

ŽELEZAR

TEDNIK - GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

ŠTEVILKA: 19 • LETO: XXVIII

JESENICE, DNE 24. MAJA 1979

Nas kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarja začel izhajati 26. januarja 1937. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zasluga za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 483, administracija 484 in 726. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

PROBLEMATIKA OSKRBE Z JEKLENIMI ODPADKI ZA VLOŽEK PRI IZDELAVI VISOKOKVALITETNIH JEKEL V SLOVENSkih IN JUGOSLOVANSKIH ŽELEZARNAH

Sedanje obdobje je za železarstvo na svetu in tudi pri nas obdobje dinamičnega tehnološkega razvoja in sprememb. Zadnjih 15 let je prineslo velike spremembe v strukturi deležev tehnoloških postopkov za izdelavo jekla. Daleč prevladujoč je kisikov postopek v konverzorjih. Veča se delež jekla izdelanega v električnih pečeh. Zaradi različnih vplivov na gospodarnost proizvodnje sorazmerno hitro opušča Siemens-Martinov postopek, ki je dajal okoli 100 let največji delež v svetovni proizvodnji jekla.

V obdobju zadnjih 15 do 20 let so nastale tudi druge velike tehnološke spremembe, ki imajo pomemben vpliv na kvaliteto izdelanega jekla, izplen in tudi proizvodnost. Te novosti so: neprekinjeno vlivanje, vakuumiranje, dogotavljanje jekla v ponvicah, elektro pretaljevanje pod žilindro, avtomatizacija proizvodnih naprav, neprekinjene tehnološke linije itd. Vzporedno s tehnološkimi spremembami so se večale proizvodne naprave, ki s svojo proizvodnostjo izpodrivajo zastarele, manjše proizvodne enote, ki jih posebno v obdobju zadnjih treh do štirih let, v obdobju krize na svetovnem tržišču jekla, v zahodnoevropskih državah masovno ustavljajo.

Vzporedno s spremembami v tehnologiji in velikosti proizvodnih enot, so se menjali in se še menjajo pogoji oskrbe z osnovnimi surovinami in energijo. Te spremembe so

posledica nihanj tržnih pogojev prodaje jeklarskih proizvodov, vplivov, ki jih prinašajo spremembe v tehnolo-

logiji in seveda pogojev ter gibanj na svetovnem trgu surovin in energije. Vložek, potreben za izdelavo jekla v jeklarskih postopkih, ima s svojo ceno najpomembnejši delež vpliva na gospodarnost proizvodnje in pomemben, če ne odločujoči vpliv tudi na kakovost končnega izdelka. Kemična sestava in oblika vložka sta pomembna za tehnološki potek

(Nadaljevanje na 7. strani)

SAMOUPRAVLJANJE NI NEKA STATIČNA FORMULA, TEMVEČ ŽIV PROCES

Na konstituantni in prvi seji delavskega sveta Železarne, ki je bila 15. maja, je o dveh letnem delu delavskega sveta in bodočih nalogah spregovoril dosedanj in novi predsednik delavskega sveta Jože ULČAR, čigar govor v nadaljevanju v celoti objavljamo.

Delavski svet preteklega mandata obdobja je bil konstituiran 8. julija 1977. leta in je deloval nekaj manj kot dve leti. Razlog za pred-

časne volitve je bil samo v tem, da smo izvedli volitve delegatov v delavske svete TOZD, delovne skup-

(Nadaljevanje na 3. strani)

KONSTITUANTNA IN 1. SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

JOŽE ULČAR ŠE NAPREJ PREDSEDNIK DELAVSKEGA SVETA

Na konstituantni seji delavskega sveta Železarne, ki je bila 15. maja, so bile delegatom delavskega sveta, ki so bili izvoljeni 14. aprila, predlagane v obravnavo naslednje točke dnevnega reda:

- poročilo volilne komisije o rezultatih volitev v samoupravne organe Železarne;
- poročilo predsednika delavskega sveta Železarne o delu delavskega sveta v preteklem mandatu;
- izvolitev predsednika in namestnika predsednika delavskega sveta Železarne;
- izvolitev izvršilnih organov delavskega sveta Železarne;
- obravnava poslovnih rezultatov v prvem tromesečju 1979 in sprejem ustreznih ugotovitev in sklepov v zvezi s povrnitvijo materialnih stroškov za prisostvovanje na sejah in o združevanju amorti-

zacijskih sredstev za temeljno organizacijo Remontne delavnice, ugotovitev o sprejemu statuta GZS — splošnega združenja temeljnih organizacij črne in barvaste metalurgije in livarn ter ugotovitveni sklep o sprejemu statuta medobčinske gospodarske zbornice za Gorenjsko. Konstituantni seji so poleg novizvoljenih delegatov prisostvovali še predsednik poslovnega odbora Stefan NEMEC, podpredsednik in člani poslovnega odbora ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij.

(Nadaljevanje na 4. strani)

ZAKLJUČEK PRVE FAZE MODERNIZACIJE TOZD JEKLOVLEK

V zadnjih nekaj mesecih je sektor novogradenj v TOZD Jeklovlek dal v obratovanje nove stroje, ki bodo zaokrožili investicijo rekonstrukcije valjarne žice in pripomogli k ustavitvi valjarne profilov na Javorniku. Po srednjeročnem programu razvoja Železarne v letih 1976 — 80 je bilo namreč predvideno, da bo pripravo vložka za jeklovlek z ustavitvijo valjarne profilov prevzela valjarna žica na tretji žili.

TOZD Jeklovlek je bila doslej opremljena s stroji, ki so bili pripravljeni v glavnem za predelavo palničnega jekla in le delno za predelavo tanjših dimenzij jekla iz kolobarjev.

Po ustavitvi valjarne profilov in izgradnji tretje žile v valjarni žice bo jeklovlek dobival kot vložek samo toplovaljano žico iz valjarne žice v dimenzijah do 32 mm in navito v kolobarjih teže 230 do 550 kg. Prilagoditev jeklovleka tem novim pogojem, to je vložku v kolobarjih, zahteva določene spremembe v proizvodnem programu, tehnoloških postopkih in proizvodnih strojih. Zato je bilo potrebno nabaviti naslednje stroje:

- odvijalni stroj — dobavitelj Schumag,
- peskarski stroj — dobavitelj Fischer,
- odvijalno-ravnalna linija — dobavitelj Koch.

Prostor za postavitev teh strojev je bil delno na razpolago v starih halah, delno pa so nameščeni v no-

vozgrajeni, ki služi za skladišče vložka.

(Nadaljevanje na 2. strani)

OSNUTEK SPREMOMB SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA PRIPRAVLJEN NA RAZPRAVO

Odbor za uveljavljanje zakona o združenem delu pri delavskem svetu Železarne je na 20. seji dne 16. novembra 1978 ugotovil, da je kot prioriteto nalogo potrebno spremeniti in dopolniti samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov in dela sklada skupne porabe v železarni Jesenice.

S tem namenom je imenoval skupino, ki je najprej pristopila h kritični oceni sedanjega sistema delitve osebnih dohodkov in samoupravnih splošnih aktov, ki urejajo to področje samoupravnih odnosov.

Proučevanje urejenosti področja delitve osebnih dohodkov je temelji-

PRAZNIK MLADOSTI - ROJSTNI DAN PREDSEDNIKA TITA

DAN MLADOSTI - ROJSTNI DAN PREDSEDNIKA TITA je praznik mladih in nas vseh, praznik, ki nam vsem, ne glede na starost, pomeni od tiste velike pomladi leta 1945 novo rojstvo in veliko prihodnost. Prihodnost, ki nam jo je in nam jo na čelu zveze komunistov že več kot štiri deset let oblikuje, vodi in usmerja predsednik TITO. Tudi letos bodo vse naše misli, pozdravi in čestitke z najlepšimi željami, da bi nam ostal zdrav in nas še dolgo vodil in učil, ta dan pohitele k njemu, ki je naš in mi smo njegovi. Zato je dan mladosti in Titov rojstni dan praznik nas vseh, ker je to dan novega rojstva za nas vse, ker so ta dan vse naše misli uprte k njemu, ki nam je priboril to novo rojstvo, srečo in veliko prihodnost.

To veliko srečo lahko najbolj nazorno doumemo z besedami predsednika Tita samega, ki jih je izrekel v Bistrici ob Sotli, ko je obiskal osnovno šolo Marije Broz:

»Srečen sem, da sem tukaj in da sem videl doprni kip svoje matere Marije Broz. Srečen sem, ker vas vidim tako vse, tako radostne. To pomeni, da vam je v socialistični Jugoslaviji veliko boljše, kot nam je bilo v Avstroogrijski in kot je bilo otrokom kasneje, v predvojni jugoslovanski državi. Mi smo se izobraževali drugače. Delati smo morali od najzgodnejše mladosti. Otroštva nismo imeli. Hodili smo v šolo, vendar smo morali opravljati tudi vsa druga dela... Danes imajo naša mladina in naši otroci veliko boljši življenjski standard, kot smo ga imeli mi. Bili smo večkrat lačni, saj je bilo veliko otrok in premalo dohodkov, da bi nas vse prehranili. Trpeli smo pomanjkanje, vendar smo hkrati tudi jeklenili. Vidite, jaz sem moral delati že od svojega šestega leta pa vse do danes. Šel sem skozi vse faze, skozi katere gre lahko človek. Preživel sem dve vojni. V prvi sem bil vojak, podčastnik, v drugi pa sem poveljeval. Vse sem si pridobil sam, sam sem se vzgajal in izgrajeval. To je bilo tisto, kar mi je dala mati; njene nasvete sem tudi upošteval...

... Vi, otroci, imate danes v socialistični Jugoslaviji popolnoma drugačne pogoje. Lahko se šolate, kolikor hočete in z marljivostjo lahko dosežete vse. Razumljivo je, da morate biti pošteni in da morate ceniti žrtve, ki so padle za vse, kar imamo danes.«

PROIZVODNJA SLOVENSkih ŽELEZARN V APRILU

Kakršno vreme, taka proizvodnja — najbolj velja za pretekli mesec. Z upanjem, da se bodo dobri rezultati iz februarja in marca še stopnjevali, na žalost ni bilo nič. Res je, da je bilo tudi manj delovnih dni kot v marcu, vendar proizvodni rezultati na splošno niso povsem zadovoljivi. Najboljši dokaz za to je, da so celo nekaj slabši kot v mesecu aprilu preteklega leta.

Sorazmerno zelo dober rezultat je bil pa dosežen pri izvozu, saj je bil mesečni količinski načrt, kar se le redko zgodi, izdatno presežen. Po prečno načrtovana vrednost mesečnega izvoza je bila nekaj slabša, vendar pa skoraj dosežena. Letošnja vrednost izvoza je za več kot deset odstotkov višja, kot je bila dosežena

ob koncu aprila lani in v aprilu za okoli devet odstotkov višja, kot je bila dosežena marca.

Proizvodnja surovega železa je bila dosežena 100 %. Elektro plavž v železarni Štore je izpolnil 120 % po prečnega mesečnega načrta, slabše pa je šlo jeniški plavžarjem, kjer daje revnejši vsip domače rude, poleg drugih obratovalnih težav, tudi nižjo proizvodnjo.

Proizvodnja surovega jekla je bila nižja kot v mesecu marcu in je zastala za okoli 3260 za poprečnim mesečnim načrtom. Podatek kaže, da bi bilo z novo električno pečjo v Štoreh tako proizvodnjo prav lahko doseči in če bi nova peč obratovala letos vsaj šest mesecev do konca letošnjega leta, tudi še nadoknaditi. Na Jesenicah so dosegli 99 % mesečnega načrta in v tem SM jekla 102 % ter elektro jekla 95 %. Elektro jeklarna železarna Ravne je delala dobro in izvršila 102 % načrtovane proizvodnje. Letošnja proizvodnja ravenske jeklarne je že za okoli 800 ton večja, kot je bila po prvih štirih mesecih lani.

Blagovna proizvodnja je bila aprila kar 5400 ton manjša kot prejšnji

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

»Dohodek je temeljna kategorija planiranja, ekonomskih analiz in ocen uresničevanja planov samoupravnih organizacij in skupnosti ter planov družbenopolitičnih skupnosti. Z družbenim planiranjem se določajo pogoji za povečanje dohodka, zlasti pa:

- boljše koriščenje obstoječih in aktiviranje potencialnih pogojev dela in razvoja na podlagi znanstvenih spoznanj in tehnološkega napredka;
- večja produktivnost dela in dosledno izvajanje načela delitve po delu;
- boljše organizacija dela, racionalizacija dela, skladnejša prostorska razmestitev proizvodnih sil;
- racionalnejša uporaba znanja, boljše razporeditev in uporaba delovnega časa in spodbujanje novatorstva in iznajdljivosti;
- prilagajanje obsega in kvalitete proizvodov in storitev zahtevam domačega in tujega trga;
- boljše in učinkovitejše gospodarjenje z delom in sredstvi, nenehno izboljševanje in povečevanje sredstev družbene reprodukcije, varčevanje s surovinami, materialom in energijo ter učinkovita uporaba združenih sredstev;
- skrb za izobraževanje in nenehno izpopolnjevanje znanj in sposobnosti delavcev ter prilagajanje njihovega znanja potrebam razvoja družbenoekonomskih odnosov, tehnologije, raziskovalne dejavnosti in kulture;
- skrb za raziskovalno dejavnost, kulturo, telesno kulturo, zdravstvo, varstvo otrok, socialno skrbstvo in socialno politiko.

Tako je navedeno v devetem členu osnutka zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije, ki je bil objavljen kot posebna priloga Poročevalca skupščine SR Slovenije in skupščine SFR Jugoslavije za delegacije in delegate.

Ko te elemente primerjamo s smernicami plana železarne Jesenice in s plani temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti Železarne za leto 1979, potem moramo reči, da mnogo tega naši plani vsebujejo. Res je, da večino teh nalog opredeljujejo bolj verbalno, brez konkretnih števil ali rokov, nekaj nalog pa je opredeljenih zelo konkretno s številkami oziroma cilji, ki bi jih morali doseči v posameznem planskem letu.

Kakorkoli že, verbalno ali konkretno, čutili smo, kje so temeljne postavke oziroma vprašanja, katerim je v naših planih potrebno nameniti osnovno pozornost. Žal pa pri pregledovanju doseženih poslovnih uspehov v posameznih temeljnih organizacijah in delovni organizaciji v celoti, v prvem tromesečju letošnjega leta, znova in znova ugotavljamo odstopanja od postavk, ki smo jih opredelili v naših letnih planih, ki v bistvu izhajajo iz srednjeročne opredelitve naših nalog in ciljev. To je potrebno poudariti toliko bolj, ker smo na enake ali podobne ugotovitve naleteli tudi pri analizi poslovnega uspeha za lansko leto pa tudi poprej. Iz tega bi torej lahko zaključili, da zelo dobro vemo, kje so temeljni elementi za doseganje planskih nalog in ciljev, le da le-te znamo imenitno besedno opredeljevati, medtem, ko se pri njihovi realizaciji v praksi ponašamo še dosti neodgovorno ali pa celo malodušno.

PREMALO DOSLEDNI IN ODGOVORNI PRI URESNIČEVANJU PLANOV

Za ilustracijo pogledimo, kaj smo zapisali v osnovna izhodišča smernic plana železarne Jesenice za leto 1979, ki so bile sprejete kot osnova za izdelavo plana Železarne in so jih obvezno morale upoštevati tudi temeljne organizacije združenega dela in delovne skupnosti pri izdelavi svojih planov.

»Nadaljni razvoj samoupravnih odnosov kot bistvene predpostavke uspešnejšega dela in gospodarjenja zahteva, da v naslednjem letu delujemo predvsem:

- na dopolnjevanju samoupravnih aktov TOZD, delovnih skupnosti in delovne organizacije glede na nova spoznanja in zahteve doseganje samoupravne prakse;
- na doslednem spoštovanju samoupravne zakonodaje v smislu utrjevanja in razvijanja samoupravnih odnosov v TOZD, med TOZD, delovnimi skupnostmi, Železarno in širšo družbenopolitično skupnostjo;
- na večji odgovornosti temeljnih organizacij in delovnih skupnosti pri uresničevanju skupnih nalog;
- na dograjevanju takih odnosov med TOZD, ki bodo zagotavljali predvsem kvaliteto, asortimentsko in rokovo izpolnjevanje planskih obveznosti;
- na dograjevanju sistema delitve osebnih dohodkov s spremembami in dopolnitvami samoupravnega sporazuma o delitvi OD in dela sklada skupne porabe, z izdelavo in vrednotenjem razvida dela in nalog, kar naj prispeva k bolj objektivnemu in stimulativnemu nagrajevanju po delu;
- na večji prisotnosti na delu, kar bomo dosegli z izboljšanjem delovne discipline, zniževanjem neupravičenih izostankov, bolezenske odsotnosti, neplaniranega koriščenja dopustov in temeljitejši pripravi in racionalnosti vseh vrst sestankov;
- na izpopolnjevanju sistema samoupravnega informiranja v cilju učinkovitejšega in bolj racionalnega dela samoupravnih organov in delegacij;
- na utrjevanju družbenoekonomskega položaja delavca kot nosilca odločanja.

Seveda tako v smernicah kot v planih sledijo nekatere konkretne opredelitve, ki se predvsem nanašajo na ustvarjanje dohodka, oziroma količinske proizvodnje, izboljšanje izpolnitve, zniževanje vseh vrst stroškov in podobno. To v tem trenutku niti ni toliko pomembno kot to, da v večini osnovnih izhodišč pa tudi pri konkretnih planskih nalogah in ciljih, v mnogih primerih odstopamo, neke manj, druge več.

Čprav ni simpatično citirati posamezne opredelitve, smo v tem trenutku to zavestno naredili in to zategadelj, ker smo vse to v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih naše železarne sprejeli po predhodnih razpravah in soglasjih vseh zborov delavcev, oziroma samoupravnih skupin. Če bi se sedaj vprašali kaj storiti, da se stvari začnejo korenito spreminjati in hitreje reševati posamezna vprašanja, potem je odgovor en sam: zaostri odgovornost slehernega delavca od poslovnih organov navzdol do vseh por našega proizvodnega procesa pri uresničevanju samoupravnih sprejetih nalog in ciljev. To mora biti dnevno pred nami, pri delu, na sestankih samoupravnih organov in poslovnih struktur. Za to pa smo tudi odgovorni pred širšo družbeno skupnostjo.

PROIZVODNJA SLOVENSKE ŽELEZARN V APRILU

(Nadaljevanje s 1. strani)

mesec. V železarnah je blagovna proizvodnja pet odstotkov pod planom, pri predelovalcih žice pa sedem odstotkov. Velik del zaostanka v železarnah lahko pripišemo velikemu popravilu v valjarni debele pločevine v železarni Jesenice, saj so izvršili le 61 % poprečno mesečno načrtovane količine, oziroma je zaostanek znašal 4820 ton. Popravilo je bilo izvršeno v načrtovanem roku in bo ob normalnem delu postopno ta zaostanek izravnal.

Pomembnejši zaostanki so nastali še pri izdelavi sivega in posebnega surovega železa za prodajo v železarni Štore, kjer je izvršitev 50 % in pri valjanih polizdelkih v železarni Ravne, kjer je bila tudi mesečna izvršitev le 64 %.

Zelo dobri so bili doseženi proizvodni rezultati v drugi stopnji predelave, to je v hladni predelavi. V jeklovlekih vseh treh železarnah so pomembno presegli mesečni načrt, tako da je skupen rezultat 106 %. Vlečene žice je bilo izdelano deset odstotkov nad poprečnim mesečnim načrtom. V hladnih valjarnah železarne Jesenice so sicer izvajali nekaj 100 ton manj kot v marcu, vendar še vedno tri odstotke več, kot znaša mesečni načrt. Do izdelave finalnih izdelkov je bilo vse v redu. Tudi izdelava strojev in strojnih delov v železarni Ravne je bila dobra in znaša 108 % mesečnega načrta. Plan izdelave vzmeti je bil dosežen s 102 %, vsi drugi proizvodi finalizacije pa zaostajajo izdatno in med temi tudi traktorji, pri katerih je bila mesečna izvršitev plana le 79 %.

Ponovno imamo za seboj mesec, v katerem poleg tega, da niso bili doseženi dobri proizvodni rezultati, zaostanki nastopajo pri proizvodnji večvrednih finalnih izdelkov, kar se še posebno neugodno odraža na vrednost prodaje.

V železarnah je bila izvršitev mesečnega načrta blagovne proizvodnje: v železarni Jesenice 91 %, v železarni Ravne 106 in v železarni Štore 96 %. Pri predelovalcih žice so mesečni načrt proizvodnje dosegli: v Plamenu 97 %, v Verigi 105 %, v Tovilu 106 % in v Žični 74 %.

V Žični so imeli okvaro in daljši zastoj na stroju za proizvodnjo armaturnih mrež, vsled tega je nastal tudi velik zaostanek za mesečnim načrtom proizvodnje. Skupna izvršitev za SOZD Slovenske železarne je znašala 94 %.

Kaj je pravzaprav povzročilo sorazmerno slabe rezultate. Poleg manjših in večjih okvar, ki se že normalno pojavljajo, je praktično v vseh delovnih organizacijah največji problem — delovna sila. Čezmerna odsotnost z dela povzroča resne težave v proizvodnji. Ne samo težave, tudi neposreden izpad proizvodnje, ki je včasih ni več mogoče nadoknaditi. Razumljivo ima izdaten vpliv tudi število delovnih odnosno prazničnih dni.

Že v uvodu sem omenil izjemno dober rezultat izvoza. Da je bila v aprilu izvožena količina izdelkov kar okoli 2.900 večja kot v marcu, to že nekaj velja. Količinski obseg izvoza so osegli v železarnah 129 %, predvsem po zaslugi železarne Štore, kjer so izvozili 2600 ton več, ali trikrat več, kot znaša poprečen mesečni količinski načrt. V železarni Jesenice so izvozili praktično načrtovano količino, v železarni Ravne pa 45 %. Vrednost izvožene robe je dala izvršitev: v železarni Jesenice 101 %, v železarni Ravne 46 % in v železarni Štore 153 %. Poprečna cena izvoza železarne Štore seveda ni mogla pokriti zaostanka v vrednosti izvoza železarne Ravne, tako da je skupna vrednostna izvršitev 98 %.

Vrednost prodanega blaga v mesecu aprilu zopet ni na ravni mesečno načrtovanih zneskov. Skupna vrednost za železarne je bila 91 %, od tega: v železarni Jesenice 90 %, v železarni Ravne 95 % in v železarni Štore 90 %. Boljšo eksterno realizacijo so dosegli predelovalci žice: Plamen — 115 %, Tovil — 102 %, Veriga — 87 % in Žična — 198 %.

OSNUTEK SPREMENB SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA PRIPRAVLJEN ZA RAZPRAVO

(Nadaljevanje s 1. strani)

drugi organi TOZD in delovnih skupnosti pred in po sprejetju pravilnikov v letu 1978.

Dosedanje izkušnje in spoznanja ob delovanju uveljavljenega sistema nagrajevanja.

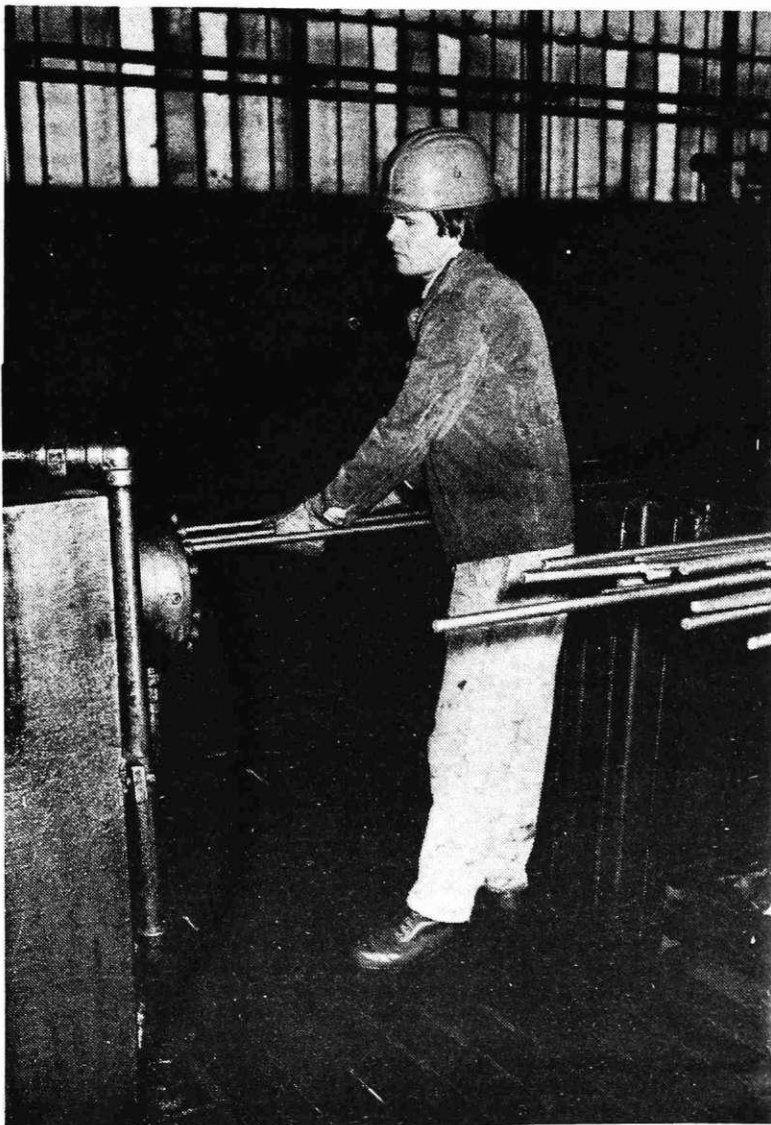
Neskladnosti z zakonom o združenem delu in stališči sindikata. Na osnovi poglobljene razprave je skupina pristopila k izdelavi osnutka dopolnjenega samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitve osebnih dohodkov in dela sklada skupne porabe. Dobre strani veljavnega sporazuma in predložene novosti je združila v obli-

Pri tem, ko razen v Verigi, ostali predelovalci presegajo tudi zbirno za štiri mesece načrtovano vrednost prodaje, se je zaostanek v železarnah seveda povečal. Nasproti lanskemu letu realizacija skoraj da ni primerljiva in jo v vseh delovnih organizacijah daleč presegajo tako, da

je skupno po štirih mesecih izvrševanja letošnjega gospodarskega načrta za 30 % višja, kot je bila ob koncu aprila lani.

Kaj naj bi rekli ob koncu poročila za mesec april? Upajmo, da bo v maju bolje!

Milan Marolt

Sodelavec v jeklovleku

ZAKLJUČEK PRVE FAZE MODERNIZACIJE TOZD JEKLOVLEK

(Nadaljevanje s 1. strani)

Odvijalni in peskarski stroj sta postavljena v osi obstoječe vlečne linije Schumag, in sicer tako, da je odvijalna naprava nameščena v novi hali, peskarski stroj pa v stari. Odvijalna naprava sestavlja odvijalec, dvojni odvijalni boben in ravnalni stroj. Delovno območje je od Ø 10 do Ø 22 mm in hitrost predravnjanja 15 m/min.

Peskarski stroj je enožilen in je nameščen neposredno pred vlečni stroj. Hitrost čiščenja je prilagojena največji hitrosti vlečenja 60 m/min. Opremljen je tudi z odpraševalno napravo. Prednost postavitve peskarskega stroja v liniji je predvsem v tem, da odpade luženje kolobarjev v hladni valjarni Jesenice in se s tem zmanjšajo transportni stroški.

Odvijalno-rezalna linija Koch je namenjena za odvijanje, ravnanje in razrez okroglega jekla Ø 8–32 mm in šestoglatega jekla v izmerah 15 do 30 mm, iz kolobarjev v palice do dolžine 12 m.

Skladiščna hala, v kateri so postavljena delno tudi opisani stroji, je velika 1500 kv. m, opremljena z dvema pettorskima mostnima žerjavoma in z vsemi potrebnimi instalacijami.

Za modernizacijo jeklovleka in skladiščno halo sta bila izdelana investicijska programa, in sicer za nove stroje v maju 1976, z vrednostjo del 29,5 milijona din in halo v oktobru 1976 z vrednostjo 13,7 milijona din. Oba investicijska programa je potrdil delavski svet Železarne v oktobru 1976.

V letu 1976 je bil izveden razpis opreme, izbrani dobavitelj in ob koncu leta pripravljene pogodbe za dobavo. Težave so nastopile pri pridobitvi uvoznih dovoljenj, ki jih je medresorska komisija dala septembra 1977. Ureditev financiranja je trajalo še do konca leta 1977 in šele takrat so bile veljavne pogodbe za dobavo opreme. To predstavlja enoletno zamudo že pri startu investicije.

Dobava linije in strojev je tekla različno uspešno. Odvijalni stroj je bil dobavljen že v januarju 1978, peskarski stroj v februarju 1978, linija Koch pa bi morala biti dobavljena novembra 1978, vendar je bila zaradi težav — višja sila — pri dobavitelju, dobavljena šele v februarju 1979.

Dela na izgradnji hale so potekala z mnogimi težavami in zamudami. Pogodba za dobavo »na ključ« je bila sklenjena v septembru 1977 in veljavna v oktobru 1977. Rok izgradnje, pet in pol mesecev, je bil močno prekoračen, saj je bilo možno montažo pričeti v novi hali šele v avgustu 1978. Temu primerna je bila tudi zamuda usposobitve strojev za obratovanje.

Prevzemi strojev od dobaviteljev so bili izvršeni v naslednjih terminih: peskarski stroj avgusta 1978, odvijalni stroj septembra 1978 in linija Koch konec marca 1979. Ob prevzemu naprav je bilo ugotovljeno, da dosegajo s pogodbo določene parametre.

V času od prevzema od dobaviteljev je teklo delo tudi na urejanju ostalih pomožnih naprav in odpravi pomanjkljivosti, predvsem zaradi varnega dela. Tako je bilo za naprave pridobljeno 8. maja letos dovoljenje za obratovanje. Izvršen je bil tudi obračun stroškov, ki bodo dosegli višino 53,4 milijona din.

S tem je zaključena pomembna investicija, ki pomeni korak naprej v višjo produktivnost dela, v modernjšo tehnologijo in s tem izboljšanje delovnih pogojev.

Sektor novogradenj

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Izvršni svet OS Radovljica je na 48. seji 14. maja proučil program ukrepov v zvezi s pripravi na turistično sezono 1979, ki jih je poslal v obravnavo republiški komite za turizem, nanaša pa se na naloge vseh slovenskih občin. Na seji so obravnavali tudi poročilo veterinarske inšpekcije občin Jesenice in Radovljica o steklini in izvedenih ukrepih za njeno preprečevanje. Največ pozornosti je izvršni svet namenil oceni uresničevanja gospodarskih gibanj za mesec marec in proračunskih dohodkov in odhodkov za obdobje januar-april 1979. Na dnevnem redu je bila tudi obravnavna predloga odloka o merilih za razvrstitev objektov, ki so že v uporabi, pa so bili zgrajeni brez dovoljenja, in presoja možnih lokacij za osrednje občinsko odlagališče smeti. Dogovorili so se o pripravi pogodbe za izdelavo urbanističnega in infrastrukturnega dela prostorskega plana ter o nekaterih finančnih zadevah.

Koordinacijski odbor za spremljanje in usklajevanje javne razprave v stanovanjskem gospodarstvu pri predsedstvu OK SZDL Radovljica je na razširjeni seji 14. maja obravnaval dodatno gradivo za javno razpravo v vseh OZD KS in SIS. Razpravljali so tudi o poročilih iz razprav o samoupravnih družbenoekonomskih odnosih v stanovanjskem gospodarstvu v komunalni interesni skupnosti, izobraževalni skupnosti in vzgojno varstvenem zavodu Radovljica, katere so opredelile stanovanjske potrebe svojih delavcev. Sprejeli so program nadaljnjih razprav o tej problematiki v občini, ki jih bodo sklenili do 5. junija.

Po sklepu občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije - Radovljica je 17. marca obiskala delovna skupina, v kateri so bili predstavniki občinskih in republiških sindikatov, izvršnega sveta občinske skupščine ter družbeni pravobranilec samoupravljanja vse TOZD, ki so poslovala 1978. leta z izgubo. To so Viator TOZD hoteli Bled, Mladinski dom Bohinjski in Alpetour TOZD hotel Pokljuka. V razgovoru s predstavniki navedenih delovnih organizacij so preučili ukrepe za odpravljanje izgub in možnosti boljšega gospodarjenja v 1979. letu.

Predsedstvo občinskega odbora ZBZ NOV Radovljica je na zadnji seji med drugim zelo poglobljeno obravnavalo gospodarsko družbeno in varnostno problematiko v občini in vlogo borcev pri reševanju vseh teh vprašanj v KS in OZD. Glede na to, da je precejšnje število borcev že izven rednega delovnega razmerja zaradi upokojitve, so sklenili, da bodo do konca maja sklicali širši posvet vodstev vseh krajevnih organizacij ZB NOV, na katerem bodo udeleženci seznanili s stanjem v občini in SRS. Prav tako bodo poskrbeli za rednejše informiranje borcev z vsemi aktualnimi mednarodnimi vprašanji.

Zaradi reorganizacije upravnega organa za gospodarstvo in finance je občinska skupščina Radovljica na zadnji skupni seji vseh treh zborov sprejela sklep o imenovanju Iva Čučnika, dosedanjega predstojnika davčne uprave, za novega predstojnika oddelka za gospodarstvo in finance. Dosedanjega davčnega inšpektorja Miroslava Pengala pa je imenovala za novega predstojnika davčne uprave.

Vsi zbori občinske skupščine Radovljica so na 5. skupni seji 9. maja potrdili sklep o prerazporeditvi sredstev občinskega proračuna za 1979. leto. Proračunska postavka financiranja urbanističnih in drugih načrtov se s tem sklepom zmanjša za 415.000 dinarjev. Ta znesek se bo namenil za delo občinskih upravnih organov, predvsem za zaposlitev novih delavcev po sistematizaciji v oddelku za gospodarstvo in finance.

VELIKA SLOVESNOST OB KRAJEVNEM PRAZNIKU

V nedeljo, 20. maja, je bila v Kranjski gori velika slovesnost ob krajevnem prazniku 18. maja 1941. ko se spominjajo sedemnajstih prebivalcev, ki so jih gestapovci med zadnjo vojno odpeljali v taborišče in internacijo.

Najprej so vsi udeleženci proslave šli v povorki od hotela Larix do osnovne šole, kjer je bila proslava. Navzoče je pozdravil Stane Rižnar, predsednik krajevnih konferenc SZDL, nato pa je Jože Gazvoda med drugim spregovoril o prispevku jugoslovanskih narodov in narodnosti za osvoboditev domovine, za zmago nad fašizmom in zmago ljudske revolucije in posebej tega kraja in okolice. Navedel je velika prizadevanja po osvoboditvi in naglo rast napredka in standarda v kraju in naši domovini, ki nas uvršča med srednje razvite dežele.

V počastitev praznika so na slovesnosti osnovno šolo pomenovali po jeseniško-bohinjskem odredni, ki je 8. in 9. maja 1945 skupaj z borci

IV. armade osvobodil Gornjesavsko dolino. Nekdanji komandant odreda Ivan Leban je navzočim, med katerimi so bili tudi številni borci te partizanske enote, govoril o bojnih zadnjem dni vojne na tem področju. Nato sta z Jožetom Gazvodo, upraviteljem šole, izmenjala listini o pomenovanju osnovne šole po tej partizanski enoti.

Sledil je bogat kulturni program, v katerem so nastopili: pihalni orkester DPD Svoboda Lesce, moški pevski zbor Marjan Vodopivec Kranjska gora, recitatorji osnovne šole, harmonikarski orkester glasbene šole Jesenice - oddelek Kranjska gora in folklorna skupina Podkoren.

Ob tej priliki so 41 pionirjev sprejeli v mladinsko organizacijo, predstavnik jeseniško-bohinjskega odreda pa je šoli poklonil 15 knjig.

S proslavo, na kateri je bilo nad tisoč udeležencev, so predsedniku Titu poslali pozdravno brzojavko in mu zaželeli zdravja in vse najboljše za njegov rojstni dan.

Po sklepu OK SZDL Radovljica bodo izvršni odbori v vseh 20 krajevnih organizacijah SZDL v občini v teh dneh skupaj s predstavniki planinskih društev sprejeli akcijski program zbiranja prispevkov za dozidavo planinskega doma na Kredarici in izgradnjo tovarne žičnice iz Krme do triglavskih postojank. Razen denarnih prispevkov bodo v KK SZDL in v planinskih društvih sprejemali tudi obveznice posojila za ceste.

Prejšnji teden so se v vseh izvršnih odborih osnovnih organizacij zveze sindikatov radovljiske občine začele pospešene razprave in dogovarjanja za vključevanje delovnih organizacij v programe akcije »Nič nas ne sme presenetiti«. Na razpravah razčlenjujejo stanje pripravljenosti za obrambne naloge in za usmeritve dejavnosti civilne zaštite. Vsaka osnovna organizacija sindikata je že ali pa bo izdelala lastni program dejavnosti v akciji Nič nas ne sme presenetiti, ki je usklajen s programi krajevnih skupnosti na svojem območju.

Po statističnih podatkih oddelka za gospodarstvo in finance OS Radovljica je bila v marcu 1979 industrijska proizvodnja v radovljiski občini višja od februarjske za 11,1 % od januarjske pa za 17,3 %. Proizvodnja v prvem četrtletju pa se je v primerjavi z enakim obdobjem lani povečala za 18,7 %. Najboljše proizvodne izide beležijo v prvih treh mesecih 1979 v elektro, kemični in kovinski industriji.

V prvem četrtletju 1979 so industrijske delovne organizacije v radovljiski občini prodale na tuja tržišča svojih proizvodov v vrednosti 5.019.477 ameriških dolarjev, kar je za 34 % več kot lani v tem času. Kljub temu pa je bil plan izvoza v prvih treh mesecih izpolnjen le 15,7 % - lani 13,1 %. Vzroki za neizpolnitev planskih izvoznih obveznosti so v sezonskem značaju izvoza, zmanjšanju naročil in nekonkurenčnosti na tujem tržišču.

V začetku maja si je 17-članska delovna skupina strokovnjakov osrednjih republiških znanstvenih zavodov in skupnosti, skupščine in upravnih organov občine ter predstavnikov krajevnih skupnosti Radovljica, Begunje in Brezje ogledala prostor za morebitne lokacije osrednjega občinskega odlagališča smeti in odpadkov na Dobrem polju, Resjah in pri Dvorski vasi. Navzlic nasprotujočim mnenjem se je večina udeležencev ogleda z večjimi ali manjšimi pridržki opredelila za predlog, da je najustreznejša lokacija pri Dvorski vasi. Predno bi občinska skupščina odločala o končnem načrtu, pa je potrebno opraviti vrsto ukrepov, ki bodo zavarovali interese skupnosti in občanov. Razen tega mora pristojni upravni organ izvesti postopek dopolnitve urbanističnega programa in pridobitve lokacijskega in gradbenega dovoljenja.

Po programu akcije Nič nas ne sme presenetiti je štab civilne zaštite v KS Radovljica prejšnji petek organiziral dopolnilne vaje za članice ekip prve pomoči. Na vaji je sodelovalo 20 članic v štirih skupinah, ki delujejo v enotah civilne zaštite v Radovljici. Najboljše se bodo predstavile tudi na vsakoletnem občinskem tekmovanju.

V Bohinju je bilo od 1. januarja do 31. marca 1979 prijavljenih 16.044 gostov, od teh 14.833 domačinov in 1211 tujih, ki so skupaj ustvarili 78.028 nočitev. Število gostov se je letos v primerjavi z enakim obdobjem lani povečalo za 8 %, nočitev pa so imeli več kot lani za 4 %.

Predsednica občinske skupnosti otroškega varstva Radovljica Tončka Petrnar je za 23. maja sklicala 6. sejo skupščine obeh zborov skupnosti. Na dnevnem redu je bila obravnavna in sprejem sklepa o prostorskem planiranju in pripravi elementov za prostorski plan na področju otroškega varstva v občini za obdobje 1981-1985. Delegati so sprejeli statutarni sklep o dopolnitvi statuta z določili o ljudski obrambi in družbeni samozastiti ter obravnavali program in finančni načrt skupnosti otroškega varstva SRS za 1979 in potrdili občinski program in finančni načrt skupnosti za 1979. leto.

NA JESENICAH JE BILA SEJA KOORDINACIJSKEGA ODBORA DI GORENJSKE

Pred nedavnim je bila na Jesenicah druga seja koordinacijskega odbora društev invalidov gorenjske regije. Pregledali so aktivnosti gorenjskih invalidov v zadnjih mesecih in akcije srečanja invalidov v mesecu maju in juniju.

Najprej so pregledali poročilo o praznovanju letošnjega mednarodnega dneva invalidov, ki poteka pod geslom Preprečimo invalidnost. Proslavo z bogatimi kulturnimi programi so že izvedli na Jesenicah, v Kranju in v Skofji Loki. V Trzinu bo ta proslava v okviru srečanja težjih invalidov Gorenjske, v Radovljici pa zaradi neustreznega prostora proslave niso organizirali.

Zatem so govorili o pripravi na četrto tradicionalno srečanje Težjih invalidov Gorenjske, ki bo 9. junija v Križah pri Trzinu.

Na seji so govorili še o akciji popisa zaposlenih invalidov brez statusa invalidnosti, oziroma s telesno okvaro. Dogovorili so se, da bodo izdelali posebno anketo, s katero bodo dobili vse potrebne podatke.

Nadalje so se dogovarjali o udeležbi gorenjskih invalidov na osrednji proslavi društev invalidov Slovenije, ki bo 16. junija v Ljubljani. Iz gorenjskih društev invalidov se bo proslave udeležilo 70 invalidov. Navzoči pa so tudi potrdili možne kandidate z območja Gorenjske za člane republiškega odbora Zveze društev invalidov Slovenije. Potrdili so Marico Potočnik z Jesenic, Viljema Medveda iz Skofje Loke in Izidorja Zupana iz Kranja.

J. R.

Razen velikega mednarodnega srečanja, ki se ga je udeležilo nad 100 pisateljev iz 30 dežel, sveta, ki ga je organiziral slovenski PEN klub v hotelu Park na Bledu, je bilo prejšnji teden v hotelu Toplice na Bledu tudi 4. strokovno posvetovanje uporabnikov tekstilnih filtrov. Razen tega je bilo tudi neka drugih seminarjev in posvetovanj, kar je precej napolnilo hotel ske zmogljivosti na Bledu. Škoda je le, da spomladansko idili kviri umazano jezero, ki spet »cvete«.

Na osnovi razprav in pripomb organov krajevnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in predsedstva občinske skupščine Radovljica je izvršni svet sprejel soglasje k predlogu dopolnil odloka o merilih za razvrstitev objektov (počitniški hišci), ki so že v uporabi in so bili zgrajeni brez dovoljenja (na črno). Po teh dopolnilih se morajo odstraniti takšni objekti na območjih: Mlaka in desno od ceste Begunje - Tržič, planšarske planine Rčitno, Belska planina, planina Za jamo, Konjska planina, območje Stare Pokljuke, Koprivnik, Gorjuše, Pokrovci Radovina, Jelje, planine Zajamniki, Konjščica, Vogar in Uskov nica znotraj območij kmetijske rabe. Odlok o dopolnitvi in spremembi odloka bodo sprejeli na prihodnji seji vsi trije zbori občinske skupščine.

Ker je prišlo 15. aprila do množičnega pogina rib v potoku Mišča na Bledu, je izvršni svet OS Radovljica sprejel sklep, da morajo pristojne inšpekcijske službe raziskati vzroke te zadeve in pripraviti podrobno poročilo o svojih ugotovitvah ter predlagati ustrezne ukrepe za zaščito vode in rib v tem potoku.

Na vsakoletnem majskem mednarodnem srečanju turističnih novinarjev v Makarski je ocenjevalna komisija turističnega oddaja RTV Zagreb Suncani sat in revije SAM prisodila plaketo Zlatni kamp (1978/1979, najvišje priznanje te vrste kampa Šobec. Plaketa je umetniško izdelana na jelenji koži, prejel pa jo je na svečanosti v Makarski predsednik TD Lesce Jaka Eržen, ki ima največ zaslug za uspešno poslovanje in urejenosti turističnega šotorišča na Šobcu.

Svet KS Radovljica je na zadnji seji 16. maja podrobno obravnaval problematiko parkirišč v starem delu mesta, ki je spričo velikega prometa vse bolj pereče. Predvideno je, da bomo novo parkirišče uredili na prostoru, kjer stoji stavba brivskega salona Nada in nekdanje delavnice ključavničarstva, vendar bomo najprej potrebno dobiti nove prostore za salon Nado ter stavbo porušiti. Pregledali so tudi ponudbe za najem prostorov v zgradbi št. 26 na Linhartovem trgu, ki jih je zasedal Tobal Ljubljana. Člani sveta so bili seznanjeni s predlogi za novo lokacijo osrednjega odlagališča smeti ter z osnutki srednjeročnega načrta razvoja KS Radovljica do 1985. Na seji so imenovali člane odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozastito in člane komisije za programiranje in finance.

Prejšnji teden je bilo v hotelu Golf na Bledu dvodnevno posvetovanje slovenskih pedagoških in telesnokulturnih delavcev o problematiki telesne vzgoje in športne dejavnosti o osnovnem in usmerjenem izobraževanju na slovenskih šolah.

Na občinskem sindikalnem prvenstvu v streljanju z zračno puško, ki je bilo konec aprila v Bohinju, je nastopilo 291 strelcev iz 41 osnovnih organizacij sindikata, od teh kar 66 žensk. Najbolj so se izkazali strelci in strelke Elana Begunje, drugo mesto so dosegli udeleženci tekmovanja iz Verige Lesce, tretje Vezanine Bled, četrto LIP Bled, peto Iskra Lipnica itd.

Na 16. vsakoletnem tekmovanju harmonikarjev - solistov iz vse Jugoslavije od 11. do 13. maja v Pulju, z nad 200 udeleženci, je izredni uspeh dosegel učenec glasbene šole Radovljica, nadarjeni harmonikar 14-letni Tomaž Čilenšek. V svoji skupini kjer sta nastopila 102 solista na harmoniki, je od 100 možnih zbral kar 98 točk in si s tem priboril prvo mesto in naslov najboljšega. K uspehu mladega učenca je veliko pripomogel tudi njegov dolgoletni učitelj, glasbeni pedagog Jože Ažman.

SPOMINI NA VAŽNE DOGODKE PRED 60 LETI

Šestdeset let je preteklo od tedaj, ko se je 28. maja leta 1919 zgodaj zjutraj začela naša zadnja ofenziva na Koroškem, v kateri so sodelovali prostovoljci za severno mejo, mobiliziranci raznih letnikov in nekatere srbske vojaške enote.

V dneh od 28. maja pa do 6. junija, kolikor je trajala ta ofenziva, je naša vojska pognala nasprotnika daleč nazaj in zasedla vse ozemlje na Koroškem, kjer je bival naš slovenski rod, vključno tudi Celovec in Gospo Sveto. Nasprotnik je bil prisiljen prositi za premirje in tako smo bili prepričani, da bo slovenska Koroška priključena Jugoslaviji, kar bi bilo tudi najbolj pravično in pošteno.

Zal so bile takrat, prav tako, kakor tudi kasneje ob koncu druge svetovne vojne, na delu sile, ki so nam osporavale pravico do krajev, kjer prebiva naš slovenski rod. Vsi, ljen nam je bil plebiscit, na katerega Jugoslavlani nismo bili dovolj pripravljeni in to slabost so temeljito izkoristili naši nasprotniki. Nemci so za ta plebiscit izrabljali vsa možna sredstva, da bi tako dobili večino glasov. Laži, obkroževanja, grožnje, so marsikatero našega slovenskega rojaka premotile, da je glasoval za nemško Avstrijo. Nemalo je bilo tudi takih rojakov, ki so se čutili odvisne od nemške gospode in so tako dali svoj glas za Nemce.

Deseti oktober leta 1920 je bil dolečen plebiscit, na katerem so Nemci dobili okoli 59 % glasov, za Jugoslavijo pa je glasovalo okoli 41 % zavednih slovenskih rojakov. Gotovo bi bil ta odstotek znatno višji, če ne bi bilo obkroževanj Jugoslavije, češ da je revna in nekulturna država, da bodo morali koroški fantje služiti vojaški rok v balkanski kulturno zaostali Srbiji in drugih mahinacij. Kljub temu pa je bil odstotek glasovalcev v nekaterih občinah, teh občin je bilo menda trinajst, večji za Jugoslavijo, kakor pa za Avstrijo, vendar to ni spremenilo stanja.

s. š.

IŠČEMO VOZNIKA »ZASTAVA 1300« BELE BARVE-KR

V nedeljo, 20. maja, je ob 16.30 v bližini hotela Pošta na Jesenicah prišlo do lažje prometne nezgode, ki jo je povzročil voznik osebnega avtomobila ZASTAVA 1300 - bele barve - kranjske registracije. Vabimo voznika, ki je sicer takoj humano reagiral, da se zgleda na postaji milice Jesenice, zaradi ureditve formalnosti. Iz postaje milice Jesenice

DOPISUJTE

V ŽELEZARJA

Del udeležencev na proslavi v Kranjski gori (Foto B. Blenkuš)

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

KONSTITUANTNA IN 1. SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

(Nadaljevanje s 1. strani)

V svoji sredi je tov. Ulčar še posebej pozdravil novoizvoljenega predsednika poslovnega odbora Železarne Stefana Nemca in predsednika skupščine občine Jesenice Slavka OSREDKARJA.

Delavski svet Železarne je na predlog izvršnega odbora sindikata izvolil delovno predsedstvo, ki je vodilo potek seje do izvolitve novega predsednika delavskega sveta Železarne, izvolil pa je tudi verifikacijsko in volilno komisijo. Poslušali so tudi poročilo volilne komisije Železarne o rezultatih volitev v samoupravne organe v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih ter Železarne na volitvah, dne 14. aprila 1979.

Na seji so sprejeli tudi poročilo predsednika delavskega sveta Železarne o delu delavskega sveta in njegovih izvršnih organov v mandatnem obdobju 1977/79.

Sprejeli so še poročilo verifikacijske komisije, da je od 73 izvoljenih delegatov prisotnih 67 delegatov ali 91,8 %, en delegat je odsoten opravičeno, pet delegatov pa je bilo neopravičeno odsotnih. S tem je verifikacijska komisija ugotovila, da je delavski svet Železarne sklepčen, da je vsaka temeljna organizacija in delovna skupnost zastopana vsaj z enim delegatom in se zato lahko preide na volitve.

V nadaljevanju seje je delavski svet Železarne ponovno izvolil Jožeta ULČARJA, iz TOZD Jeklarne za predsednika delavskega sveta Železarne v mandatu do 1979/81, za njegovega namestnika pa Antona MIKLICA iz temeljne organizacije Valjarna bluming-štel.

Izvoljeni so bili naslednji izvršni organi delavskega sveta Železarne:

ODBOR ZA GOSPODARSTVO: predsednik: Božo Pančur, DS za kadr. in spl. zadeve ter informiranje, namestnik: Henrik Zupan, TOZD Jeklarne, člani: Janez Faletič, TOZD Remontne delavnice, Ivan Sušnik, TOZD Žičarna, Peter Žbontar, DS SEO, TKR, novogradnje, Anton Ravnik, Hladna valjarna Bela, Jakob Medja, DS SEO, TKR, novogradnje, Danica Udir, TOZD Jeklovlek, Viktor Rakovec, TOZD Valjarna bluming-štel, Jože Vilman, TOZD Valjarna debele pločevine, Janez Pikon, TOZD Vzdrževanje.

ODBOR ZA KADRE IN DRUŽBENI STANDARD: predsednik: Marina Pekolj-Zukanovič, TOZD Družbena prehrana, namestnik: Branko Resman, TOZD Valjarna debele pločevine, člani: Janez Stare, TOZD Hladna valjarna Jesenice, Dušan Sikošek, DS SEO TKR, novogradnje, Jože Rožič, TOZD Jeklarne, Tatjana Pazlar, TOZD Profilarna, Olga Tišov, DS za kadr. in spl. zadeve ter informiranje, Jože Šlibar, TOZD Transport, Miro Mohorič, TOZD Vzdrževanje, Jože Zidar, TOZD Valjarna debele pločevine, Slavko Kosej, TOZD Hladna valjarna Bela.

ODBOR ZA SPLOŠNE ZADEVE: predsednik: Franc Podlipnik, TOZD Hladna valjarna Jesenice, namestnik: Stane Gradišnik, DS SEO, TKR, novogradnje, Edo Dolžan, TOZD Valjarna žice in profilov, Miloš Cvetkovič, TOZD Jeklarne, Valentin Klinar, TOZD Strojne delavnice, Ivanka Zupančič, DS za kadr. in spl. zadeve ter informiranje, Cvetka Hribar, TOZD Žebliarna, Edo Kavčič, TOZD Vzdrževanje, Dragica Hlastan, TOZD Žičarna, Vanja Simeonov, TOZD Družbena prehrana, Jože Vrhunc, TOZD Valjarna debele pločevine.

ODBOR ZA LJUDSKO OBRAMBO IN DRUŽBENO SAMOZAŠČITO: predsednik: Ivan Kavčič, TOZD Valjarna žice in profilov, namestnik: Jože Hlebanja, TOZD Žebliarna, člani: Rado Cvetkovič, TOZD Transport, Milena Lužnik, TOZD Vratni podboji, Marta Zupančič, DS za kom. in finančne zadeve, Zvonko Kovačič, TOZD Remontne delavnice, Branko Iskra, TOZD Hladna valjarna Bela, Anton Kokalj, TOZD Energetika, Valentin Jeršin, načelnik civilne zaštite, Angel Žnidaršič, referent za LO, Stefan Nemec, predsednik poslovnega odbora, Jože Ulčar, predsednik delavskega sveta Železarne, Franjo Kragolnik, predstavnik ZK, Ana Marija Pagon, predstavnica ZSMS, Stefan Šterbič, predsednik IO sindikata ZJ, ter še komandir teritorialne čete, komandir protiletalske baterije in predstavnik odbora SLO in družbene samozaščite iz TOZD Kovinoservis.

ODBOR ZA STANOVANJSKA VPRAŠANJA: predsednik: Mirko Podlipnik, TOZD Valjarna bluming-

štel, namestnik: Vojka Legat, TOZD Jeklovlek, člani: Peter Podlesnik, DS za kom. in finančne zadeve, Mujaga Haskič, TOZD Hladna valjarna Bela, Janez Smolej, TOZD Livarna, Franc Lah, TOZD Transport, Jakob Veber, TOZD Žičarna.

ODBOR ZA INFORMIRANJE: predsednik: Zdravko Smolej, DS za kom. in fin. zadeve, namestnik: Franc Novak, TOZD Remontne delavnice, člani: Mira Graj, TOZD Elektrode, Marjan Drolc, TOZD Plavž, Vinko Skumavec, TOZD Hladna valjarna Bela, Majda Knaflič, DS SEO, TKR, novogradnje, Tone Pintar, TOZD Vzdrževanje, Mira Rihtaršič, DS za kadr. in spl. zadeve ter informiranje, Sašo Piber, TOZD Žičarna, Vaso Hribar, TOZD Žebliarna, Zdenka Smagin, DS za kom. in finančne zadeve.

V nadaljevanju seje so navzoči razpravljali o poslovnih rezultatih za prvo tromesečje 1979, o katerih je najprej spregovoril vodja finančno računovodskega sektorja Boris Pesjak. Iz podane finančne analize je bilo razvidno, da smo v treh mesecih letošnjega leta zaostali za planirano blagovno proizvodnjo za 3,8 %, kar pomeni 59 milij. din izpada celotnega prihodka.

Podpredsednik poslovnega odbora Ivo Arzenšek je delegate seznanil s predlaganimi stališči poslovnega odbora v zvezi z uvozno politiko, investicijskim vzdrževanjem ter likvidnostjo. Poudaril je, da je treba dosledno izpolnjevati vse obveze do naših kupcev. Da bi izboljšali proizvodne rezultate, je delavski svet sklenil, da naj odbori za gospodarstvo v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih temeljito razpravljajo o vseh že sprejetih sklepih za izboljšanje rezultatov, ki so bili sprejeti na 14. in 16. seji delavskega sveta Železarne.

Delegati so še sklenili, da je treba z organizacijskimi ukrepi in kadrovskimi premiki znotraj temeljnih organizacij in med temeljnimi organizacijami zagotoviti optimalno delo na glavnih tehnoloških agregatih. Delavski svet je naročil poslovnemu odboru, da na podlagi sprejetih stališč odborov za gospodarstvo temeljnih organizacij analitično razišče vzroke neizpolnjevanja planskih obveznosti.

Ugotovitveni sklep o sprejemu sklepa o povrnitvi materialnih stroškov za prisostvovanje na sejah je podala Albina Tušar. Ugotovili so, da se delavski svet temeljnih organizacij, razen TOZD Jeklarne in TOZD Monter Dravograd, ki morata predlog še obravnavati ter delovnih skupnosti, s predlagano povrnitvijo stroškov za udeležbo na sejah v prostem času strinjajo, ter vzeli na znanje tudi pripombo TOZD Vzdrževanje. Navodilo o načinu obračunavanja pa bo pripravil center za proučevanje samoupravljanja in informiranje v sodelovanju s finančno računovodskim sektorjem.

Delavski svet je sprejel tudi ugotovitvene sklepe glede združevanja amortizacijskih sredstev za temeljno organizacijo Remontne delavnice, katere je podal vodja sektorja novogradnje Emil Ažman. Ugotovili so, da so predlog o združevanju AZ sredstev za TOZD Remontne delavnice za nabavo in postavitev stroja za dinamično balansiranje okroglih teles ter preselitev instalacijske delavnice Jesenice in ureditev instalacijske delavnice Javornik, obravnave vse temeljne organizacije, razen TOZD Monter. V zvezi z mnenjem TOZD Energetika glede zagotovitve sredstev za izgradnjo aneksa RTP

Javornik ter demontaže, zaščite in skladiščenja naprav stare kisikarne iz istih virov, delavski svet naroča sektorju novogradnje, da pripravi predlog za to investicijo, ki se bo obravnavala po redni poti. Delavski svet je še sklenil, da odgovorne službe uredijo vse potrebno za realizacijo predlaganih investicij v TOZD Remontne delavnice.

Tov. Tušarjeva je navzoče seznanila še z ugotovitvenim sklepom o sprejemu statuta GZS - splošnega združenja temeljnih organizacij črne in bariaste metalurgije ter z ugotovitvenim sklepom o sprejemu statuta medobčinske gospodarske zbornice za Gorenjsko.

Na konstituantni seji so navzoči poslušali tudi daljše poročilo o temeljnih nalogah novoizvoljenega predsednika poslovnega odbora Stefana Nemca.

Predstavljamo vam delegate delavskega sveta Železarne v mandatu do 1979/81:

- Marjan Drolc, Janko Guzelj, Andrej Močnik - delegati TOZD Plavž;

- Arif Bečarevič, Rajko Daljevič, Jože Rožič, Jože Ulčar, Henrik Zupan - delegati TOZD Jeklarne;

- Franc Pretnar, Janez Smolej - delegata TOZD Livarna;

- Marjan Kristan, Anton Miklič, Mirko Podlipnik, Valentin Rabič - delegati TOZD Valjarna bluming-štel;

- Edo Dolžan, Ljubomir Galič, Ivan Kavčič - delegati TOZD Valjarna žice in profilov;

- Branko Resman, Jože Zidar - delegata TOZD Valjarna debele pločevine;

- Miha Sajovic, Vinko Skumavec - delegata TOZD Hladna valjarna Bela;

- Franc Podlipnik, Jaka Piberčnik, Janez Stare - delegati TOZD Hladna valjarna Jesenice;

- Ivan Sušnik, Vinko Pogačnik, Dragica Hlastan - delegati TOZD Žičarna;

- Drago Lavtižar, Matija Pretnar - delegata TOZD Profilarna;

- Janez Vidmar, Janez Zupan - delegata TOZD Vratni podboji;

- Lado Krajnc, Danica Udir - delegata TOZD Jeklovlek;

- Mira Graj, Janez Kosmač, Anton Tišov - delegati TOZD Elektrode;

- Jože Hlebanja, Cveta Hribar - delegati TOZD Žebliarna;

- Anton Domevščič, Franc Medja - delegata TOZD Kovinoservis;

- Janez Ferjan, Valentin Klinar, Bogomir Svetina - delegati TOZD Strojne delavnice;

- Stane Begeš, Janez Faletič, Peter Močnik, Franc Novak - delegati TOZD Remontne delavnice;

- Martin Brumat, Marjan Pintar, Anton Ravnihar, Janez Smolej - delegati TOZD Vzdrževanje;

- Albin Bukovnik, Stane Markizeti, Miloš Nikolič - delegati TOZD Energetika;

- Rado Cvetkovič, Marjan Drolc, Maks Gazvoda, Jože Šlibar - delegati TOZD Transport;

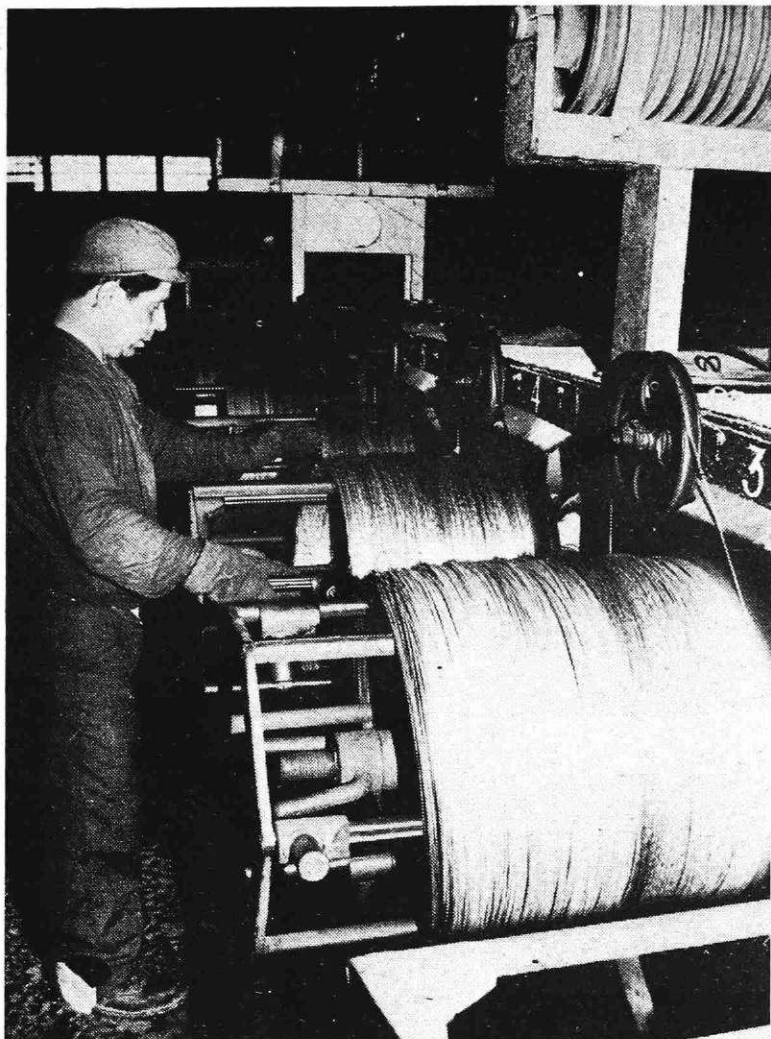
- Miro Čirovič, Marina Zukanovič-Pekolj - delegata TOZD Družbena prehrana;

- Janez Kejžar, Roman Kosmač, Zdravko Smolej - delegati delovne skupnosti za komercialne in finančne zadeve;

- Božo Pančur, Ogla Tišov, Franc Olah - delegati delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje;

- Janko Kelbl, Stane Gradišnik, Katarina Kos, Dušan Sikošek - delegati delovne skupnosti SEO, TKR, novogradnje;

- Simo Cvijič, Janko Jordan, Vlado Mrzel - delegati TOZD Monter.

Sodelavec v valjarni žice

TOZD Valjarna debele pločevine

KONSTITUANTNA SEJA DELAVSKEGA SVETA

Osmega maja je bila konstituantna seja delavskega sveta TOZD Valjarna debele pločevine. Po izvolitvi delovnega predsedstva in verifikacijske komisije je predsednik volilne komisije poročal o poteku volitev. V volilni imenik je bilo vpisanih 195 volivcev, kolikor jih je imelo tudi pravico glasovanja. Na volitvah je glasovalo 175 volivcev. Vsi kandidati so bili izvoljeni.

Iz poročila verifikacijske komisije je delavski svet ugotovil, da je seja sklepčna in potrdil verifikacijo mandatov.

Dosedanji predsednik Danijel Črv je poročal o delu delavskega sveta v preteklih mandatnih dobi. Iz poročila je bilo razvidno, da je delo DS v redu in uspešno potekalo. Delavski svet na poročilo ni imel pripomb.

Na predlog OOS je delavski svet z javnim glasovanjem soglasno izvolil za predsednika delavskega sveta Ivana Žvana in za namestnika Dušana Kržišnika.

V nadaljevanju so izvolili izvršne organe delavskega sveta TOZD Valjarna debele pločevine. Za predsednike in namestnike teh organov so bili izvoljeni:

- odbor za gospodarstvo Milan Šulc - predsednik, Ivan Špoljar - namestnik,

- odbor za delovna razmerja Radmilo Denič - predsednik, Rudi Noč - namestnik,

- odbor za LO in družbeno samozaščito Jože Vilman - predsednik, in Avgust Gabor - namestnik.

Za delegata v konferenco za delegiranje delegatov v skupščino kluba samoupravljalcev je bil izvoljen Dušan Kržišnik.

V nadaljevanju je delavski svet obravnaval poslovno poročilo TOZD Valjarna debele pločevine za prvo tromesečje leta 1979, ki ga je podala Roža Grah. Na podlagi poslovnega poročila in razprave je delavski svet sprejel naslednje ugotovitve in sklepe:

- TOZD je v prvem tromesečju dobro poslovala, plan skupne proizvodnje je bil izpolnjen 102,2 %, plan gotove proizvodnje pa za 102,3 %. Pri proizvodnji vroče valjane pločevine je bila, predvsem zaradi pomanjkanja vložka in večjih zastojev, za približno 1000 ton nižja proizvodnja, ki jo bo treba nadomestiti v naslednjih mesecih z boljšim delom in delom v prostih sobotah,

- planirana prodajna cena je bila presežena v vseh treh mesecih,

- v prvih treh mesecih je bilo za 2,05 milij. din zvišanja stroškov, ki so nastali zaradi razlike med dohodkovno in plansko ceno TOZD, ki opravljajo storitve,

- reklamacij je bilo za 41.950 din, kar ni veliko glede na količinski in kvaliteten asortiment TOZD, kljub temu pa bo treba z boljšim delom težiti k zmanjševanju reklamacij, ker vplivajo na poslovni uspeh TOZD.

V zvezi z delom v prihodnje je delavski svet sklenil, da je treba z izboljšanjem tehnološke in delovne discipline narediti več in bolj kvalitetne pločevine, obenem pa stremeti, da se z odgovornim in kvalitetnim delom zmanjšajo okvare strojev in naprav ter s tem stroški vzdrževanja.

Tako bo dosežen boljši dohodek v TOZD in tudi boljši osebni dohodek.

Delavski svet je obravnaval samoupravni sporazum o merilih in postopku za uresničevanje kreditnih odnosov s tujino in sklenil, da po postopku določenem v samoupravnih aktih TOZD pristopa k temu sporazumu.

V zvezi s samoupravnim sporazumom o temeljih plana razvoja letalske mreže v SRS so delegati delavskega sveta soglašali s sklepom odbora za gospodarstvo pri DS Železarne in sklenili, da TOZD k temu samoupravnemu sporazumu ne pristopi.

Nadalje je delavski svet obravnaval statut delovne organizacije Železarne in ugotovil, da so ga obravnavale vse samoupravne delovne skupine. Pripombo na statut v zvezi s 45. členom je imela samo SDS - vodstvo.

Delavski svet je sprejel tudi predloge razporeditve razpoložljivih sredstev amortizacije za investicije in amortizacijske zamenjave.

Na znanje so vzeli tudi predloge za katere ni ustreznih sredstev v TOZD in jih bo treba združevati na nivoju delovne organizacije in informacijo o ponudbah za zamenjavo dosedanje naprave za odbizg kovarine.

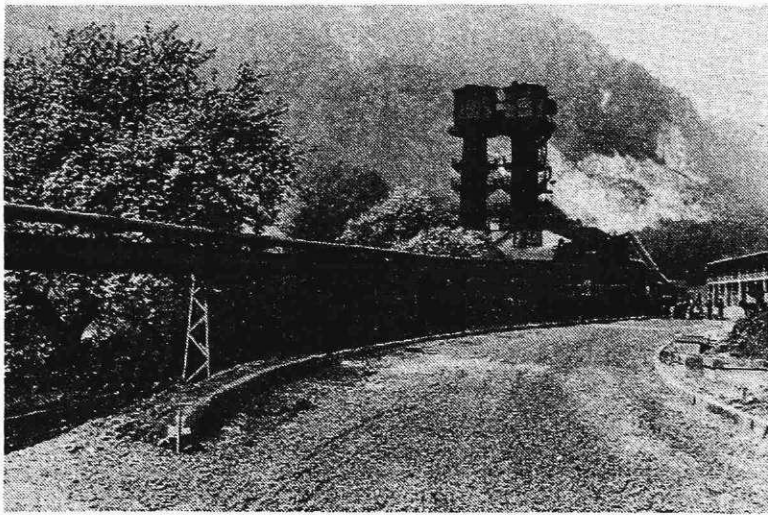
Delavski svet je ugotovil, da je zaradi preobremenitve žerjav štev. 5 v tako slabem stanju, da ga je treba čimprej izločiti iz obratovanja in ga zamenjati z žerjavom štev. 7. Namesto tega žerjava bo treba kupiti nov 16 tonski žerjav, da bo mogoče dvigati tudi 10-12 tonske plošče.

IS

POPRAVEK članka, objavljenega v 18. številu Železarja z dne 17. maja

TOZD REMONTNE DELAVNICE KONSTITUANTNA SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predzadnji odstavek bi se praviloma moral glasiti: DS je sprejel poročilo vodja TOZD o stanju TOZD in o bodoči planinski usmeritvi ter informacijo o osnutku pravilnika o usmerjenem izobraževanju. Na predlog delegata SDS žerjavnega oddelka Jesenice in Bela je zahteval, da se osnutek razvrstitev delovnih nalog v vrednostne razrede da v javno razpravo.

Gradnja nove ceste skozi Železarno

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

SEJA KOMISIJE ZA MDA IN IZVRŠNEGA ODBORA KJB

V torek se je sestala komisija za mladinske delovne akcije skupaj z izvršnim odborom kluba jeseniških brigadirjev (KJB). Eni in drugi so pregledali aktivnost glede organiziranosti za zvezno mladinsko delovno akcijo in so mnenja, da kljub izredno lepim rezultatom ne morejo biti

zadovoljni zaradi tega, ker niso izpeljali vseh načrtanih nalog, ki izhajajo iz programa dela. Iz celotne razprave je sledilo, da se pri KJB ustanovijo organi, oziroma komisije, ki naj bi skrbele za celotno aktivnost na vseh področjih.

Dogovorili smo se, da na prvem

naslednjem sestanku kluba ustanovimo komisije za: IPD, kulturo, šport in informiranje. Evidencialni smo možne brigadirje, ki naj bi komisije vodili in se dogovorili za izhodišča programa dela za vse komisije. Programi dela bodo predloženi kot predlog na prvi seji. Pregledali smo tudi vse evidenčne listke zaradi kadrovanja v brigade in ugotovili, da je premalo prijavljenih mladink. Dogovorili smo se za dnevni red prihodnje seje KJB in naj še omenimo, da bomo takrat okvirno formirali brigade in vodstva brigad, da bi se lahko normalno pripravljale na odhod na republiške in zvezne mladinske delovne akcije. T. Z.

VOLILNA KONFERENCA V OO ZSMS TOZD HV JESENICE

V petek, 18. maja, so imeli člani OO ZSMS HV Jesenice volilno konferenco, katero je uspešno pripravilo začasno predsedstvo osnovne organizacije.

Po izvolitvi delovnega predsedstva, ki je uspešno vodil konferenco, so prisluhnili poročilu o delu OO ZSMS. Iz poročila je bilo razvidno, da so delali le posamezni mladinci in da se mladi niso preveč navdušeno vključevali v izvrševanje planskih nalog (delo v prostih sobotah). Predsednik KS ZSMS Železarne Ana Pagon jih je seznanila z nalogami OO ZSMS in vlogi mladih v naši socialistični samoupravni družbi.

Predložili so program dela OO ZSMS, ki je pester in obširen, in če jim bo to uspelo izpeljati, bodo zabeležili lep uspeh, kar bo nedvomno povečalo veljavnost mladih. Dogovorili so se, da bodo v bodoče skupaj z ostalimi družbenopolitičnimi

organizacijami v TOZD resneje pristopili k izvrševanju planskih nalog in okrepili medsebojno sodelovanje.

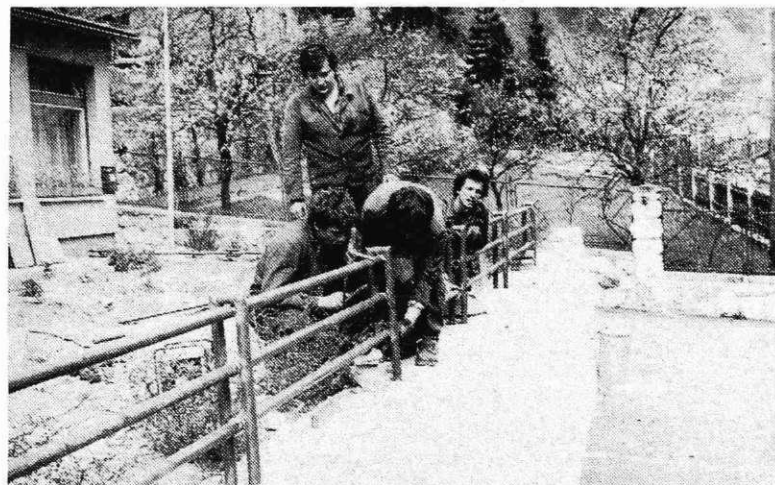
Izvolili so novo predsedstvo, za novega predsednika OO ZSMS HV Jesenice pa enoglasno Petra Mijatovića.

Na koncu so se še dogovorili, da bodo več pozornosti posvetili idejno-političnemu delu in sami organizaciji. Na osnovi razprave in programa dela bodo člani predsedstva oblikovali sklepe za nadaljnje delo OO ZSMS HV Jesenice.

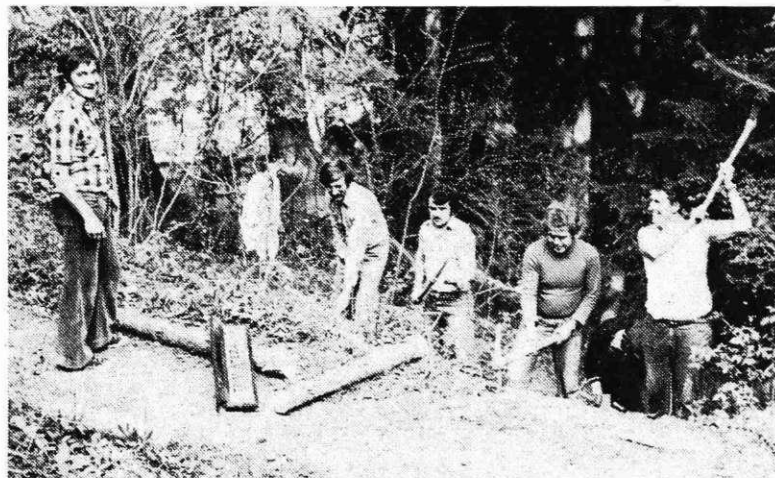
VH

UDELEŽENCEM SREČANJA V ŠTORAH

KS ZSMS Železarne obvešča vse, ki se bodo udeležili srečanja mladih slovenskih železarjev v soboto, 26. maja, v Štorah, da bo odhod posebnega avtobusa ob 6. uri izpred avtobusne postaje na Plavžu (Cufar). Avtobus bo ustavljal na vseh postajah do Radovljice.

PREDVSEM UCINKOVITA AKCIJA: Mladinci obrata konstrukcij so v minulih dneh opravili eno svojih najpomembnejših akcij v sklopu TOZD Strojne delavnice. Namreč, Društvo upokojencev Jesenice je zaprosilo za izdelavo kovinske ograje pred domom, pa so se mladinci obrata konstrukcij odločili, da to ograjo izdelajo v prostem času kot udarniško akcijo. Pri tem so jim pomagali mladinci obratov, ki so nabrali odpadne cevi, vendar so glavno težo, oziroma rezanje, sestavo, varjenje in neposredno montažo na mestu opravili prav konstrukcijski. To jim sicer ni bilo težko, saj je to njihov poklic, vendar sloni ves namen akcije predvsem v tem: S svojim delom so pokazali spoštovanje do najstarejših občanov. V tem so prav gotovo uspeli, in čeprav delo ni bilo zelo na široko zastavljeno, vseeno pomeni veliko, ker je bilo opravljeno brez odvečnih obljub, ampak hitro, solidno in učinkovito. (Tekst in foto: J. Sekler)

Zadnja terenska in druga dela na Trim stezi na Jesenicah so opravili s prostovoljnimi delom mladinci SGP Gradbinec TOZD SVG Jesenice. Uredili so stopnice na nekoliko strmem delu steze mimo kozolca do struge potoka Jesenice in postavili kazipote ter table z navodili za vadbo na posameznih postajah. (Tekst in foto B. Blenkuš)

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje ...

Tito

ZAŠČITA ŽIVALI V PRIMERU ABK NAPADA

Vsi upamo, da nikoli več ne bo nobene obsežnejše vojne na našem planetu, ker smo prepričani, da morata zmagati razum in medsebojno spoštovanje med vsemi narodi sveta. Dobro se zavedamo, kaj bi taka vojna pomenila, zato smo ponosni na našo mednarodno politiko miroljubnega sožitja ter enakopravnega in svobodnega odločanja in sodelovanja.

Kljub temu pa ne smemo pozabiti, da so v svetu še nazadnjaške in mračne sile, ki netijo mednarodne spore, ki se lahko sprevržejo tudi v večje spopade, v katere bi bila lahko vpletena tudi naša država. Med temi so celo takšne sile, ki imajo še vedno nekakšne ozemeljske, politične in druge interese do naše domovine. Zaradi tega in vseh drugih okoliščin smo zasnovali načela in organizacijo splošne ljudske obrambe naše domovine, ki jih nenehno izpopolnjujemo in razvijamo. Naš sistem splošne ljudske obrambe je sestavljen del novih samoupravnih družbenih odnosov. Naši delovni ljudje in občani varujejo dosežke revolucije, mirni razvoj samoupravne socialistične družbe, svojo neodvisnost, samostojnost in ozemeljsko neokrnjenost. Odločilna vloga delavskega razreda in vseh delovnih ljudi v sistemu obrambe dopolnjuje njihovo zavest in odgovornost za nadaljnji razvoj socializma in utrjuje zgodovinsko povezavo vseh naših narodov in narodnosti na podlagi enakopravnosti, bratstva in enotnosti.

Na teh načelih se tudi organizira, pripravlja in deluje veterinarstvo kot pomemben dejavnik razvoja in varovanja materialne podlage ljudske obrambe. Hkrati je stroka zelo pomembna tudi pri zdravstveni zaščiti ljudi in pri ukrepih civilne zaštite.

Čeprav je naša povojna veterinarska služba zatrla številne kužne bolezni, številnim pa preprečuje nevaren razmah in daje pomoč sleherni oboleli živali najpozneje v eni do treh urah po klicu, se v vojnih razmerah lahko zgodi, da ne bi zmogla dovolj učinkovito in dovolj hitro opravljati vseh teh nalog. Vojne okoliščine omogočajo veliko hitrejšo razširitev posameznih kužnih bolezni, čeprav niso bile uporabljene kot biološko orožje in hkrati zavirajo ali onemogočajo hitro in učinkovito delovanje veterinarskih delavcev.

Zaradi tega in načel splošne ljudske obrambe je nujno organizirati in izobraziti veterinarske enote civilne zaštite, ki bodo lahko uspešno dopolnjevale in pomagale opraviti naloge veterinarske stroke v vojni. Glede na to je večja pozornost namenjena preprečevanju, prepoznavanju in zatiranju bolezni in škod, kot pa zdravljenju obolelih živali. Potrebna skrb je namenjena tudi obdelavi snovi za posredno zdravstveno varstvo ljudi, ki je tudi ena prvih nalog veterinarske službe.

V sestavku je poudarek na gradivo, ki je lahko zelo koristno v miru in prav tako ali pa še veliko bolj v vojni.

SPLOŠNO O ŽIVALIH IN ŽIVALSKEM ORGANIZMU

Med sesalci bi lahko domače živalske vrste razvrstili na:

- rastlinjede živali, ki imajo kopita – to so kopitarji (konji, osli, mezge, mule), in živali, ki imajo parklje – pravimo jim parkljarji (govedo, ovce, koze)
- vsejede (prašiči)
- mesojede (psi, mačke).

Od ptic so v gospodarstvu pomembne predvsem kokoši (nesnice, brojlerji, enodnevni piščanci), purani, gosi in race.

Vsi sesalci se rodijo živi in nekaj časa sesajo, ptice pa ležejo jajca, iz katerih se po različno dolgem valjenju izvalijo mladiči.

Rastlinjede živali lahko razlikujemo tudi po tem, ali prežvekujejo (govedo, ovce, koze) ali ne prežvekujejo (kopitarji).

Živalsko telo je sestavljeno iz organov, organi pa iz različnih vrst tkiva. Tkiva sestojijo iz celic.

Organe, po katerih se pretaka kri, imenujemo krvne žile. Kri poganja po žilah srce.

Organi, ki sploh ne sprejemajo krvi ali jo sprejemajo premalo, ne morejo opravljati svojih nalog in prej ali slej odmrejo. Če odmre življenjsko pomemben organ (mozgani, ledvice, jetra, srce, pljuča itd.), odmre tudi organizem.

Dihalni organi (pljuča) preskrbijo iz zraka organizmu kisik, ki nato s krvjo prihaja do sleherne celice v organizmu. Če ni dovolj kisika v celicah, le-te odmrejo. Če odmre večji del celic v kakem organu, odmre ves organ, in če je ta življenjskega pomena, kot smo že prej omenili, odmre organizem.

Prebavila skrbijo, da se zaužita hrana – krma, spremeni v takšno obliko, da jo organizem lahko izkoristi kot energetski vir in vir za obnovo. Prebava se začne v ustni votlini, nadaljuje se v želodcu (želodcih), v tankem in debelem črevesu in konča v danki. Preostanek zaužitih krmil organizem izloča v količini in v obliki, ki je značilna za posamezne vrste živali in odvisna od njihove starosti.

Ledvice so predvsem filter, ki iz krvi v seč izloči vse tisto, kar telesu ni več potrebno ali bi mu celo utegnilo škodovati.

Seč se zbira v sečnem mehurju, od koder se občasno izloča iz telesa skozi odprtine, skupne sečnim in spolnim organom.

Domače živali imajo po dvoje sprednjih in zadnjih okončin, pravimo jim sprednje in zadnje noge. Noge se končujejo v prsti, na katerih so nohti v obliki parkljev, kopit ali krempljev. Pri pticah so prednji udje spremenjeni v krila.

Nadaljevanje

ZA DAN MLADOSTI NASTOP JUTRA

V petek, 25. aprila se nam bodo ob 19.30 v dvorani amaterskega gledališča Tone Cufar na Jesenicah po daljšem premoru ponovno predstavili člani kulturnega kluba JUTRO pri DPD Svoboda Tone Cufar Jesenice z

ZABAVNO GLASBENIM PROGRAMOM

Predstavili se nam bodo z nekaterimi skeči in drugimi humorističnimi točkami ter z narodnozabavno glasbo.

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI

ELEKTRIČNA ENERGIJA NEPOSREDNO IZ PREMOMA

V ZDA raziskujejo novo možnost za proizvodnjo električne energije neposredno iz premoga. Pri tem gre za idejo, za katero računajo, da bi jo lahko v treh letih razvili iz laboratorijskih okvirov do poskusne naprave. Zaenkrat še ni rešeno vprašanje financiranja razvijanja te popolnoma nove ideje na področju preskrbe z energijo, vendar njeni nosilci računajo, da bodo zaradi vedno večje energetske stiske našli razumevanje pri pristojnih vladnih ustanovah.

Tehnologija tega postopka ima za svojo osnovo celico, ki s pomočjo ogljika iz premoga in kisika proizvaja električno energijo. V prvi stopnji procesa odstranijo iz premoga hlapljive substance, ki jih potem uporabijo drugod kot gorivo. Ta del postopka se odvija v zaprtem redukcijskem bobnu in zato ni onesnaženja okolice.

V premogu, ki je že prešel prvo fazo procesa, ostane žveplo in pepel. Založijo ga v celico, ki se sestoji iz bobna, izdelanega iz nerjavne pločevine in pri tem ga potopijo v kopel elektrolita, sestavljenega iz raztopljene karbonatne soli pri temperaturi 700 stop. C. Pri tem predstavlja ogljik iz premoga anodo v celici medtem, ko je katoda kisik, ki prihaja z zrakom skozi majhne odprtine v bobnu.

Kot rezultat kemične reakcije nastane enosmerni električni tok, ki ga je potem mogoče pretvoriti v izmeničnega.

Postopek ima naslednje dobre strani:

– Visok izkoristek goriva, ker se 55 % celotne energije iz premoga pretvori v električno energijo. Pri današnjih termoelektrarnah se giblje ta izkoristek okoli ene tretjine celotne energije.

– Možna je uporaba slabših vrst premoga.

– Temperatura, potrebna za odvijanje postopka je sorazmerno nizka. Zato je pri gradnji naprave mogoče uporabljati navadnejše in s tem tudi cenejše materiale.

– Stranske proizvode, ki nastanejo pri prvi stopnji procesa, je mogoče koristno uporabiti. Možna onesnaženja okolja kot sta žveplo in pepel ostanejo v raztopljenem elektrolitu.

Seveda se pri tem postopku obetajo določene težave, ki jih bo treba med razvijanjem postopka rešiti. Zaenkrat še ni znano kateri problemi in kakšni stroški bodo nastali pri odstranjevanju žvepla in pepela iz elektrolita. Potrebna bodo še leta raziskav, da bodo razvili ogljik-kislikovo celico, ki bo sposobna industrijsko obratovati. Obstaja možnost, da bo takšna elektrarna tehnično še bolj zapletena kot so današnje termoelektrarne.

Vendar strokovnjaki, ki se ukvarjajo s to idejo niso takšnega mnenja. Trdijo, da ta tehnologija ni bolj zapletena kot večina današnjih kemičnih postopkov. Tudi investicijski stroški po njihovem mnenju ne bodo večji kot pri današnjih termoelektrarnah. Če že ne zaradi drugega, predvsem zato, ker odpadejo drage čistilne naprave, ki jih zaradi zaščite okolja zahtevajo zakonski predpisi.

Ali imajo zagovorniki te, nekoliko nenavadne ideje o uporabi premoga za proizvodnjo električne energije prav, bo pokazala bodočnost.

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

TOZD Remontne delavnice

V ponedeljek, 15. maja, je predsednik delavskega sveta TOZD Remontne delavnice sklical drugo redno sejo z naslednjim dnevnim redom: poročilo o izvajanju sklepov, poslovni rezultati v prvem tromesečju v delovni organizaciji in TOZD, predlog združevanja investicijskih sredstev po srednjeročnem programu razvoja (samoupravni sporazum za nov računski center in samoupravni sporazum za novo ATC — avtomatsko telefonsko centralo), imenovanje stalnega člana v investicijsko komisijo Železarne, samoupravni sporazum o temeljih plana razvoja letališke mreže v SR Sloveniji za obdobje 1976 — 1980, obrazložitev sporazuma o merilih in postopku za uresničevanje kreditnih odnosov s tujino in delegatska vprašanja ter odgovore.

Poročilo o izvajanju sklepov je bilo delegatom posredovano v pisni obliki. Podan je bil tudi ustni odgovor na delegatsko vprašanje: »Ali so delavci naše TOZD dolžni opravljati vzdrževalna dela na novih napravah, ki se niso prevzete?« Vprašanje je bilo postavljeno iz bojazni, da zaradi intervencijskih posegov pri vzdrževanju ne bi zapadli garancije. Iz odgovora je bilo razvidno, da se vse te akcije pri vzdrževanju izvajajo na posebno naročila in da je konkretno pri konti livu potrebno redno vzdrževanje, ker nam v nasprotnem primeru firma Vöest — Alpina ne bo priznala garancije. Delegati so poročilo o izvajanju sklepov še z nekaterimi drugimi pojasnili sprejeli.

Delegatom je bilo obrazloženo poslovanje v TOZD in delovni organizaciji v prvem tromesečju, ki je bilo tudi v pisni obliki predloženo vsem delegatom. Poročilo so enoglasno sprejeli.

Po obširni razlagi vodja sektorja novogradnje Emila Azmana o načinu in pomenu združevanja sredstev za izgradnjo novega računskega centra vključno z novo avtomatsko telefonsko centralo, ki je bilo tudi obrazloženo v glasilu Železar, je delavski svet enoglasno sprejel naslednje sklepe:

- soglašajo, da delovna skupnost za ekonomiko, tehnično kontrolo in raziskave ter novogradnje prevzame investitorstvo za zgradbo ERC in opremo računalnika v imenu in na račun TOZD.

- potrjuje investicijski program ERC z vsemi svojimi elementi.

- potrjuje določila samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za zgraditev in dograjevanje računalniško podprtega infor-

macijskega sistema in pooblašča vodjo TOZD za podpisnika.

Za novo ATC je sprejel predlagano finančno konstrukcijo, s pričetkom gradnje 31. maja letos in trajanjem gradnje 18 mesecev, pričetkom poskusnega obratovanja 30. novembra 1980 in s pričetkom rednega obratovanja 31. januarja 1981. Pooblaštil je vodja TOZD za podpisnika v imenu investitorja.

Združevanje sredstev je delavski svet predlagal naslednjim temeljnim organizacijam: Plavž, Jeklarna, Valjarna bluming-štel, Energetika in Transport. Po zagotovitvi finančnih sredstev se prične z realizacijo investicije, za kar je delavski svet pooblastil sektor novogradnje skupaj z ostalimi službami, poslovnemu

odboru Železarne pa je naročil, da imenuje operativni team za izvedbo investicije.

Nadalje so imenovali za stalnega člana v investicijski komisiji Železarne Novak Franca.

Skladno s priporočilom poslovnega odbora je delavski svet odločil, da zaenkrat ne pristopi k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana razvoja letališke mreže SR Slovenije za obdobje 1976 — 1980.

Na osnovi pisne informacije CPSI o sporazumu o merilih in postopku za uresničevanje kreditnih odnosov s tujino je DS sklenil, da TOZD pristopi k temu sporazumu in pooblasti vodja TOZD, da podpiše sklep o pristopu.

Ob sklepu se je sprejelo pisno informacijo o rezultatih analize deficitarnosti delovnih nalog za TOZD Remontne delavnice, informacijo o obravnavanju prošnje za dodelitev stanovanja sodelavcu, kakor tudi informacijo o organiziranju tekmovanja kovinarjev, ki bo potekalo od 1. do 15. junija. Prijave se zbirajo na vodstvu TOZD do 25. maja.

Delavski svet je izrekel posebno priznanje mladini TOZD RD in krajevni skupnosti Javornik — Koroška Bela za sodelovanje pri organiziranju razstve TOZD RD na temo ČLOVEK-DELO-KULTURA.

NZ

TOZD Profilarna

1. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V petek, 18. maja, je bila prva redna seja odbora za gospodarstvo v TOZD — Profilarna, ki jo je sklical in vodil predsednik Franc Logar. Obravnavali so šest točk dnevnega reda.

Pri pregledu sklepov predhodne seje so ugotovili, da so bili izvršeni.

Vodja TOZD je podal poslovno poročilo za prvo tromesečje, v katerem so poslovali pozitivno, vendar slabše kot v lanskem letu, zato je odbor poudaril, da bo potrebno vložiti vse sile, da bodo dosegali planirano proizvodnjo v naslednjem obdobju letošnjega leta.

Plan v mesecu maju je zelo kritičen. Do 16. maja so dosegli le 56,7 % planirane proizvodnje. Največji problem je pomanjkanje vložka, po-

manjkanje delovne sile in prepogoste menjave na oblikovnih strojih.

Družbeni plan za junij je 1720 ton. Vodstvo TOZD je predlagalo, da se operativni plan poveča na 2000 ton s tem, da bi nadoknadili del proizvodnje iz meseca maja, ko je bila izredno nizka v začetku meseca, zaradi pomanjkanja vložka. Odbor se je s tem strinjal, vendar s pripombo, da se zagotovi zadostna količina vložka.

Na seji so obravnavali dopis — oddelka za inovacije, iz katerega je

razvidno, da so bile inovacije Viktorja Zana obračunane z ustvaritvenim faktorjem 0,7, po zakonu pa bi morale biti s faktorjem 1, kar pomeni razliko 314,00 din, ki jo je odbor potrdil.

Asistent za delovne naprave Matija Pretnar je članom odbora posredoval predlog porabe sredstev investicijskega vzdrževanja za leto 1979, ter za sredstva amortizacijske zamene za leto 1979, ki so ga soglasno potrdili.

Odbor je obravnaval sklep DS TOZD Podbojarna, s katerim poziva TOZD Profilarno na odgovornost glede kvalitete izdelave profilov za podboje, ker s takim, kakršnega dobivajo sedaj, ne morejo delati.

Odbor zahteva od vodstva, da postroji kontrolo pri izdelavi profilov za Podbojarno.

V razpravi so sodelovali: Logar, Bevc, Bunjevec, Knežević, Bertoncelj, Pervanja in vodja TOZD SK

TOZD Jeklovlek

1. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Na prvi seji delavskega sveta TOZD Jeklovlek, 14. maja, ki jo je vodil predsednik Anton Dežman, so poleg poslovnega poročila za prvo tromesečje, razpravljali o poročilu odbora za gospodarstvo, o pregledu sklepov konstituantne seje in o tekočih zadevah.

Po razpravi o poslovnem poročilu je imel delavski svet pripombo zlasti na celoten dohodek, ki je nekoliko pod planiranim, ker odstopajo sprejeta naročila po asortimentu in vrednosti od družbenega plana. Opozoril je tudi na problem naročil in vložka iz nabave, ker je zaradi vložka v največji nevarnosti obratovanje BK linije, ki je povezana s poizkusnim obratovanjem linije Koch. Kritično je ocenil plansko ceno vložka, ki zaradi obračunske napake vpliva na izgubo med lastno in prodajno ceno.

Obravnaval je tudi druga pomembna vprašanja kot so nagrajevanje, ki ni spodbudno, problem vzdrževanja in zniževanje bolezenske odsotnosti.

Delegatka iz brusilnice je pripomnila, da so stroški za prvo tromesečje precej visoki in meni, da bi se le-ti marsikje lahko znižali, zlasti pri internem transportu, pri zaščitnih sredstvih in pomožnem materialu.

Na poslovno poročilo Železarne delavski svet ugotavlja izgubo, ki dobiva širše dimenzije in opozarja na sanacijske ukrepe.

Obravnavali so poročilo odbora za gospodarstvo glede reklamacij, ki so bile objavljene v Železarju, dne 26. aprila. Visoki stroški reklamacij vplivajo na dohodek tega leta. Nekatere reklamacije so problematične glede na to, ker je sporno ugotavljanje TOZD povzročiteljice. Zaradi tega se je odbor zavzel za izvajanje 33. člena sporazuma o združitvi TOZD v DO Železarna in da se v smislu tega sporazuma izdela pravilnik, ki bo urejal izvajanje tega do-

ločila in medsebojne dohodkovne odnose.

Obravnavali so tudi problem naročil za izvoz. Problem planiranih naročil je visoka kvaliteta in vrednost, ki ne bo realizirana.

Za modernizacijo TOZD Jeklovlek, ki je v zaključni fazi, delavski svet meni, da poteka prepočasi. V zvezi s tem je problem valjanja vložka iz valjarne žice, ki zadržuje osvajanje tehnologije ter poskusno obratovanje linije Schumag in Koch.

Glede na izvajanje predpisa o uvedbi strojne evidence R-33, pri izdaji orodja v rabi, je sklenil, da se izdela spisek delavcev, ki so osebno zadolženi za orodje in da se izvrši popis orodja, ki je v skladišču kot neuporaben.

DS se je strinjal s spremembami in dopolnitvami programa IV in AZ na osnovi planiranih sredstev za leto 1979.

Glede na samoupravni sporazum o temeljih plana razvoja letališke mreže v SR Sloveniji za obdobje 1976 — 1980 se DS ni strinjal s prispevno stopnjo iz poslovnega sklada za financiranje letališke mreže v SRS, ker so sredstva preobremenjena za druge dajatve in obveznosti.

DS se je strinjal s predlogom, da sklenejo TOZD in drugi uporabniki samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za zgraditev in dograjevanje računalniško podprtega informacijskega sistema.

Na koncu pa je delavski svet podprl akcijo KS Javornik — Koroška Bela, ki prosi za denarno pomoč za zgraditev rekreacijskega centra Kres nad Koroško Belo. M

PREGLED SESTANKOV SDS

V minulih štirinajstih dneh smo iz osmih TOZD in dveh delovnih skupnosti prejeli 40 zapisnikov s sestankov samoupravnih delovnih skupin. Največ je bilo razprav o poslovanju v prvem tromesečju. V okviru teh razprav seveda ni manjkalo kritičnih ugotovitev, ki so bile izrečene z namenom, da se stanje, tam kjer je potrebno, ustrezno popravi.

V temeljni organizaciji Plavž se je sestalo pet delovnih skupin. Člani SDS aglomeracija 2 se pritožujejo, da ne dobe nobenih, srajc in brisač ter so zadolžili svojega delegata v delavskem svetu TOZD, da o tem spregovori na prvi seji delavskega sveta. SDS plavž 1 opozarja na preveliko fluktuacijo delovne sile ter se zavzema za izboljšanje reda in discipline ter za večje spoštovanje HTV predpisov. Vprašuje pa tudi, do kdaj bomo v Železarni še trpeli samovoljo in neučinkovitost TOZD Družbena prehrana. SDS plavž 2 je sklenila, da bo solidarnostno delala za potresno območje v Črni gori na svoj prosti dan 10. maja, in sicer tako, da bo po obratu zbirala odpadno železo in ga urejala. Razpravljala je tudi o raznih nepravilnostih v zvezi z odnosom do dela in medsebojnimi odnosi ter z redom v obratu. Skupina razen tega ugotavlja, da v kopalnici primanjkuje tople vode in predlaga, da naj okvare, ki jih v kopalnici povzročajo nekateri sodelavci, le-ti sami plačajo. Tudi ta skupina se pritožuje nad stanjem v kantini ter nad kvaliteto in ceno hrane. Tudi SDS plavž 4 izraža svoje nezadovoljstvo nad delovanjem kantine. Razen tega zahteva izpolnitev normativna delavcev ter zamenjavo tehtalca grodlja, ki po njenem mnenju ni primeren za opravljanje tega dela (preveč grodlja na livnem polju). Glede napredovanja pa meni, da naj bi najprej napredovali starejši delavci, ne glede na to, na kateri dnini delajo.

V TOZD bluming štel se je sestalo devet delovnih skupin. SDS bluming 1 je ugotovila, da proizvodnja zaostaja za planirano in kritično ocenila predvsem previsoke zastoje ter izplen. Skupina meni, da bi morali delavci OTK boljšo poslednjo paziti in beležiti odreze na škrajah itd. ter da bi bilo potrebno poskrbeti, ker delavcev že sedaj primanjkuje in ker jih precej tudi boluje, za izpolnitev normativna. SDS bluming 2 se je pri oceni proizvodnih rezultatov največ zadržala ob ukrepih, na katere skupina sama lahko največ vpliva. Toda skupina hkrati s tem ugotavlja, da dobava polizdelkov povzroča največ težav. Skupina opozarja tudi na vprašanje malice. Dostava malice v obrat poteka zelo neredno, še zlasti za popoldansko in nočno izmeno. Se posebej pa se pritožujejo valjavnici štelka, ki malice sploh ne dōbe. Odgovorov na vprašanja, ki jih postavlja, skupina ne dobiva. SDS bluming 3 se pri oceni poslovanja še posebej čudi zaostanku pri vložku, kajti glede na mesečne račune je pričakovala boljše rezultate. Skupina meni, da je bilo veliko zastojev zaradi neke sklopke na blumingu ter da je v zvezi z izplenom potrebno pogostejše kontrolirati valjavce. Za kontrolo potrebujejo ustreznejše merilne naprave. Tudi potiskač na prevlačniku je potrebno ustrezneje preurediti, in sicer tako, da potiskanje tankih predtrakov ne bo več problematično, še zlasti tedaj, ko se režejo na dva metra in se zastoj zavleče.

Tudi SDS bluming 4 je pri periodičnem obračunu pričakovala boljše rezultate. Le-te bo skušala izboljšati v drugem tromesečju. Pri tem pa opozarja na več stvari, ki so po njenem mnenju botrovala sedanjim izgubam. Tudi ta skupina vprašuje, zakaj je prišlo do menjave sklopke in zakaj je bilo toliko zastojev ter opozarja na pomanjkanje delovne sile. V zvezi z izplenom opozarja na slabe in različno brušene valje. Skupina meni, da je popravila potrebno nadzorovati. V zvezi z ukrepom, da se ob nedeljah ne sme iti preje domov, so valjavci zahtevali, da nadzorna služba glede vseh vodi evidenco, kdaj prihajajo v službo. Zapažajo namreč, da zamujajo vedno eni in isti.

SDS adjušta štel 1 meni, da planskih obveznosti v aprilu niso izpolnili zaradi pomanjkanja vložka in nižje povprečne teže svitkov. Razen tega vprašuje tudi, kako je s pranjem delovnih oblačil. Pritožuje se nad dostavljanjem gradiva za sestanke samoupravnih delovnih skupin. Opozarja

namreč, da je poslovno poročilo za prvo tromesečje prispelo 10. maja, da pa je bilo zapisnike treba oddati že 11. maja ter da je to vsekakor prekratek rok, da bi poročilo temeljito predelali.

SDS adjušta štel 2 ugotavlja, da se je na pomanjkanje vložka opozarjalo že vse mesece v letošnjem letu, da pa ga je trenutno sicer dovolj, vendar pa bi morala biti kvaliteta, predvsem začetkov in koncev svitkov boljša kot je. Skupina se pritožuje, da še vedno ni dobila konkretnega odgovora na svojo zahtevo po izenačitvi grup za žerjavovodje in manipulantov z grupami za ista dela in opravila v drugih temeljnih organizacijah. SDS adjušta štel 3 meni, da na izboljšanje izplena ne more vplivati, kajti če je vložek dober, je dober tudi izplen.

SDS izilnica ajušta štel se je na sestanku posebej osredotočila na vprašanje kvalitete, discipline ter povečanja proizvodnje. Skupina meni, da je najprej potrebno izboljšati disciplino in kadrovanje. Delavci naj bi delali na tistih mestih, za katera so najbolj usposobljeni. Skupina meni, da so med posamezniki, ki opravljajo ista dela, prevelika odstopanja. Opozarja tudi na medsebojne odnose in ugotavlja, da osebni dohodek za enako delo ni enak. Skrajni čas je že tudi, pripominja skupina, da se na Javorniku uredi sanitarije (garderobe, kopalnice).

Iz TOZD Valjarna žice in profilov smo prejeli dva zapisnika SDS. SDS valjarna žice 2 (Klemen-Galič) ugotavlja, da je v aprilu, sorazmerno velikem odstotku zastojev (37,2), dosegla vse cilje akcijskega programa. Pripombe pa je imela na vzdrževanje. Okvare elektro in mehanške značaja se pojavljajo zlasti na navijalcih in na progah O 250 (pogoni motorjev, reduktorji, regulacija obratov in podobno). Skupina meni, da bi takšne napake vzdrževalci lahko odklonili, če bi le poznali nekoliko večjo delovno disciplino pri tedenskih remontih in pri prestavljanju prog (menjavi kalibrov). Razen tega SDS vprašuje, zakaj so blumi avtomatskih jekel krajši. S tem so tudi lažji od ostalih kvalitet. To pa otežkoča valjanje na jumpingu. Blumi normalne velikosti se namreč da zaradi večje prijemljivosti na valjčnicah lažje valjati na jumping ogrodju.

SDS valjarna žice 3 navaja v zapisniku več kritičnih ugotovitev v zvezi z izpolnjevanjem planskih obveznosti v prvem tromesečju. Tako med drugim omenja, da valjanje VACCO ter patentirne žice ob nizkih temperaturah močno vpliva na zastoje v ritmu valjanja. Skupina ugotavlja, da se je preskrba z vložkom sicer izboljšala, da pa se še vedno prepogosto prehaja pri valjanju iz ene na drugo dimenzijo. Precej je tudi krajših zastojev, ki nastanejo zaradi nepravilnega ukrepanja na progah. Po mnenju skupine so ti zastoji predvsem posledica naglega prehajanja kadrov z enega na drugo delovno mesto, oziroma pomanjkanja delovnih izkušenj. V zvezi z oceno aprilске proizvodnje skupina ugotavlja, da se v glavnem pojavljajo isti problemi kot v prvih treh mesecih. Skupina je na sestanku predlagala tudi popravilo kanala in navijalca za prog 320. Razpravljala je tudi o ukinitvi vratarskega mesta v smeri proti Koroški Beli, ker bi bila s tem precejšnjemu številu delavcev pot na delo podaljšana. Meni, da je tak ukrep v škodo njihove temeljne organizacije — tako kot je bila ukinitve kantine in rešilne postaje v njihovem obratu — in apelira na vodstvo TOZD, da od splošne varnostne službe zahteva smotrnejše reševanje kadrovskih problemov.

Tudi v TOZD Elektrode, kjer se je sestalo šest delovnih skupin, niso preveč zadovoljni s proizvodnimi rezultati v prvem tromesečju. Skupine so dokaj natančno analizirale izpolnjevanje plana, finančne rezultate in odstopanja ter definirale cilje in predlagale ustrezne ukrepe. SDS vodstvo TOZD, ki se je sestala skupaj z plaščevalnico 2 in rezalnico 2, meni, da je potrebno vložiti vse sile v povečanje storilnosti ter zagotoviti vložek in pogoje za nemoteno obratovanje ter — če bodo pogoji — organizirati delo tudi ob prostih sobotah. Med drugim ugotavlja, da je potrebna pri delu tudi večja pazljivost, kajti povečuje se število manjših nezdod. Kot vzroke, za neizpolnjevanje plana omenja uvajanje novih naprav, kadrovske probleme, občasno pomanjkanje določenih vrst materiala vložka,

zaradi česar je občasno prihajalo do zastojev. Omenja tudi, da pri oplasnjenih elektrodah plan ni bil dosežen zaradi povečane proizvodnje drobnih dimenzij, pri varilni žici pa zato, ker ni bila dobavljena vlečna žica.

Zanimivo so tudi ugotovitve s skupnega sestanka SDS rezalnica 1 in plaščevalnica 1. Skupini ugotavljata, da je bil plan izpolnjen 91-odstotno. Pri tem pa je L1 obratovala normalno, L2 je dosegla rekordno proizvodnjo, L3 dela le na eno izmeno (samo, če je zadosti ljudi). L4 pa je po oceni obratovala dobro, vendar pa ne zadovoljivo (težave so s fotocelico). Omenjeni so tudi še nekateri drugi podatki, izmed katerih naj povzamemo le, da je bilo sicer zaposlenih 15 delavcev več kot lani, da pa je bilo za isto ali manjšo proizvodnjo porabljenega večje število delovnih ur. Pojavlja se namreč vprašanje bolovanja — in to še zlasti med mladimi delavci. SDS izdelava elektrodnih mas, ki se je sestala še v aprilu, opozarja na že dokaj staro vprašanje urejanja delovne dobe s povišanjem v njihovem oddelku. Sklicuje se na težavno delo, prah, vibracije in preprič ter omenja vrsto zapisnikov, v katerih je načeljena to vprašanje (prvi sega v leto 1976), ter da kljub temu še vedno ni dobila nobenega resnega odgovora.

Iz TOZD Vzdrževanje smo prejeli zapisnik s skupnega sestanka SDS vzdrževanje hladne valjarne Bela 1 in 2. Skupini sta imeli več pripomb na podano poslovno poročilo. Tako menita, da bi morale biti v njem preokračene postavke posebej obrazložene (amortizacija, pogodbene obveznosti, čisti dohodek), da bi morala biti izguba v delovni organizaciji prikazana po TOZD, da tudi kazalci uspešnosti niso obrazloženi ter da bi morali biti poleg podatkov za leto 1978 prikazani zaradi lažje primerjave tudi podatki o prvem tromesečju 1978.

Iz TOZD Transport smo prejeli zapisnike devetih SDS. Vse skupine so razpravljale o poslovanju v prvem tromesečju, vendar pa le SDS vodstvo TOZD navaja nekaj podatkov. Tako na primer omenja, da je njihova temeljna organizacija zaključila poslovanje v prvem tromesečju s pozitivno bilanco, da so pokrili vse dajatve in zadostili vsem skladom. Ugotovila pa je tudi, da jim primanjkuje določenih kadrov, predvsem mehanikov.

Iz delovne skupnosti za komercialne in finančne zadeve smo prejeli dva zapisnika SDS. SDS nabava 3 (skladišče Bela) je, podobno kot nekatere skupine iz različnih temeljnih organizacij, izrazila svoje nasprotovanje ukinitvi vratarskega mesta Bela 2. To pa utemeljuje s tem, da ima vratar dober pregled nad precejšnjim območjem železarne in tudi nad skladiščem maziva. Boji pa se, da bo tako prihajalo tudi do prehodov preko ograje. Razen tega je razpravljala tudi o poslovanju skladišča, pri katerem bo prišlo do določene reorganizacije. Novosti, ki se bodo tako pojavile, skupina ocenjuje kot dodatna dela, ki zahtevajo več strokovnega znanja, torej boljše nagrajevanje. Skupina predlaga, da bi se pisno uredilo, kaj se iz skladišča lahko vzame na povratnice, ter da se s takšno odločitvijo nato seznanijo tudi vse prizadete. SDS prodaja pa je zahtevala od gospodarja realizacijo sklepov s sestanka skupine, ki je bil dne 23. 3. 1979, in sicer, da se vzpostavijo tri direktne telefonske linije ter adaptira oziroma uredi govorilnica prodajnega sektorja.

SDS oddelka investicijske dokumentacije (Delovna skupnost za ekonomiko, TKR in novogradnje) je vodja skupine posredoval informacijo vodje sektorja novogradnje v o obračunu premij delovnega učinka, v kateri je prikazano konstantno odstopanje OTK in RO (za povprečno 5 %) od SEO in sektorja novogradnje. Skupina meni, da je to vprašanje potrebno rešiti na vodstveni ravni oziroma, če se ga tu ne bi rešilo, da ga delegati sektorja novogradnje postavijo na delavskem svetu delovne skupnosti.

Razen omenjenih smo prejeli še zapisnik zbora delavcev TOZD Vratni podboji ter zapisnika dveh SDS iz TOZD Valjarna debele pločevine. V obeh primerih so člani SDS razpravljali o statutu Železarne in nanj niso imeli bistvenih pripomb.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

(Nada izdela radi v postoj fizikal nih izi

Osn vega j surove odnos obeh od up izdela postoj žek t plavže cikskih namer tovitv železa ka, od vega ž

Pri v rabi rim že ke cel tudi n jeklen go. Po uporabl

Pri pečeh in obi Delež tudi p tekoče V nek terih l tudi s rečeno padke. pri kar ljaio v zovih mento visoko odpadl

V p goslov znašal jekla 31 % in Za let letna segla bi bilo vektor delež elektro jekla : žuje, o večala nimi skih ž da se l količin ton.

Leto

1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977

* Upo

Star

je slat

lieno.

po ke

S star

nekon

spreml

med te

jekla

baker,

drugi.

ranimi

v vlož

jih za

dodaja

leni ke

vanad

prilpr

težo o

ne san

čas tr

temveč

vrsto c

spodar

Iz u

sortira

ljen vl

zaklad

najdra

pot os

Cene

železa

jo vzpo

je jekla

Leta

cena r

tono z

leta 19

80 dol

petih,

in ob k

jev za

vanju

jekleni

pristal

nivoju

v poča

blizala

dolarje

da je

PROBLEMATIKA OSKRBE Z JEKLENIMI ODPADKI...

(Nadaljevanje s 1. strani)

izdelave jekla, za proizvodnost, zaradi vpliva na trajanje izdelavega postopka in na kemične ter s tem na fizikalne mehanske lastnosti končnih izdelkov.

Osnovni vložek za izdelavo surovega jekla je v glavnih sestavinah iz surovega železa in starega železa, odnosno jeklenih odpadkov. Delež obeh navedenih sestavin je odvisen od uporabljenega osnovnega procesa izdelave jekla. Kisikovi konvertorski postopki uporabljajo za osnovni vložek tekoče belo surovo železo iz plavžev in redkeje iz elektro indukcijskih peči. Poraba starega železa je namenjena hlajenju šarž pred dogotovitvijo. Običajna potreba starega železa je 25 do največ 35 % teže vložka, odvisno od kemične sestave surovega železa.

Pri SM postopku je bilo največ v rabi razmerje med surovim in starim železom okoli 55:45. V času nizke cene starega železa se je večal tudi njegov delež v vložku, če je bil jekleni odpadke seveda na razpolago. Postopek je možen tudi do 100 % uporabe jeklenega odpadka.

Pri izdelavi jekla v električnih pečeh je delež starega železa najvišji in običajno znaša od 85 % do 96 %. Delež surovega železa je mogoče tudi povečati in je znana uporaba tekočega surovega železa do 40 %. V nekaterih postopkih in pri nekaterih kvalitetaht je potrebno vložiti tudi samo staro železo ali še boljše rečeno — čim bolj čiste jeklene odpadke. Kot skrajni primer so jekla, pri katerih izdelavi pretežno uporabljajo vložek sestavljen iz različnih železovih zlitin in drugih legiranih elementov, kadar izdelujejo posebno visoko legirana jekla in imajo jekleni odpadki le manjši delež.

V preteklem 1978. letu je bil v jugoslovanski proizvodnji jekla, ki je znašala 3,4 milijona ton, delež SM jekla 43 %, konvertorskega jekla 31 % in jekla iz električnih peči 26 %. Za letošnje leto načrtujejo, da bo letna izdelana količina prvič pressegla 4 milijona ton. V letu 1979 naj bi bilo v skupni količini največ konvertorskega jekla z deležem 37,9 %, delež SM jekla načrtujejo s 38,6 % in elektro jekla 23,5 %. Delež elektro jekla se v celotni količini sicer znižuje, dejansko se bo pa količina povečala. Z novo zgrajenimi električnimi obločnimi pečmi v jugoslovanskih železarnah lahko pričakujemo, da se bo naslednje 1980. leto dvignila količina elektro jekla vsaj za 300.000 ton.

PREGLED GIBANJA DELEŽEV JEKLENEGA ODPADKA PO VIRU IN SPECIFIČNA PORABA:

Leto	Lastni odpadki	Domače zbiranje	Uvoz	Poraba v kg/tono izdelanega jekla
1970	48	31	19	510
1971	53	21	26	462
1972	54	19	27	469
1973	52	17	31	426
1974	49	21	30	526
1975	47	26	25	507
1976	50	24	26	553
1977	48	26	26	536

Upoštevane so tudi dobave razreza ladij iz uvoza.

Staro železo iz domačega zbiranja je slabo sortirano in slabo pripravljeno. Posebno moti, ker ni sortirano po kemični sestavi in je nečisto. S starim železom prihajajo v vložek nekontrolirane, neželjene količine spremljajočih elementov, katerih med tehnološkim procesom izdelave jekla ni mogoče odstraniti kot so: baker, antimon, kositer, arzen in drugi. Z nesortiranimi ali slabo sortiranimi jeklenimi odpadki prihajajo v vložek tudi nekateri elementi, ki jih za določene kvalitete namerno dodajamo, pri drugih so pa nezaželeni kot, na primer: mangan, krom, vanadij, molibden in drugi. Dobro pripravljene vložke z veliko nasipno težo omogoča hitro zakladanje, kar ne samo da ima pozitiven vpliv na čas trajanja šarže in proizvodnost, temveč tudi na tehnološki potek in vrsto dejavnikov, ki vplivajo na gospodarnost in kvaliteto proizvodnje.

Iz uvoza je možno oskrbeti čist, sortiran in tudi po velikosti pripravljen vložek za najprimernejši način zakladanja. To je najenostavnejša, najdražja in razen tega še devizna pot oskrbe s kvalitetnim vložkom.

Cene na svetovnem trgu starega železa se močno menjajo in se gibljejo vzporedno s tržnimi pogoji prodaje jeklarskih izdelkov.

Leta 1973 je bila v začetku leta cena nizka — pod 50 dolarjev za tono za prvo kvaliteto. Do konca leta 1973 se je ta cena dvignila nad 80 dolarjev za tono. Po nadaljnjih petih, šestih mesecih je bila nad 130 in ob koncu 1974 že okoli 180 dolarjev za tono. Po nastopu krize v trgovanju z jeklarskimi proizvodi je cena jeklenih odpadkov hitro padla in pristala v letu 1976 in 1977 zopet na nivoju okoli 50 dolarjev, dokler se v počasnem gibanju navzgor ni približala sredi leta 1978 zopet na 90 dolarjev, kar strokovnjaki smatrajo, da je realna cena ali vrednost za

Prihodnje 1980. leto bo zadnje leto sedanega srednjeročnega razvojnega obdobja. Po razpoložljivih možnostih koriščenja zmogljivosti v jugoslovanskih železarnah, bi morala prihodnje leto znašati količina izdelanega jekla v Jugoslaviji nekaj več kot 5 milijonov ton. V SOZD Slovenske železarne imamo dva osnovna načina izdelave surovega jekla: SM postopek in izdelavo v električnih pečeh. Leta 1978 je bil delež elektro jekla že 55,6 %, v letošnjem, 1979. letu, je načrtovan delež elektro jekla nad 60 % in v obdobju po letu 1980 naj bi postopno prešli v celoti na izdelavo elektro jekla.

Problem vložka spremlja jugoslovansko železarstvo že vrsto let in je jekleni odpadke gotovo eno temeljnih vprašanj nadaljnjih možnosti razvoja. Na domačem, jugoslovanskem področju, zberejo premalo starega železa, da bi lahko pokrivali vse potrebe in je uvoz starega železa že leta nazaj pomembna postavka v jugoslovanski devizni bilanci.

Če je problem starega železa že sedaj prisoten v jugoslovanskem železarstvu, bo toliko bolj ob dinamični rasti proizvodnje v letošnjem in naslednjem letu. Obravnavano vprašanje je skupen problem jugoslovanskih železarn in le v tem okviru je treba obravnavati tudi vprašanje vložka za slovenske jeklarne.

Problem vložka za izdelavo kvalitetnih jekel je vezan s tako visokim deležem na izdelavo v električnih pečeh, da ostale postopke lahko pri njegovi obravnavi zanemarimo. Vprašanje je pa treba upoštevati kot količinski in kvaliteten problem, predvsem pri izdelavi elektro jekla, ker pri konvertorskem jeklu problem nečistoč iz jeklenih odpadkov skoraj ne more vplivati na končno kvaliteto jekla, odnosno se je tem negativnim vplivom možno veliko lažje ogniti.

Kot že rečeno, domače zbiranje jeklenih odpadkov ne pokriva sedanjih potreb vložka. Pregled za zadnjih deset let kaže, da je vsako leto delež uvoženih jeklenih odpadkov med 20 do 28 % količine starega železa, potrebnega za vložek pri izdelavi jekla. Če ne upoštevamo skrajnih podatkov za potrebo iz domačega zbiranja in uvoza, kar je podvrženo tudi gibanju cen, potem lahko kot normalni odnos upoštevamo, da je bila povprečna specifična poraba jeklenih odpadkov za izdelavo jekla v jugoslovanskih železarnah med 510 do 530 kg/tono. V tej porabi je 48 do 52 % lastnih odpadkov, 24 do 26 % iz domačega zbiranja in 25 do 28 % iz uvoza.

Prvorazredno, šaržirano staro železo na svetovnem trgu. Dvig cene v zadnjih mesecih, ko je prišla zopet nad 100 dolarjev in dosegla do 130 dolarjev za tono, pripisujejo prej težkim vremenskim pogojem v pretekli zimi, kot pa odrazu gibanj na svetovnem trgu z jeklarskimi izdelki. Tržišče se sicer rahlo popravlja, na visoko konjunkturo pa še v letu 1979 in tudi prihodnje leto nihče ne računa. V pričetku maja 1979 je cena prvi kvaliteti na ameriškem trgu zopet zdrknila pod 100 dolarjev za tono. Napovedovalci razvoja železarstva v svetu so še leta 1974 ocenjevali, da bo znašala izdelana količina jekla na svetu leta 1980 okoli 915 milijonov ton, za kar bi bilo potrebno 490 milijonov ton jeklenih odpadkov. Od te količine bi lahko pokrili iz lastnih odpadkov 317 milijonov ton in iz zbiranja bi dobili še 167 milijonov ton. Takšna bilanca je pokazala že leta 1980 primanjkljaj šest milijonov ton.

Za leto 1980 bi morali biti že veliki optimisti, da bi pričakovali večjo svetovno proizvodnjo surovega jekla kot 790 do največ 800 milijonov ton. Do leta 1985 se torej ni bati, da bi na svetovnem trgu jeklenih odpadkov nastal primanjkljaj, ki je bil napovedan že pravzaprav za sedanje obdobje. Težava je le v tem, da so potrebne za uvoz devize. Bolj zaskrbljujoče je to, da je težko dobiti tudi po kemični sestavi ustrezno in sortirano staro železo, ki je neposredno uporabno za vložek.

Za rešitev tega vprašanja je zopet več poti in možnosti.

Dve možnosti imamo za domače zbiranje odnosno reševanje problema za dinarje.

Prvo je organizirano zbiranje kvalitetnih, čistih jeklenih odpadkov in tudi organizirano sortiranje v skladiščih starega železa pri zbiralcih in v železarnah.

Druga možnost je dolgoročni dogovor o odkupu lastnih odpadkov pri izdelovalcu ali izdelovalcih konvertorskega jekla po ceni, ki se plača za obe zainteresirani strani. Pri večini masovnih kvalitet jekla nečistoče, ki jih prinaša delež 30 % starega železa ne motijo. Razumljivo to ne velja za šarže, katerih odpadke bi se zbiral kot čist vložek za izdelavo tistih vrst jekla, kjer je za doseg željene kvalitete čist vložek predpogoj. Za sedanji in bližnji predvideni kvalitetni proizvodni program slovenskih jeklarn bi ob izboljšanju sortiranja tudi iz domačega zbiranja letna količina 200 do 250.000 ton čistega jeklenega odpadka verjetno kar zadostovala.

Pri nekaterih kvalitetaht je možna tudi višja udeležba čistega surovega železa v vložku, vendar pri omenjenem delu kvalitet in v omenjeni količini.

Vse druge rešitve so vezane v celoti ali pretežno na uvoz. Od tega je prva in najenostavnejša rešitev nakup čistega vložka iz uvoza.

Druga rešitev je uporaba železove gobe, pri čemer je ekonomsko gotovo najugodnejša pot, dolgoročna pogodba za pokrivanje potreb iz uvoza od proizvajalca, ki nudi železovo gobo s čim manjšo količino neželjenih spremljevalcev.

Tretja, ekonomsko vprašljiva pot je lastna proizvodnja železove gobe, na osnovi uvozne čiste rude, z domačimi reducenti. Vprašanje izbire reducenta, ki bi bil na razpolago v zadostnih količinah in ob sprejemljivi ceni, je še docela odprto.

Praktično rešitev bo treba iskati na polnem koriščenju domačih možnosti in kot dopolnilo — reševanje z uvozom.

Trenutno je na razpolago na svetovnem trgu tudi železova goba, pretežno v obliki metaliziranih peletov. V času nizke cene starega železa so ustavljali nekatere komaj zgrajene zmogljivosti za proizvodnjo železove gobe. Zaradi visoke porabe energije in reducenta, realno 3 do 3,5 Gcal za proizvedeno tono, je cena železove gobe močno odvisna od gibanja cen goriv in reducentov. Prognozirani so pred petimi leti napovedovali, da bo že leta 1980 znašala svetovna proizvodnja železove gobe 64 milijonov ton. Čeprav je zgrajenih že veliko naprav in je vrsta novih naprav v gradnji in projektiranju, prihodnje leto kot kaže, svetovna proizvodnja ne bo pressegla 30 milijonov ton.

V jugoslovanskih železarnah bo verjetno v prihodnjem srednjeročnem obdobju do leta 1985 in še kako leto čez, problem oskrbe s starim železom najbolj pereč, predvsem pa problem zagotovitve čistega vložka za visokokvalitetna jekla. To je obdobje, v katerem se bodo nove zmogljivosti konvertorskih jeklarn šele gradile in se bo uvajala proizvodnja v že zgrajenih konvertorskih jeklarnah do polnega koriščenja kapacitet.

Količina elektro jekla se bo podvojila v Jadranski železarni Split, več kot podvojila v železarni »Boris Kidrič« v Nikšiću, v projektiranju je nova električna obločna peč v železarni Zenica in nekaj jeklenih odpadkov bodo porabili tudi v jeklarni, ki je v gradnji pri FENI — Kavadarci, kjer bo njihova osnovna proizvodnja fero-nikelj.

Slovenske železarne naj bi še pred letom 1985 dosegle že od 1962. leta dalje v dolgoročni projekciji planiranih milijon ton jekla. Da bi imeli lažjo predstavlo o izračunu potrebnih količin starega železa za predvi-

deno količino jekla, so v naslednji razpredelnici navedeni podatki o specifični porabi jeklenih odpadkov v jugoslovanskih železarnah po tehnoloških postopkih za leto po 1970 v kg za izdelano tono jekla.

Postopek	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
SM	412	372	366	380	386	381	445
Elektro	966	888	980	982	979	979	983
Konvertorski	356	375	371	434	459	374	244

Pustimo ob strani vzroke za sorazmerno velike razlike po letih. Pri konvertorskem postopku je visoka poraba zaradi specifične tehnologije in pogojev v železarni Skopje. Že v letu 1978 in naprej se bo poraba gibal v normalnih okvirjih — okoli 300 kg na tono izdelanega jekla.

Za izdelavo SM jekla se ne bomo veliko zmotili, če vzamemo v račun kar porabo 420 kg za tono jekla.

Pri elektro jeklu je verjetno poraba 980 kg za tono jekla nizka, povprečno pa tudi za pogoje v slovenskih jeklarnah sprejemljiva za prihodnje, ko bo staro železo zopet dražje.

Pri širokem proizvodnem asortimentu SOZD Slovenske železarne in sorazmerno velikem deležu večstopenjske predelave vzemimo v račun, da bo iz vsake izdelane tone jekla nastalo 700 kg gotovih izdelkov. Pri enem milijonu ton jekla da to 300.000 ton lastnih odpadkov letno.

Leta 1978 je prispevalo domače zbiranje za izdelavo jekla v slovenskih jeklarnah 160.000 ton jeklenih odpadkov. Predpostavimo, da se bo to zbiranje uspešno stopnjevalo še dve leti po 10 % in nadalje 7 % letno. Če bi se to uresničilo, bi leta 1985

lahko dobili iz domačega zbiranja okoli 254.000 ton jeklenih odpadkov.

Lastnih 300.000 ton in iz zbiranja 254.000 ton da skupno 554.000 ton. Ob predpostavki, da bi bila vsa količina jekla slovenskih železarn izdelana v električnih pečeh, potem moramo računati pri količini milijon ton jekla na letno porabo 980.000 ton jeklenih odpadkov. Po tem izračunu bi morali nabaviti iz uvoza še 426.000 ton.

Številke, navedene v seštevku, so zaokrožene, kar ob problemu, ki ga hočem prikazati in podčrtati, ni prav nič pomembno. Pomembno je to, da moramo za naš nadaljnji razvoj vprašanje vložka upoštevati. Problem je zagotoviti zadostne količine in problem je zagotoviti kvaliteten vložek, da bi imeli zagotovljeno surovinsko osnovo za izdelavo zahtevnega kvalitetnega programa. Problem je treba rešiti, kar je naloga tehnologov in komercialistov. Pri tem pa sem prepričan, da je izdelava jekla v električnih pečeh za slovenske železarne v prihodnjem razvojnem obdobju edina gospodarna sprejemljiva rešitev.

Milan Marolt

Izredno vreme je v soboto, 19. maja, kronalo osrednjo občinsko proslavo, ki je bila na Pristavi v Javorniških rovtih ob letošnjih jubilejih — 60-letnici Komunistične partije Jugoslavije — Zveze komunistične mladine Jugoslavije in naprednih sindikatov. Čez tritisot občanov se je tokrat zbralo na Pristavi, ki je žarela v soncu, obdano s cvetočimi narcisami. Največ med njimi je bilo seveda mladih, ki so proslavljali tudi svoj praznik mladosti in ki so se že v ranih jutranjih urah podali iz različnih smeri v pohodnih enotah proti Pristavi. Med pohodniki so bili tudi nekdanji borci narodnoosvobodilne vojske, mladi iz pobratenih Trbovelj, predstavniki antifašistične organizacije iz sosednje Avstrije in drugi občani.

Po raportu pohodnih enot je slovesnost odprl in pozdravil vse navzoče sekretar občinskega komiteja konference Zveze komunistov Slovenije — Jesenice Franc Kobentar in predal besedo slavnostnemu govorniku, članu centralnega komiteja ZKS in sekretarju za ljudsko obrambo SR Slovenije Martinu Kosirju. V kulturnem programu, ki je sledil, so sodelovali pihalni orkester Jese-niških železarjev, pod vodstvom Ivana Knifca, mladinska pevka zbor osnovnih šol Tone Cufar in Prežihor Voranc z Jesenic pod vodstvom Mire Mesarič in Romana Ravniča ter recitatorji amaterskega gledališča Tone Cufar pod vodstvom Mirana Kenda. Slavnosti je sledilo tovariško srečanje, popestrjeno z glasbeno zabavnim in športno-rekreativnim programom.

JEZIK NAŠ VSAKDANJI

Večera, ki si ga je v torek, dne 15. maja 1979, privoščila ljubljanska tle v »K« zija, zlepa ne bom mogel pozabiti.

Dnevnik, kakršne nam ob pol osmih zvečer pripravljajo Boris Bergant, Tomaž Terček z obveznimi no-no-no-no-stavki, Tone Vahen ali Jure Pengov, so brez dvoma najboljše oddaje metropolske tve hibe.

Kar si je pa Boris Bergant dovčil ob koncu dnevnika, bi mu pa človek smel zameriti.

Fant tako ugajeno govori, da ga ob Bredi Kovičevi edinega z užitkom poslušam. Kakšna čistost v njegovem jeziku! Kakšna razgledanost v je iz njegovih poročil, kadar ga pošljejo v svet pa nam iz tujih dežel poroča, kaj se tam dogaja! In vedno brez papirjev v roki! Ne le poročevalec – govornik, kakor ga na Slovenskem komajda poznamo. Učitelj, kakor jih je med prosvetarji le malo najti.

Pa ti tak človek na koncu dnevnika spusti na zaslon še pogovor z univerzitetno profesorico doktorico Bredo Pogorelec.

Ženska neutrudno predseduje društvu slovenskih slavistov. Posrečilo se ji je izvrstati dovolj pogonskih sredstev, kot je nekdaj na nekem obnem zboru slavistov imenoval denar, da sta z Benom Zupančičem po dolgih letih priprav sklicala v Portobetonu (oprostite, napaka: v Portorožu) dvesto petdeset delegatskih Slovencev, ki so potem dva dolga dneva neutrudno in za preprostega občana še bolj nerazumljivo razglašali, kakšna budi slovenščina v javnosti.

Tako so v zadnjem letu preimenovali dotedanjo slovenščino v javni rabi.

Radoveden sem bil, o čem so se dogovorili, kaj so sklenili. Ali bodo morali ljudje na odgovornih položajih odslej naprej premisliti, kaj nameravajo poslušalcem in gledcem povedati, pa šele potem odpreti svoja usta. Potem pa tisto povedati tako jasno, lepo in razločno, da jih bosta tudi najbolj zakotna Slovenec in Slovenka razumela.

Če bi zapisal vse tisto, kar sem ob doktoričinih odgovorih občutil, bi se najbrž znašel na sodišču.

Ženska je sicer zaslon zapolnila, po dveh minutah njenega neslovenskega brbljanja, ki ga slovenščina v javni rabi sploh ne prenese, pa me je tovariško napadla moja stara angina pectoris. Po dveh tabletah Sorbidilata, ki mi ga je po Cvetku Zagorskem in Črtu Škodlarju poslal prijatelj Janko Messner, mi je odleglo. Pri nas – pravijo v lekarnah – takšnih tablet, ki bi premagale srčni napad ob kakšnem neslovenskem lajnjanju, za zdaj še ni dobili.

Boris Bergant, kakor ga že cenim in spoštujem, je z zaključkom torkovega dnevnika zame dobredno pogorel.

Skoda! Vem:

Saj ni on kriv za spodrsilaj. Krivce za vložek bi morali iskati kje drugje. ... Pa vendar:

Lahko bi se uprl!

Med grozo vzbujajočim 3-2-1 me je žena povabila na večerjo. Ko sem potem spet sedel pred našo škaflo, je Tone Vahen spraševal šolane strokovnjake, zakaj tuptam stanovanje, je, tamintam ga pa ni.

Vrglo me je pokonci.

Nimam magnetofona, da bi snemal, kar ljudje govorijo, zato si morem zapisati le sempatja kak drobce.

Važna je predpogodba, da se on sebe usposablja za reševanje stanovanjskega vprašanja.

Stanovanjskih sredstev (kdaj bomo sredstva zamenjali z denarjem?) je dovolj in ta niso vzrok za pomanjkljivo stanovanjsko gradnjo.

Tudi v tem prehodnem obdobju bi morali biti dosti fleksibilni. ... da o tem odloča neka abstraktna, imaginarna komisija desetih članov.

... pričakovanje bodočih stanovalcev v izgradnjo celovitih stanovanj.

... vis-à-vis tega moramo ugotoviti drugo skrajnost.

Ne vem, kdo je iznašel besede, kot so predosnutek, predpogodba, predtoječ, predtekma ali predvaja. Kdorkoli si že kaj takšnega izmišlja, naj najprej odpre slovenski pravopis 1962 na strani 655 ter tam prebere, kaj vse se da početi s predlogom pred. Na vse mogoče načine ga je lahko porabiti, toda predtoječih predosnutkov predpogodb pa jezik naš vsakdanji ne prenese.

Predtoječe je pač tisto, kar stoji spredaj; s čimer se bomo morali spopasti; kar bo lahko usodno vplivalo na potek dogodkov. Predpogodba je prva pogodba, predosnutek pa prvi osnutek. Predtekem in predvajo sploh ni. Tekma je tekma in vaja je vaja.

... da se on sebe usposablja za reševanje stanovanjskega vprašanja bi se otroci iz kake posebne šole komaj skupaj spravili.

On pomeni siromaka brez stanovanja. In ta preganjanec se mora sebe usposabljati za reševanje stanovanjskega vprašanja!

Jah, kam smo prišli, lubi Slovenci!

Potem pa:

»Stanovanjskih sredstev je dovolj.«

Stanovanjska sredstva? Sredstvo velja za domači pripomoček.

Zdaj smo denar zamenjali za sredstva. Navadili smo se razumeti, da sredstva pomenijo precej neotipljiv denar ali pa celo takšnega, ki ga bo treba od nekod ali od nekoga šele iztisniti. Zato stanovanjskih sredstev nikjer ne more dobiti. Slišal sem pa in tudi že prebral, da imajo marsikje na Slovenskem dosti denarja za gradnjo stanovanj.

Ako nekdaj reče, da stanovanjska sredstva niso vzrok za pomanjkljivo stanovanjsko gradnjo, se lahko ob tem samo zgrozim. Temu govorcu bi predlagal, da se on sebe usposablja za kolikor toliko razumljivo slovenščino v javni rabi.

Obdobje? Desetletja dolg čas, morda stoletje, pol tisočletja. V kakšno neskončnost se bo potem raztegnilo tole prehodno obdobje za gradnjo stanovanj?

Fleksibilnosti sem se ob tistem govoru tako najedel, da bom dobesedno prepisal, kar o tej besedi piše v Slovarju slovenskega knjižnega jezika (I. knjiga A – H, stran 638, prvi stolpec spodaj):

Fleksibilen, fleksibilna, fleksibilno prid. knjiž. spremenljivo, nestalen: človek je najbolj fleksibilen faktor v kmetijski proizvodnji. Amen.

Če je kaka komisija abstraktna (Slovenski pravopis 1962, stran 96, drugi stolpec zgoraj): abstrakten – splošen, nejasen, neživ, brez podlage, v zraku: abstraktno izražanje ali celo imaginarna (– dozdnevna, namišljena, nestvarna, navidezna – glej Slovenski pravopis 1962, stran 289, drugi stolpec spodaj!), vanjo pa je vendarle kajvme-kateri Matija Gubec imenoval deseterico živih ljudi – ali je potem takšna komisija še zmerom lahko v zraku ali navidezna? Janez Svobljak

OHRANJANJE KULTURNE DEDIŠČINE V MIRU IN VOJNI – SESTAVNI DEL DRUŽBENE SAMOZAŠČITE

V naši družbi posebno pozornost namenjamo vprašanju zaščite kulture in s tem kulturnih spomenikov, oziroma kulturne dediščine.

Kadar govorimo o zaščiti kulture, izhajamo iz enega temeljnih stališč politike Zveze komunistov Jugoslavije, po katerem je kultura naše družbe primarni dejavnik uresničevanja ciljev socialističnega samoupravnega razvoja. Uresničujoč proces socialističnega samoupravnega preoblikovanja kulture v dejavnik družbe, smo prišli do spoznanja o zaščiti kulture v istem obseku v kakršnem nas ona dela samostojne, avtentične in ljudsko dostojanstvene. Vsa dosedanja zgodovina, kakor tudi resnica o zgodovini vojn, v katerih niso bili prizadeti samo ljudje in narodi, temveč tudi njihova največja kulturna bogastva, sta nam zapustili eno nepozabnih izkušenj in le-ta je, da se kulturne vrednote morajo ščititi enako kakor ljudje, ker je človek brez svoje kulture, brez svojega kulturnega porenja in kulturne dediščine odtujen, primeren za tlačenje in podjarmljenje.

Na žalost so vse to tudi naši narodi v svoji zgodovini zelo močno občutili. Kot primer naj navedemo, da danes v Beogradu manjka okrog 90 odstotkov spomenikov kulture, ki bi govorili o njegovi zgodovini, od nastanka naselja do danes. Take nezačeljive rane ima vsako naše naselje in vsako naše mesto. Naša socialistična revolucija in več kot 30 let mirnega poveljnega ustvarjanja – sta nas obogatili z izrednimi kulturnimi stvaritvami naših narodov in narodnosti, ki so člen z našo bodočnostjo. To dejstvo opozarja na izjemni družbeno-kulturni, razredni in zgodovinski pomen zaščite kulturnih dobrin, kakor tudi na potrebo razvoja stalne in vseobsežne kulturne akcije za razumevanje pomena in potrebe zaščite, za razvijanje stalne zaščite, načrtne akcije, ki bo sestavni del razvoja zavesti, spoznanj, sposobnosti, organizacije in sestavni del življenja vsake prostorske, proizvodne in življenske sredine. Zato menim, da se v eni taki primarno odločilni akciji izpostavlja več, če jih tako imenujem, udarnih smeri:

– Razvijanje zavesti in spoznanja o potrebi zaščite kulturnih dobrin in vseh spomenikov kulture. Ta smer akcije bi morala zajeti zavesten proces vzgojno izobraževalne dejavnosti v naši družbi od najmlajših do najstarejših. Zaradi tega bi bilo neobhodno potrebno, da se na vseh stopnjah izobraževanja integrira in proučuje vsebina pod naslovom: Pomen in potreba varovanja verodostojne kulturne dediščine in njene zaščite v miru in vojni. Priporočam, da v tem pogledu sedaj nimamo popolnejšega, v večini primerov pa niti minimalnega teksta, niti ne v nekaterih učbenikih, ki bi to morali imeti.

Vsestranski proces razvoja spoznavanja v najširši akciji organiziranih družbenih sil, pa tudi v programih idejnopolitičnega izobraževanja v političnih večernih, mladinskih in drugih šolah za samoupravljalce, bi morali zajeti spoznanja o pomenu in praksi zaščite in korištenja kulturne dediščine.

– Druga smer akcije bi morala zajeti konkretne ukrepe zaščite v miru in vojni: zaščita pred namerno in neodgovornim ravnanjem človeka; zaščita pred zobom časa; priprave v miru za zaščito v primeru vojne. Ta smer akcije zajema celoten spekter nalog: priprava delovnih kolektivov, da organizirano reagirajo v slučaju potrebe; priprava kulturnih dobrin za varno shranjevanje in morebitno evakuacijo; izdelava različnih vrst dokumentacije o vsaki kulturni dobrini; nabava in priprava ustrezne tehnike za zaščito kulturnih dobrin pred požari, pred klasično, konvencionalno in nekonvencionalno oborožitvijo.

Prireditelj je bila Zveza društev upokojencev Slovenije, organizator pa Društvo upokojencev Celje pod geslom: Človek naj ne bo nikoli sam.

Pokrovitelj srečanja je bil tovariš Franc Leskošek-Luka, ki je bil navzoč na srečanju, skupaj z uglednimi družbenopolitičnimi delavci republike, celjske regije in predstavniki zveze društev upokojencev Slovenije.

Na prireditvi sta govorila tajnik ZDU Slovenije Jože Jurač in Olga Vrabčič kot predstavnica družbenopolitičnih organizacij Celja.

Dosedanja srečanja so bila v Ljubljani, Trbovljah, Velenju, Krškem in letos v Celju.

S to prireditvijo se vključujejo pevski zbori DU Slovenije v mozaik prireditve, ki so namenjena letošnjim jubilejem in rojstnemu dnevu našega maršala Tita.

– Tretja smer akcije je podrobna obdelava načrtov uporabe in istosčasne zaščite v vojni. Ta smer akcije bi morala preseči mirnodobne priprave namenjene za prvi napad v primeru vojne. Le-ta bi moral v podrobnosti predvideti, kako bi te dobrine uporabljali v vojni in da jih istočasno ščitimo. To je pomembno tudi s stališča naših izkušenj v revoluciji, v kateri je bila kultura njen dejavnik. Zanesljivo je, da bodo v vsaki morebitni agresiji na našo domovino, naša kultura, vsa naša kulturna bogastva, bistven dejavnik obrambe naše družbe.

Ta akcija bi morala temeljiti na načelih: na konkretnosti akcije, vsestranosti, konkretni odgovornosti posameznikov in kolektivov, masovnosti in vseobsežnosti družbene skrbi, širše in ožje družbene skupnosti. Vsa stvar se namreč nanaša na široko družbeno potrebo, na to, da je socialistična samoupravna družba konstituirala poseben koncept kulture, nasproten meščanskemu in dogmatsko-birokratskemu konceptu kulture. Drugič, v današnjih pogojih družbenih gibanj, je izražena prirodna posebnost, agresivnost meščanskega in dogmatsko-birokratskega koncepta kulture. Tudi to dejstvo opozarja na potrebo zaščite našega odprtega, socialističnega in samoupravnega, naprednega in humanističnega koncepta kulture.

Potreba po stalnem razvoju in napredku koncepta kulture socialistične samoupravne družbe, ki vse

bolj postaja sinonim celovitosti naše družbe, zajema tudi njeno stalno zaščito in to zaščito socialistične samoupravne kulture, kulturnih vrednot te družbe in njene raznovrstne kulturne ustvarjalnosti, zaščito kulturnih spomenikov, med katerimi se s posebnim poudarkom izpostavljajo spomeniki kulture, ki so nastali kot proizvod naše revolucije in povezani z njo.

Kulturni spomeniki bodo zanesljivo, v kakršnikoli agresiji, prvi za cilj vsakega napadalca na naše ozemlje, ker so to obeležja te družbe, te kulture in naših ciljev razvoja.

Nujen pogoj za ustvarjanje nalog pri zaščiti in korištenju kulturnega bogastva je vključevanje tega področja v tekoče in dolgoročne načrte ekonomskega, kulturnega, urbanističnega in prostorskega razvoja ožjih in širših družbenopolitičnih skupnosti, v načrte vojnih priprav v celoti in ustvarjanje koncepta vseh ljudske obrambe in družbene samozaščite vseh subjektov. S tem se bodo zagotavljali ugodni materialni in družbeni pogoji za učinkovito organiziranje zaščite, rekonstrukcije in oživljanja kulturne dediščine.

Oblikovanje družbenega odnosa do kulturnih dobrin preteklosti, nujno narekuje drugačen pristop do sodobnih stvaritev. V tem smislu je potrebno posebno pozornost posvetiti kulturnim vrednotam in spomenikom narodnoosvobodilne borbe in socialistične revolucije jugoslovanskih narodov in narodnosti ter kulturnim stvaritvam socialistične samoupravne prakse.

Socialistična zveza si mora prizadevati za razvijanje družbene prakse in zavesti v tem smislu, da morajo biti pridobitve vojne in povojne generacije ohranjene tudi za bodočo generacijo.

Dr. Milan Krsmanović
(Prevod iz glasila Društva
na samozaščito 15/II)

GOSTOVANJE SLOVENSKEGA OKTETA NA JESENICAH

V okviru kulturnega tedna, katerega je organizirala ZKO Jesenice ob 40-letnici, odkar je rojstna hiša Franceta Prešerna v Vrbi postala muzej in last slovenskega ljudstva, je na Jesenicah v četrtek, 17. maja, v dvorani amaterskega gledališča Tone Čufar Jesenice, gostoval SLOVENSKI OKTET s celovečernim koncertom.

Gostovanje Slovenskega okteta je na Jesenicah in v okolici razveselilo vse ljubitelje zborovskega petja, saj smo ta sloviti ansambel na Jesenicah imeli priložnost zadnjikrat poslušati ravno pred tremi leti in tremi meseci. O uspešni dejavnosti Slovenskega okteta, njihovih gostovanjih doma in na tujem, smo v preteklih letih veliko slišati in brati. Za to so petju naklonjeni občani popolnoma zasedli dvorano amaterskega gledališča Tone Čufar. Dober odziv jesijskih ljubiteljev te vrste glasbe potrjuje, da ta reprezentativni pevski ansambel uživa veliko popularnost širom naše dežele. Razen tega pa je dobro zasedena dvorana tudi vplivala na dobro akustiko gledališke dvorane, ki je pri slabih zasedbah zelo spremenljiva.

V dolgoletnem obstoju tega ansambla so se seveda morale nujno dogoditi tudi kadrovske spremembe, ki vedno vplivajo na razvojno pot, rezultate dela in celo na vzpone in padce. Tako je nekeje v začetku lanskega leta prišlo do nove zasedbe Slovenskega okteta. Gotovo je v tem primeru šlo za premišljeno dolgoročno izvajalsko politiko, ki skuša čimbolj neopazno nadljevati kontinuiteto kvalitetnih nastopov in programske prizadevnosti. Skratka, zanesljivo je, da do kadrovskih sprememb v oktetu ni prišlo brez resničnih vzrokov in potreb. S prekaljenimi novimi močmi, profesionalna plat Slovenskega okteta ostaja neokrnjena, pravilne programske rešitve pa zagotavljajo uspešno nadaljevanje vrhunske pevske dejavnosti tega svetovno znanega pevskega ansambla.

Slovenski oktet se je jeseničanom predstavil z glasbenimi deli Gallusa, Feraterja, Maškega, Jereba, Ukmarja, Ježa, Merkurja, Simonitija in Kernjaka, od tujih skladateljev pa je zapel pesmi Halmeja, Svešnikova in drugih. Naj takoj pripomnim, da organizatorji koncerta niso poskrbeli za pisni spored, še manj pa, da bi v obliki koncertnega lista predstavili novo zasedbo okteta, saj nekatere peve v novi zasedbi jesijski ljubitelji petja, niti ne poznajo.

Po napetem pričakovanju, ki je lebdelo v polni dvorani, smo priložnosti najprej dvema Gallusovima skladbama, na kar so se vrstile domače in tuje ljudske in umetne pesmi, med katerimi tudi dve črnski

duhovni. Gallusove pesmi so bile zapete v pretežno gibčnem podajanju snovi, v vsem pa niso dosegle prave stilske razsežnosti, niti umirjenega muzikalnega razcveta. Evidentno so sledi pevskega zamenjav v zlitosti »novih« glasov s »starimi« in v intonacijski sproščenosti. Tudi v izvajanju skladb drugih skladateljev oktet ni prikazal vse potrebne muzikalne svežine, ki je dolga leta bila krasila ta ansambel. V skladbi z izrazito melodičnimi odstavki, dopolnjenimi z dobro akordno in ritmično podlago, so pevci prikazali visoke umetniške možnosti in vrednosti. Kakor je že rečeno, spremembe v ansamblu so očitno vplivale na homogenost izvajalskih vrednot, ki so opazne, toda niso takšne, da bi zmanjševale celovit vtis o krasnem prepevanju Slovenskega okteta. Trdno muzikalno svežino in visoke kvalitete so pevci prikazali in potrdili v skladbah s solističnimi parti. Tu je kontinuiteta s »staro« zasedbo okteta popolna. V tem pogledu ni čutiti nobenih pevske problemov, nasprotno menim, da je v solističnem pogledu celo prišlo do osvežitve, saj so se solisti izkazali kot odlični solisti z nazorno, dinamično in bogato niansirano pevsko tehniko.

V raznovrstnem sporedu zahtevnih skladb je Slovenski oktet potrdil, da tudi v novi zasedbi ostaja vrhunski zborovski kolektiv našega časa in da bo kot tak tudi ostal, saj je sestavljen iz kvalitetnih in visoko kvalificiranih glasbenih umetnikov, skladateljev, pedagogov, instrumentalistov, zborovodij.

Umetniški vodja tega kvalitetnega ansambla je znani glasbeni umetnik in dirigent Anton Nanut, kar je tudi jamstvo za nove uspehe Slovenskega okteta.

Pevci so svoj nastop sklenili s priredbami slovenskih, jugoslovanskih, koroških in tujih (slovaških, ruskih in črnskih) pesmi. Občinstvo je vse izvedene skladbe pozdravljalo z navdušenjem, pevci pa so se temu navdušenju oddolžili z dodatnimi pesmimi, med katerimi je bila tudi pesem na besedilo Franceta Prešerna, Luna sije kladvo bje.

V zahvalo za prijeten zborovski večer je pevcem (na zelo okusen način) izročila šopek svežega cvetja Cvetka Kilibarda, članica amaterskega gledališča Tone Čufar Jesenice.

F. Ropret

»ČLOVEK NAJ NE BO NIKOLI SAM«

V soboto, 19. maja, je bilo peto, ubilejno srečanje pevskih zborov ruštev upokojencev Slovenije v Ceu. Velika športna dvorana Golovec Gaberju, ki lahko sprejme 2600 udi, je bila zasedena v celoti z upokojenci iz vse Slovenije, družbenopolitičnimi delavci Celja in republike, ter domačini – gostitelji srečanja.

Posamezna društva upokojencev o poleg pevcem, ki so nastopali na srečanju organizirali še izlete za svoje člane in v program vključili koncert pevskih zborov upokojencev. Nastopili so zbori iz Gorenjske in cer društev upokojencev iz Kranja, kofje Loke, Radovljice, Trziča, redoselj, Domžal, Javornika in Jenic.

Kot druga skupina zborov so nastopili zbori iz področja Primorske, Maribora, Celja, mešani zbori iz vse Slovenije, operni pevec Ladko Korošec in ženski pevski zbori.

Za zaključek srečanja so zapeli vsi moški zbori pesem Marjana Kozine Partizanska in Gustava Ipavca Slovenec sem.

V počastitev rojstnega dne maršala Tita je zadonel pesem vseh preje nastopajočih zborov, celjske mladine in godbe na pihala – pesem Rada Simonitija Tito.

V posameznih skupinah je nastopilo 39 zborov društev upokojencev z 850 pevci, celjska šolska mladina, operni pevec Ladko Korošec in godba na pihala.

IX. CENTER ZA PROUČEVANJE SAMOUPRAVLJANJA IN INFORMIRANJE (CPSI)

40. člen

CPSI je strokovna služba samoupravljanja za TOZD, DS in Železarno in je za svoje delo odgovoren prek odbora za informiranje delavskemu svetu Železarne.

41. člen

Za opravljanje svojih nalog morajo CPSI biti dostopni vsi dokumenti, podatki ter informacije, ki zagotavljajo tekoče, učinkovito ter vsestransko informiranje delavcev TOZD in DS. Ustrezne službe oziroma sektorji morajo na zahtevo CPSI izdelati dodatno ali skrajšano oziroma povzeto informacijo, če je to potrebno za uspešno delovanje delegatskega sistema, javnost dela in uspešno delo CPSI.

42. člen

Po en izvod vseh pisnih informacij, od navodil, predpisov, okrožnic in podobno, do rednih in občasnih biltenov ali drugih gradiv, morajo TOZD in DS oziroma službe in sektorji redno dostavljati CPSI.

CPSI je potrebno dostavljati po en izvod vseh vabil z gradivom za seje samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij TOZD, DS in Železarne ter po en izvod zapisnika vseh sej samoupravnih organov.

43. člen

Po presoji vodja CPSI se delavec centra udeležuje sej in sestankov samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij Železarne, TOZD, DS in SOZD SZ ali drugih samoupravnih asociacij, če je to v interesu hitrega informiranja o sprejetih sogleditvah ali stališčih.

44. člen

CPSI se za zagotavljanje javnosti dela in za širšo družbeno informiranost poslužuje tiskovnih konferenc. Le-te lahko skliče po lastni presoji, na zahtevo poslovnega odbora ali delavskega sveta Železarne, na zahtevo vodja TOZD ali pristojnega člana poslovnega odbora za DS ali na zahtevo osnovnih organizacij zveze sindikatov TOZD in DS ter konference osnovnih organizacij zveze sindikatov Železarne. CPSI sredstvom javnega obveščanja ob pomembnejših dogodkih in problemih posreduje informacijo tudi v pisni obliki.

45. člen

CPSI mora poleg ostalih subjektov v delegatskem sistemu zajeti tudi vse pobude in interese delavcev in jih posredovati pristojnim službam v strokovno obdelavo ter poskrbeti, da se glede na pomen v ožji ali širši bazi o njih izrečejo delavci in zagotovijo, da najdejo pot na mesta samoupravnega odločanja, dogovarjanja in sporazumevanja.

46. člen

Predstavniki sredstev javnega obveščanja prek centra vstopajo v stik z viri informacij v TOZD, DS in Železarni, v kolikor le-teh CPSI sam ne more posredovati.

47. člen

CPSI je dolžan na osnovi lastne ugotovitve, na opozorilo ali zahtevo drugih objaviti dopolnilno informacijo ali popravek, če je bila informacija v sredstvih javnega obveščanja o delu TOZD, DS ali Železarne netočna ali če je bil prizadet njihov interes, dobro ime ali pravica. V takem primeru je dolžan zahtevati od redakcije tudi popravek.

48. člen

Z raziskavami bo CPSI proučeval in pospeševal nadaljnjo izgrajevanje in izpolnjevanje samoupravnega sistema v TOZD, DS in Železarni, tako v pogledu poglobljanja vsebine, kakor organizacije in nadaljnje izgrajevanje in izpolnjevanje samoupravnega komuniciranja in informiranja v Železarni.

49. člen

V okviru prizadevanj, da se delavcem zagotovijo kar najboljše pogoji za izvrševanje svojih samoupravnih pravic in dolžnosti ter za kar najbolj kvalificirano odločanje, daje CPSI pobude, družbenopolitičnim organizacijam in pristojni službi za družbenopolitično izobraževanje samoupravljalcev in njihovih delegatov za organiziranje ustreznih izobraževalnih oblik.

X. PRISTOJNOSTI ORGANOV NA PODROČJU INFORMIRANJA

50. člen

Delavski svet delovne organizacije Železarna Jesenice:

- sprejema ugotovitveni sklep o spremembah in dopolnitvah tega pravilnika,
- določa politiko informiranja v Železarni,
- sprejema in odloča o spremembah temeljne vsebinske zasnove glasila Železar in rednih informativnih edicij,

- izvoli odbor za informiranje,
- imenuje vodjo CPSI, uredniški odbor in glavnega ter odgovornega urednika Železarja,
- sprejema ugotovitveni sklep o sprejemu letnega programa dela CPSI in finančnega ovrednotenja tega programa, na osnovi česar si s svobodno menjavo dela pridobiva sredstva za svojo dejavnost v okviru delovne skupnosti, v kateri deluje,
- sprejema ugotovitveni sklep o potrditvi letnega poročila o delu CPSI, o uresničevanju vsebinske zasnove glasila Železar in o uresničevanju celotne dejavnosti samoupravnega informiranja in komuniciranja, ki izhaja iz tega pravilnika in letnih programov dela s poročilom delovne skupnosti, v okviru katere deluje.

51. člen

Odbor za informiranje kot družbeni organ:

- obravnava letni program dela CPSI in glasila Železar ter standarde in merila za pridobivanje dohodka na osnovi svobodne menjave dela z delavci v TOZD,
- trimesečno preverja izvajanje programa dela in koristneje dohodka CPSI,
- spremlja uresničevanje tega pravilnika in razpravlja ter predlaga delavskemu svetu Železarne ukrepe za nadaljnje izpolnjevanje sistema in oblik samoupravnega informiranja in komuniciranja v Železarni,
- spremlja uresničevanje temeljne vsebinske zasnove glasila Železar in njegov letni program dela,
- v okviru pridobljenega dohodka na osnovi svobodne menjave dela določa kriterije za avtorske honorarje za glasilo Železar,
- skrbi za neposredno povezovanje glasila Železar z delavci v TOZD in DS in s tem zagotavlja njihov kar najbolj neposredni vpliv na vsebino in razvoj glasila,
- obravnava letno poročilo o izvajanju programa dela in koristenja dohodka CPSI in ga predlaga v razpravo temeljnim organizacijam in delovnim skupnostim ter delavskemu svetu Železarne,
- opravlja naloge opredeljene v 23. členu tega pravilnika.

52. člen

Odbor samoupravne delavske kontrole Železarne:

- preverja izvajanje tega pravilnika,
- nadzoruje obveščanje delavcev o vprašanjih, ki so njihova neodtujljiva pravica in pomembna za odločanje, izvajanje načela javnosti dela in zagotavljanja pravice delavcev do resničnega, vsestranskega, pravočasnega, razumljivega in popolnega obveščanja.

53. člen

Uredniški odbor Železarja:

Uredniški odbor šteje devet članov, od tega sta v odboru po svojem položaju glavni in odgovorni urednik in član, ki ga imenuje CPSI. Ostale članke predlaga konferenca osnovnih organizacij zveze sindikatov Železarne. Člani so izvoljeni za dve leti, nihče ne more biti več kakor dvakrat zaporedoma izvoljen, oziroma imenovan.

Uredniški odbor:

- spremlja uresničevanje programske politike glasila,
- pomaga pri oblikovanju vsebinske zasnove vsake številke glasila,
- glavnemu in odgovornemu uredniku pomaga pri izboru gradiva, predvsem tistega, za katerega sam smatra, da je potreben presoje,
- analizira vsako posamezno številko glasila,
- predlaga nove rubrike ali drugačne zasnove posameznih rubrik,
- na predlog glavnega in odgovornega urednika določa avtorski honorar za prispevke.

54. člen

V prizadevanjih za nadaljnjo podružbljanje glasila Železar, se odbor za informiranje in uredniški odbor ter glavni in odgovorni urednik poslužujejo:

- različnih oblik sestajanja z delavci oziroma bralci,
- javnih tribun in novinarskih večerov,
- pripomb, mnenj in vprašanj delavcev v posebni rubriki v Železarju in podobno.

55. člen

Glavni in odgovorni urednik glasila Železar po pogojih, ki jih določa zakon o javnem obveščanju in ta pravilnik, je:

- odgovoren za dosledno uresničevanje temeljne vsebinske zasnove glasila,
- odgovoren za vsako informacijo, ki je objavljena v glasilu,
- odgovoren v smislu zakona objaviti popravek,
- odgovoren koordinirati delo s tiskarno,
- odgovoren voditi, organizirati in povezovati delo v uredništvu,
- odgovoren voditi delo uredniškega odbora.

Nadaljevanje na 11. strani 4

PRAVILNIK O SAMOUPRAVNEM INFORMIRANJU IN KOMUNICIRANJU V TEMELJNIH ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA IN DELOVNIH SKUPNOSTIH DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNA JESENICE

Na osnovi temeljnih načel in členov 123, 125, 132 in 209 ustave SR Slovenije, 547. člena zakona o združenem delu, zakona o javnem obveščanju in samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo Železarna Jesenice, je delavski svet Železarne na seji 26. aprila 1979 ugotovil, da so delavski sveti temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti delovne organizacije Železarna Jesenice sprejeli

PRAVILNIK o samoupravnem informiranju in komuniciranju v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih delovne organizacije Železarna Jesenice

I. TEMELJNE DOLOČBE

S pravilnikom o samoupravnem informiranju in komuniciranju v temeljnih organizacijah združenega dela (v nadaljevanju TOZD) in delovnih skupnostih (v nadaljevanju DS) delovne organizacije Železarna Jesenice se urejajo vprašanja, določajo naloge in odgovornosti, s katerimi bomo uresničevali enega temeljnih pogojev socialistične samoupravne demokracije, kot posebne oblike diktature proletariata, to je, da se delavcem v TOZD in DS z resničnim, vsestranskim, pravočasnim, razumljivim in popolnim obveščanjem o vseh vprašanjih, ki so pomembna za njihov družbenoekonomski položaj, zagotavlja možnosti za njihovo kar najbolj popolno in kvalificirano odločanje in kontrolo pri upravljanju funkcije oblasti in upravljanju drugih družbenih zadev.

Da se delavcem v TOZD in DS zagotovijo te pravice in omogoči izvrševanje njihovih demokratičnih pravic in dolžnosti, pravilnik:

- podrobneje določa način zagotavljanja javnosti dela in način dostopa do informacij ter odgovornost pri zagotavljanju javnosti dela,
- opredeljuje vlogo delegacij in delegatov v informacijskem sistemu ter medsebojne odnose v procesu samoupravnega komuniciranja,
- opredeljuje vsa vprašanja, o katerih morajo biti obveščeni delavci v TOZD in DS,
- določa sredstva in metode obveščanja v procesu samoupravnega komuniciranja,
- opredeljuje vire in tokove informacij,
- opredeljuje pristojnost in odgovornost centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje (v nadaljevanju CPSI),
- opredeljuje oblike podružbljanja sredstev obveščanja.

II. JAVNOST DELA

1. člen

Javnost dela delovna organizacija Železarna, TOZD in DS zagotavljajo:

- a) s pravico vpogleda delavcev v ustvarjanje prihodka in njegove razdelitve na način kot to določa 2. člen,
- b) prek zborov delavcev, sestankov samoupravnih delovnih skupin in drugih samoupravnih organov,
- c) na javnih tribunah,
- d) prek oglasnih desk,
- e) z občasnimi informacijami,
- f) s tiskovnimi konferencami,
- g) prek tovarniškega tednika Železar,
- h) prek drugih sredstev javnega obveščanja.

2. člen

Dostop do informacij in vpogled v informacije na osnovi alineje 1. člena je zagotovljen prek CPSI

3. člen

Odgovorni za zagotavljanje javnosti dela so:

- a) na nivoju Železarne delavski svet in poslovodni odbor,
- b) na nivoju TOZD in DS delavski sveti, vodje TOZD in pristojni člani poslovnega odbora Železarne za delovne skupnosti.

III. VSEBINA INFORMACIJ

4. člen

V informacijah mora biti zagotovljen primarni, prevladujoči interes delavcev. Delavci TOZD in DS morajo biti resnično, vsestransko, pravočasno, popolno ter po vsebini in obliki dostopno obveščeni predvsem o naslednjih vprašanjih:

- o ustvarjanju prihodka, pridobivanju in delitvi dohodka ter o izdatkih, ki tvorijo materialne stroške pred ugotovitvijo periodičnega obračuna oziroma zaključnega računa na nivoju TOZD, DS in Železarne po naslednjih kazalcih:

1. ustvarjeni prihodek po TOZD
2. materialni in amortizacijski stroški
3. dohodek TOZD in DS ter njegova razporeditev
4. razporejanje čistega dohodka
5. delitev sredstev za osebne dohodke delavcev
6. gibanje osebnih dohodkov po TOZD in DS – mesečno
7. stanje proizvodnje, produktivnosti ter izpolnjevanje letnega plana – mesečno s primerjavo rezultatov doseženih v tekoči dobi z rezultati, ki so jih dosegli v enakem obdobju prejšnjih let s cilji in nalogami določenimi v planih temeljnih organizacij združenega dela ter s primerjalnimi rezultati med TOZD
8. rezultati poslovanja TOZD se morajo izkazovati vsake tri mesece po naslednjih kazalcih:

- dohodek na delavca,
- dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi,
- čist dohodek na delavca,
- akumulacija v primerjavi z dohodkom,
- akumulacija v primerjavi s čistim dohodkom,
- akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi,

- osebni dohodek in sredstva za skupno porabo na delavca,
- čist dohodek na delavca,
- pogoji dela in perspektivnem razvoju delovnih pogojev,
- planih in programih dela ter razvoja,
- o delu samoupravnih organov in njihovih sklepih, poslovnega odbora Železarne, vodij TOZD in delovnih skupnosti, oziroma posameznih služb,
- o kadrovsko socialnih vprašanjih, ki so pomembna za delavcevo samopravno odločanje,
- o življenju in delu ožje in širše družbenopolitične skupnosti, vsa področja svobodne menjave dela, o splošni ljudski obrambi, družbeni samozaščiti, o varstvu in izboljševanju človekovega okolja ter o drugih vprašanjih splošnega družbenega pomena oziroma širšega pomena za delavce v TOZD in DS,
- o vseh drugih vprašanjih, ki jim pristojni samoupravni organ ali družbenopolitične organizacije dajo pomen širšega, prevladujočega interesa delovnih ljudi.

Delavski svet in poslovodni odbor Železarne, oziroma delavski svet in vodja TOZD ter pristojni član poslovnega odbora za DS morajo obvestiti delavce in sindikalno organizacijo o opozorilih, ugotovitvah in odločitvah družbenega pravobranilca samoupravljanja, službe družbenega knjigovodstva, organa, ki je pristojen za nadzorstvo nad zakonodajo dela TOZD, DS in Železarne, sodišč, organov družbenopolitičnih skupnosti, oziroma sindikata, če to zahtevajo.

5. člen

Delavci TOZD in DS so pri informiranju dolžni varovati poslovno tajnost, ki jo ureja poslovnik o varovanju poslovne tajnosti v Železarni Jesenice.

6. člen

V temeljni vsebinski zasnovi pisnih informacij in pri ostalih informacijah, ki jih v letnih programskih zasnovah določa delavski svet Železarne na predlog odbora za informiranje ali s sklepi in dogovori družbenopolitičnih organizacij, morajo biti vključene tudi ostale informacije, ki v smislu 4. člena niso obvezne, vendarle pa omogočajo delavcem TOZD in DS, da se kvalificirano vključujejo v samopravno aktivnost. Vse informacije morajo biti kar najbolj primerjalne, da bodo delavci lahko primerjali svoj položaj z drugimi, konsekvantne, to je z navajanjem posledic takega stanja, vzročne, to je opremljene s podatki za tako stanje in z odgovornostjo za tako stanje.

7. člen

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje zagotavlja objavlanje novic o podeljenih nagradah in priznanjih delavcem TOZD in DS po razpoložljivih oblikah in sredstvih informiranja. Obvezno se vsako tako priznanje objavi na oglasnih deskah, kjer dela pohvaljeni delavec in v tovarniškem tedniku.

Kadrovski sektor zagotavlja redno mesečno objavljeno gibanje zaposlenih po TOZD in DS, vse kategorije odsotnosti z dela in nezgode pri delu v tedniku Železar.

Sektor za ekonomiko zagotavlja redno objavljeno inovacijskih racionalizacijskih dosežkov v TOZD in DS v tedniku Železar.

IV. VIRI IN TOKOVI INFORMACIJ

8. člen

Vire informacij in informiranja zagotavljajo:

- vsi delavci TOZD in DS,
- delegacije in delegati,
- predsedniki samoupravnih organov,
- predsedniki družbenopolitičnih organizacij, oziroma pooblašeni predstavniki,
- vodje TOZD in vodje služb, oziroma pristojni člani poslovnega odbora za posamezne delovne skupnosti,
- poslovodni odbor Železarne.

9. člen

Vse pisne informacije praviloma potekajo prek CPSI, prek katerega vstopajo v samoupravno komuniciranje vsi delavci TOZD in DS.

10. člen

CPSI ima nalogo, da informacije vsestransko obdeli, pri čemer mu morajo nuditi strokovno pomoč ustrezne službe, oziroma sektorji in delovne skupnosti (viri informacij) in da jih razpošlje delegacijam in delegatom, oziroma na ustrezna mesta, glede na namen in cilj informacij. CPSI glede na izbor informacij določi tudi ustrezno obliko, oziroma sredstvo informiranja.

11. člen

CPSI z organizacijskim predpisom natančno opredeli tokove informacij, od vira informacij do delavca in obratno.

V. SREDSTVA IN METODE INFORMIRANJA

12. člen

Za samoupravno, delegatsko informiranje se CPSI poslužuje posrednih in neposrednih oblik informiranja.

Posredne oblike:

1. tednik — glasilo delavcev TOZD in DS železarna Jesenice,
2. redne sistematizirane informacije,
3. oglasne deske in razstavni panoji,
4. občasne pisne informacije,
5. gradiva za seje,
6. ostala sredstva obveščanja.

Neposredne oblike:

1. individualni razgovori,
2. zbori delavcev in sestanki samoupravnih delovnih skupin,
3. sestanki z vodji samoupravnih delovnih skupin,
4. sestanki z vodji delegacij, delegacijo ali konferenco delegacij,
5. sestanki s predsedniki delavskih svetov in predsedniki izvršilnih organov delavskih svetov,
6. sestanki, oziroma seje delavskih svetov in izvršilnih organov,
7. sestanki, oziroma seje družbenopolitičnih organizacij,
8. sestanki in seje strokovnih organizacij in društev,
9. javne tribune in tiskovne konference,
10. druge neposredne oblike.

13. člen

Tednik — glasilo delavcev TOZD in DS železarna Jesenice, deluje na osnovi temeljne vsebinske zasnove, ki jo po javni razpravi z ugotovitvenim sklepom potrdi delavski svet Železarne in letnega programa dela, ki ga na predlog odbora za informiranje potrjuje delavski svet Železarne. Je sestavni del sistema samoupravnega informiranja delavcev v TOZD in DS. Deluje na osnovi tega pravilnika, zakona o javnem obveščanju in kodeksa jugoslovanskih novinarjev.

14. člen

Redne sistematizirane informacije, ki jih pripravlja CPSI, so:

- informacije za predhodno razpravo na samoupravnih delovnih skupinah,
- informacije za samoupravne organe temeljnih organizacij in delovnih skupnosti o zadevah skupnega pomena,
- informacije za samoupravne organe Železarne,
- informacije delegatom samoupravnih organov TOZD in DS o delu samoupravnih organov Železarne,
- informacije delegacijam za skupščine SIS in zbora združenega dela,
- informacije strokovnim službam s sestankov samoupravnih delovnih skupin, s sej samoupravnih organov, delegacij in konference delegacij,
- sklepi samoupravnih organov Železarne in konference delegacij.

15. člen

Redne sistematizirane informacije, ki jih pripravljajo temeljne organizacije in delovne skupnosti, so:

- informacije samoupravnim delovnim skupinam in samoupravnim organom o delu in poslovanju temeljne organizacije,
- zapisniki samoupravnih delovnih skupin in
- sklepi samoupravnih organov.

16. člen

Občasne pisne informacije se izdajajo v izrednih primerih na zahtevo poslovodnega odbora Železarne, vodja TOZD, pristojnega člana poslovodnega odbora za DS, delavskih svetov TOZD in DS, družbenopolitičnih organizacij ali po presoji CPSI.

17. člen

Občasne informacije pripravi in uredi ter je zanje tudi odgovoren vodja informativnega odseka CPSI.

18. člen

Za urejanje oglasnih desk in razstavnih panojev ter za opredeljevanje na ta način posredovanih informacij so odgovorni vodje TOZD in posameznih sektorjev ter vodja informativnega odseka CPSI, ki to opravijo s pomočjo obratovodstev, oziroma odgovornih oseb za urejanje oglasnih desk. Na ta način se objavljajo tudi vse informacije, za katere sklenejo delavski sveti in izvršilni organi TOZD in DS.

19. člen

Neposrednih oblik se CPSI poslužuje:

- kadar gre za sprejemanje in izvajanje odločitev ter oblikovanje stališč,
- kadar informacija zahteva dodatno ustno razlago,
- kadar to posebej zahtevajo vodje delegacij ali vodje samoupravnih delovnih skupin (v nadaljevanju SDS) za uresničevanje svojih dolžnosti,
- kadar je to predpisano v zakonu, samoupravnem sporazumu ali drugem samoupravnem aktu,
- kadar je prek tiskovnih konferenc, javnih tribun ali podobno o določenih stvareh potrebno seznaniti širšo družbeno skupnost.

20. člen

Informacije, ki bodo neposredno obravnavane na kateremkoli nivoju, morajo biti zaradi nadaljnje distribucije CPSI dostavljene najmanj 14 dni pred pričetkom obravnave v katerikoli navedeni neposredni obliki, oziroma najmanj 30 dni prej, če se informacija veže na samoupravno odločitev vseh delavcev TOZD in DS v delovni organizaciji Železarna ali če je potrebno v tem okviru do nje zavzeti stališče.

21. člen

CPSI prek predsednikov delavskih svetov TOZD, DS in Železarne pomaga uresničevati neposredne oblike informiranja, ki se nanašajo na posamezno TOZD ali DS ali delovno organizacijo Železarna kot celoto.

22. člen

Tako neposredno kot posredno informiranje v TOZD in DS je ustavna naloga vodij in delavskega sveta TOZD in DS, na nivoju Železarne pa poslovodnega odbora in delavskega sveta, ki za uresničevanje te svoje dolžnosti lahko zahtevajo pomoč CPSI.

23. člen

Na osnovi izbora informacije, ki jo opravi odbor za informiranje, CPSI izbere obliko in pot informacije (posredno ali neposredno), in sicer le za tiste zadeve, kjer to ni posebej opredeljeno v samoupravnih aktih.

24. člen

Z izborom informacije se določa: katere informacije morajo do slehernega delavca TOZD in DS, katere le do samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij in katere bodo obravnavane samo na nivoju delegacij. Z izborom informacij se opredeljuje tudi odgovornost služb ali posameznikov, ki so dolžni informacijo ustrezno skrajšati, oziroma narediti povzetek. Delavci, ki posredujejo celovito ali povzeto informacijo, nosijo popolno družbenopolitično, moralno in materialno odgovornost. Z izborom se opredeljuje tudi, kje, na kakšnem nivoju glede na pomembnost obravnavanega vprašanja delegat dobi stališča in smernice za svoje delo — v bazi oziroma med delavci — volivci, na seji delavskega sveta ali seji izvršilnega organa ali v sami delegaciji.

25. člen

Samoupravni organi TOZD in DS ter Železarne, SOZD Slovenske železarne, skupščine družbenopolitičnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in druge temeljne samoupravne skupnosti, posredujejo gradivo — informacije delegacijam, oziroma delegatom prek CPSI, ki mora dobiti dva izvoda za svojo uporabo.

VI. SAMOUPRAVNA DELOVNA SKUPINA KOT OBLIKA INFORMIRANJA

26. člen

Samoupravna delovna skupina kot oblika sestajanja zborov delavcev, je temeljna oblika neposrednega informiranja delavcev. Sleherni delavec v SDS ima pravico in dolžnost, da sodeluje:

- pri sprejemanju in dajanju informacij,
- pri oblikovanju stališč in smernic do posameznih vprašanj,
- pri izražanju svojih interesov iz celotnega področja dela in poslovanja TOZD in DS, Železarne, Slovenskih železarn, krajevnih skupnosti, skupščin družbenopolitičnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih združenj, organiziranih na osnovi družbenega dogovora ali sporazuma.

27. člen

Sestanek po vprašanjih, navedenih v predhodnih členih, sklicuje vodja SDS samoiniciativno ali na zahtevo najmanj petih delavcev ali na zahtevo predsednika delavskega sveta TOZD ali DS, delavskega sveta Železarne, izvršilnih organov TOZD, DS in Železarne, vodja TOZD, pristojnega člana poslovodnega odbora za DS, poslovodnega odbora Železarne, vodij delegacij in delegatov v delavskem svetu, DS, Železarne ali Slovenskih železarn, predsednikov osnovnih organizacij zveze sindikatov ali na pobudo CPSI.

Sestanke SDS po vprašanjih, ki so skupna za vso Železarno, usklajuje CPSI v dogovoru s poslovodnim odborom, po vprašanjih, ki se nanašajo na TOZD in DS pa predsedniki delavskih svetov in vodje TOZD, oziroma pristojni član poslovodnega odbora za DS.

Kadar delavci TOZD in DS odločajo z osebnim izjavljanjem, morajo na sejah delavskih svetov glasovati v skladu s sprejetimi stališči, kadar pa odločajo o drugih zadevah, za katere je potrebno večinsko soglasje delavcev, se stališča usklajujejo na sejah delavskih svetov TOZD in DS. Stališča, mnenja ali odločitve na nivoju Železarne, se usklajujejo na sejah delavskega sveta Železarne.

Stališča v zvezi z delovanjem delegatov v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti in skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti se usklajujejo na sejah delavskih svetov TOZD in DS ter Železarne, odvisno od nivoja obravnave, ter na konferencah delegacij za posamezne samoupravne interesne skupnosti.

28. člen

Vodja SDS je dolžan posredovati po en izvod zapisnika sestanka SDS vodju TOZD, pristojnemu članu poslovodnega odbora za DS in CPSI — odseku za informiranje.

29. člen

Vodja TOZD in pristojni član poslovodnega odbora za DS sta dolžna posredovati odgovor oziroma informacijo v najkrajšem možnem času SDS, ki jo zahteva v zapisniku in ki se nanaša na TOZD in DS. Kadar pa se vprašanje nanaša na širšo asociacijo oziroma širši interes delavcev, je odgovor dolžan v ustrezni — posredni ali neposredni — obliki posredovati CPSI, oziroma odsek za informiranje za vso delovno organizacijo s tem, da mu informacijo pripravi ustrezna služba v Železarni ali drug organ.

Vodja TOZD oziroma pristojen član poslovodnega odbora za DS je dolžan posameznemu delavcu ali SDS odgovoriti:

- v 24 urah, kadar se vprašanje nanaša na delitev osebnega dohodka,
- v sedmih dneh, kadar se vprašanje nanaša na ostale dohodkovne odnose,
- v 14 dneh, kadar se vprašanje nanaša na katerokoli drugo področje življenja in dela delavca.

Delavski sveti in izvršilni organi v TOZD, DS in Železarni so na vprašanja delavcev — delegatov dolžni odgovarjati na prvi naslednji seji.

CPSI je dolžan odgovor, ki se nanaša na širši interes delavcev, posredovati v najkrajšem možnem času, vendar najkasneje v 14 dneh.

30. člen

Sestanek SDS se z navedbo dnevnega reda sklicuje z objavo na oglasni deski najmanj tri dni pred sestankom, kadar so na dnevnem redu vprašanja, ki zadevajo TOZD in DS, oziroma najmanj sedem dni prej, kadar so na dnevnem redu vprašanja, ki se nanašajo na skupne zadeve vseh delavcev TOZD in DS Železarne.

31. člen

Vodja SDS mora najmanj tri dni pred sestankom SDS prejeti ustrezno pisno gradivo od vodja TOZD, oziroma pristojnega člana poslovodnega odbora za DS, kadar so na dnevnem redu vprašanja, ki se tičejo TOZD in DS, oziroma sedem dni prej od CPSI — odseka za informiranje, kadar so na dnevnem redu vprašanja, ki se nanašajo na skupne zadeve vseh delavcev TOZD in DS, oziroma širše asociacije.

32. člen

Vsak delavec je dolžan obveščati o svojem delu in delu delavskega sveta TOZD, DS, Železarne in SOZD SZ, zbora združenega dela skupščine občine, skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti in drugih organov delavce, ki so ga izvolili, prek SDS ali zborov delavcev. O pomembnejših sklepih, stališčih ali predlogih delavskega sveta najkasneje v sedmih dneh, če delavski svet ne sklene drugače, sicer pa na prvem naslednjem sestanku SDS. Iz ostalih področij obveščajo delegati delavce v rokih in na način, dogovorjen na sestankih delegacij, oziroma konferenci delegacij.

33. člen

Vodja delegacije, oziroma delegat, ki je neposredno odgovoren za obveščanje, se pri opravljanju svojih nalog neposredno povezuje s CPSI, vodjem TOZD, pristojnim članom poslovodnega odbora za DS, predsednikom delavskega sveta TOZD in DS, oziroma Železarne ter predsednikom osnovne organizacije sindikata TOZD in DS. Z ozirom na predhodni samoupravni izbor informacij, se z njimi dogovori za nadaljnji tok informacij, kakor tudi za povratni tok ter za način obveščanja, ki izhaja iz 32. člena. Delegacije, oziroma delegati, ki to dolžnost opravljajo za delovno organizacijo, se na isti način povezujejo na nivoju delovne organizacije.

34. člen

Delegacije oziroma delegati imajo pravico in dolžnost, da se pri opravljanju svojih nalog in odgovornosti tako v fazi opredeljevanja stališč in smernic za svoje delo, kakor v fazi obveščanja in uveljavljanja sprejetih dogovorov, poslužujejo strokovne pomoči CPSI.

Delegati oziroma delegacije prek svojega vodja lahko prek CPSI zahtevajo dodatne informacije od strokovnih služb za lažje razumevanje ali odločitve.

35. člen

Sestanek delegacije sklicuje njen vodja takoj, ko je bil opravljen samoupravni izbor gradiva (člen 24). Na sestanku se dogovorijo o individualnih zadolžitvah, kadar bo informacija obravnavana v SDS ali na seji delavskega sveta oziroma ustreznega izvršilnega organa, oziroma stališč, ki jih bodo usklajevali na konferenci delegacij. Na sestanku delegacije se obvezno vabi predsednik delavskega sveta, vodja TOZD oziroma pristojen član poslovodnega odbora za DS in predsednik osnovne organizacije zveze sindikata TOZD in DS, oziroma na nivoju Železarne predsednik delavskega sveta, predsednik oziroma pristojen član poslovodnega odbora in predsednik osnovnih organizacij zveze sindikata Železarne, odvisno na katerem nivoju delegat oziroma delegacija, ki zastopa delovno organizacijo Železarna kot celoto, deluje.

36. člen

Konferenco delegacij sklicuje vodja konference na svojo iniciativo ali na predlog CPSI, na osnovi dogovora z vodji delegacij ali na predlog osnovnih organizacij zveze sindikata, kadar gre za informacijo, ki ima skupni pomen za vso delovno organizacijo, oziroma za vse delavce TOZD in DS, ali kadar gre za samo ekonomičnost neposredne informacije oziroma informativnosti vseh delegacij.

37. člen

Kadar bi prišlo do bistvenih razlik v stališčih delegacij, ki jih bodo zastopali delegati na zasedanjih skupščin in ki so v skupnem interesu Železarne, predsednik konference delegacij skliče usklajevalni sestanek delegatov vseh delegacij.

VIII. ODGOVORNOST V PROCESU SAMOUPRAVNEGA INFORMIRANJA

38. člen

Informiranje delavcev je zakonska pravica in dolžnost delavskih svetov, vodij TOZD in pristojnih članov poslovodnega odbora Železarne za DS ter delavskega sveta in poslovodnega odbora Železarne ter sestavni del samoupravnih dolžnosti in pravic samoupravljalcev. Informiranje je integralni del delovnih in samoupravnih odnosov v TOZD, DS in Železarni in vsi, ki stopajo v samoupravne odnose, so hkrati nosilci informacijskih procesov.

39. člen

Posebno odgovornost za informiranje imajo delegati in delegacije, ki so za to odgovorne delavcem, ki so jih izvolili in samoupravnim organom, v katerih delujejo.

ZAKAJ »STRAN POTI« PRI REŠEVANJU OBSTOJEČIH PROBLEMОВ IN SAMOUPRAVNIH DOGOVOROV

Delavci zaposleni v kovačnici, TOZD Strojne delavnice, kljub slabim delovnim pogojem in težkemu fizičnemu delu, priznanega otežkočenega dodatka in beneficirane delovne dobe. Čeprav se ta zadeva vleče že več let, se pri reševanju tega problema vedno iščejo »STRAN POTI«.

Za utemeljitev teh naših zahtev, smo zahtevali od socialnozdravstvene službe, da opravi ustrezne meritve škodljivih vplivov v prostorih kovačnice. Te usmeritve naj bi se opravile v različnih letnih časih, da bi dobili objektivno sliko posameznih škodljivih vplivov. Kljub obljubam so bile meritve opravljene šele potem, ko sem objavil članek v ŽELEZARJU pod naslovom KAJ SE DOGAJA V KOVAČNICI. Vendar pa so bile meritve opravljene samo v mesecu novembru leta 1974 in še enkrat v letu 1976, večkrat pa so bile izvedene meritve CO (ogljikovega monoksida). Meritve drugih vplivov, v različnih letnih časih so ostale samo pri obljubah. Šele po večkratnih zahtevah na sestankih in pri tožbah na višja mesta so bile izvedene meritve vibracije.

Z meritvami je bilo ugotovljeno naslednje: CO (ogljikovega monoksida) je maksimalno dovoljena količina 50 ppm. Namerjene so bile naslednje količine: 200 ppm, 250 ppm in celo 300 ppm, kar je od štiri do šestkrat več kot je dovoljena maksimalna meja. CO se spreminja. V veliki meri je odvisna njegova koncentracija od kvalitete goriva, atmosferskih razmer in od prežračitosti prostora. V ta namen so bili vgrajeni ventilatorji za odplinjevanje, toda njihova učinkovitost nikoli ni bila preverjena. Ob slabih atmosferskih razmerah, kljub temu, da ventilatorji obratujejo vso dno, ozračje v prostorih kovačnice ostaja nespremenjeno. Glede na to da je v istih prostorih poleg kovačnice še kalilnica, se pri termični obdelavi (napuščanju) zakaljenih obdelovancev, prostor spremeni v pravo plinsko celico.

Ugotovljeno je tudi, da niso pravilno izvedeni pokrovi nad kovaškimi ognjišči. Pokrovi bi morali biti izvedeni pod kotom od 35 do 40 stopinj, njihova izvedba pa je pod kotom 60 stopinj.

Tudi odvodne cevi so pravokotnega preseka in delno so tudi izvedene poševno, zaradi česar je upor zraka večji. Osebnost sem predlagal izvedbo okroglih odvodnih cevi. Odgovor je bil, da je taka izvedba zelo draga in da je potreben nov projekt.

Pri ponovnih meritvah CO je bilo ugotovljeno, da včasih presega dva

in celo večkrat maksimalno mejo. Ko so bila odprta okna za prezračevanje ni dosegel maksimalne meje. Rečeno je bilo, da kljub temu, da občasno presega maksimalno mejo, za zdravje ni škodljiv.

Toda pri tem se pojavlja druga nevarnost, ki istočasno ni bila ugotovljena. Prepih presega maksimalno mejo zlasti, če so odprta okna. Relativna temperatura je dovoljena od 14 do 22 stopinj C. V kovačnici je ugotovljena relativna temperatura nekaj več kot 26 stopinj C, ki pa se v letnem času poveča, toda meritve niso opravljene, kljub obljubam vodstvenih delavcev.

Ropot je z zakonom dovoljen 80 d. b. (decibelov) namerjena vrednost pa je bila tudi 92 d. b.

Po izvedbi meritev se je ropot delno tudi povečal, ker so bili vključeni drugi povzročitelji ropota. Montirani ventilatorji povzročajo ropot, prav tako varilni agregat, ki je bil po tem času nabavljen. Ropot pa ne povzroča samo slušno okvaro, ampak povzroča tudi veliko drugih obolenj.

Pri preventivnem pregledu delavcev kovačnice, je bila v 23,5 % primerov ugotovljena okvara sluha, oziroma več kot 30 % slušna okvara kar je celo invalidnost. Kajti okvara več kot 30 % iz dela se šteje kot invalidnost.

Po večkratnih zahtevah so bile opravljene tudi meritve vibracije. Tudi vibracija presega maksimalno mejo, ki zlasti škoduje rokam delavcev, kovačev.

Pri vsem tem pa ni upoštevano izredno težko fizično delo kovačev. Posamezne škodljive vplive je možno delno tudi odpraviti, obstojijo pa škodljivi vplivi, ki se ne dajo odpraviti niti s tehnološkimi izboljšavami, niti z organizacijo dela.

Ker je delo v kovačnici bolj vzdrževalnega značaja in je delo raznolično, ni mogoča kakršnakoli tehnološka izboljšava.

O teh problemih je bilo že več razprav, pisanja pa tudi konfliktov, toda stvar ostaja samo pri obljubah. Ta vprašanja so obravnavali tudi na sestanku SDS, dne 17. julija 1978, na katerem so bili prisotni poleg vodja TOZD Strojne delavnice, vodja Strojne obdelave, sekretar ZK, pred-

sednik sindikalne organizacije in predsednik konference osnovnih organizacij sindikata Železarne.

Kljub večletnim prizadevanjem, da se te stvari predložijo komisiji za ugotavljanje delovne dobe s povečanjem, pa zadeva ni bila s strani vodilnih delavcev nikoli sprožena pred to komisijo.

V nadaljnji razpravi je bilo dogovorjeno, da naj se ta problem postavi na ravni SOZD Slovenske železarne, toda tudi to ni bilo takoj izvedeno. Šele, ko je bila ponovno postavljena zahteva, dne 18. 10. 1978, je vodja obrata dostavil dopis sindikatu, da naj se zadeve uredijo.

Odbor je zadevo obravnaval na svoji seji, dne 4. 12. 1978. Obratu je bil dopis dostavljen, dne 18. 1. 1979, na oglasno desko v kovačnici pa je bil izobešen dne 30. 1. 1979.

Kovači smo bili zelo presenečeni, ko smo ugotovili, da pri postopku niso upoštevali rezultatov izvedenih meritev, kajti najbrž zanje niso vedeli.

V dopisu je bilo navedeno, da bodo pri nadaljnjem ugotavljanju mest v Železarni s povečano delovno dobo upoštevali opis del in opravil in da z rezultati drugih meritev ne razpolagajo, razen meritev, ki jih je pred leti opravil mariborski zavod.

Zato sem se, dne 6. 2. 1979, osebno odpravil v pisarno k vodji strojne obdelave in prosil naj mi da na vpogled opis delovnih mest v kovačnici, ki se sestoji iz petih formularjev. Na prvih treh so bile rubrike izpolnjene. Na njih je opis osebnih podatkov, izobrazba, delovna opravila, zahtevnost pri opravljenih, odgovornost in pa stroji s katerimi delavec opravlja delovne naloge.

Zadnja dva forumarja, v kateri je bilo treba vpisati škodljive vplive, ko so, vlaga, ropot, vibracija, CO, SO₂ in druge škodljive vplive, pa sta bila popolnoma prazna.

Delavci smo sprejeli samoupravni sorazum po katerem mora biti popis mesta sodelovati tudi delavec. Čeprav delam v tem obratu od leta 1963, do danes nihče ni omenil opis delovnega mesta, še manj pa da bi pri tem sodeloval, ne jaz in ne moji sodelavci. To je kršitev samoupravnih pravic delavcev. Potem sem prosil, če lahko dobim na vpogled rezultate o opravljenih meritvah. Vodja obdelave me je napotil k vodju kovačnice in kalilnice s pripombo, da so vse listine o meritvah dane vodju kovačnice in kalilnice. Res, vsa dokumentacija je bila pri našem vodju, razen rezultatov o vibraciji.

Meritve niso bile narejene s tem namenom, da ugotovljeni rezultati ležijo kot okrasni v raznih predalih, ampak da se na osnovi njih resnično enkrat rešijo problemi, ki prizadevajo nas, ki delamo, in si služimo kruha tudi v takšnih delovnih pogojih.

Velikokrat smo slišali pripombe, da smo kovači nevoščljivi drugim, ki imajo priznano delovno dobo s povečanjem. S tem se hoče le prikriti pravo resnico, kajti delavcu je zagotovljeno z ustavo in zakonom o združenem delu, da se mu morajo zagotoviti takšni pogoji, ki ne bi škodovali njegovemu zdravju. Tudi eden od sklepov na prvem kongresu samoupraviteljev je bil, da se morajo delovni pogoji nenehno izboljševati. Tudi Marx je pisal v svojih delih, da delavec kakor dela in živi, tako tudi misli.

Pri takih odnosih naj odbor ali komisija dela še tako strokovno in pošteno, če ne dobijo argumentov, sigurno zadeve ne moreta pravično rešiti.

Takšno ravnanje pa je skrajno neodgovorno s strani odgovornih, če so na kakršenkoli način prikrivali celotno problematiko. Ob koncu bi podaril še to. Velikokrat sem prišel v konflikt z vodilnimi v obratu, posebno z našim neposrednim vodjem zaradi tega, ker nismo dobili odgovora na postavljena vprašanja delavcev naše delovne skupine. Pošiljali so me na psihotestiranje, čeprav z ugotavljanjem kvocienta inteligentnosti ni bil odpravljen noben problem.

Ob delu sem se izobraževal. Ko sem zaprosil za študijske ugodnosti, ker sem izpolnjeval vse pogoje, so me obtožili, da s svojim nastopom demoraliziram druge sodelavce. Za to pa so si izmislili razne neresnične izjave, da nisem hotel dati posojila za ceste, da sem vedno proti raznim izletom, čeprav se vsako leto udeležim enega od izletov našega obrata, ki so tudi dobro organizirani.

Na sestanku SDS, dne 17. 7. 1978 sem se stvari povedal, toda takrat si je vodja kovačnice in kalilnice izmislil drugo neresnično obtožbo. Češ, da sem ob neki priliki rekel, da ne grem v šolo zato, da bi napredoval, ampak, da bom dobro spoznal zakone, da bom lažje »sponal« vodilne, samo da slučajno te zadeve ni vnesel v zapisnik. Takšna obtožba ne samo, da ni resnična, je tudi neložljiva. Kajti delal sem sam, šolo sem plačeval sam, čeprav iz mojega skromnega dohodka, s katerim preživljam štiričlansko družino. Razen tega sem študiral strojništvo.

Navajam še en primer, ko je bil sprejet delavec brez kakršnekoli šolske izobrazbe oziroma poklica in je

takoj dobil sedmo kategorijo. Čeprav je bila ta nepravilnost večkrat postavljena tudi na sestankih SDS, nikoli ni bila vnesena v zapisnik. V nekem dopisu sem zasledil izjavo našega vodja, ki pravi, da je ta delavec dobil sedmo kategorijo zato, ker tudi tehnologijo obvlada od vseh kovačev najbolje. V resnici pa, ko ta sodelavec ni bil več kos nalogam v kovačnici, je odšel na nezasedeno delovno mesto v kalilnico brez kakršnekoli oblike. Mladi sodelavci, ki pa so končali poklicno šolo na Jesenicah, so ob takem kadrovanju zapustili

delavnico in si poiskali delo v drugi delovni organizaciji.

Veliko stvari ni bilo v skladu s samoupravnimi akti. Zato se kot delavec in državljani nisem mogel strinjati, da se le-ti ne izvajajo, kajti neodtujljiva je pravica slehernega delavca do samoupravljanja.

Vem, da se bo po tem zapisu začelo z novimi sankcijami, toda kljub temu sem se odločil, da sestavek javno objavim, kajti veliko sodelavcev pravega problema kovačev ne ve.

Ljubomir Veljkovski

Skladišče

DRAŽJA VOŽNJA Z AVTOBUSI

Informacija ni več nova, saj so jo občani kot dejstvo spoznali že 21. maja, ko so s soglasjem izvršnega sveta pričele veljati nove, seveda višje cene v mestnem avtobusnem prometu. O tem in o nekaterih drugih zadevah je razpravljal izvršni svet na 48. seji 15. maja 1979.

Zaradi višjih cen bencina SOZD SAP – Viator Ljubljana, TOZD Medkrajevni potniški promet, delavnice, turizem in žičnice Jesenice vložil predlog za spremembo cen prevoza v mestnem potniškem prometu na območju občine Jesenice. Predlagane nove cene so za 15 % višje, kar velja za linije Rateče–Kor. Bela, Jesenice–Planina pod Golico in Jesenice–Breznica. Vožnja z avtobusom na linijah z enotno tarifo, pa bo (oz. je že) dražja za 33,3 % in znaša 4,00 din. Seveda so vsakršne podražitve nesimpatične, vendar gre v tem primeru za posledično dejanje, katerega vzrok je že omenjena podražitev bencina. Izvršni svet je predlagane cene potrdil, veljajo pa od 21. maja dalje.

Skupščina občine Jesenice bo na prihodnji seji verjetno obravnavala in sprejela odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega ali gozdnega zemljišča. Predlog odloka je pripravila kmetijska zemljiška skupnost občine Jesenice, na zadnji seji pa ga je obravnavala tudi izvršni svet in nanj podal svoje mnenje. Namen odloka, kateremu pravna podlaga je Zakon o kmetijskih zemljiščih, je v tem, da bi se gradnja čim bolj usmerila na tista zemljišča, ki so za kmetijsko proizvodnjo manjvredna in da se doseže varčevanje s kmetijskimi ali gozdnimi zemljišči, z odškodnino, ki jo odlok predpisuje, pa zagotovi del sredstev, katerega so kmetijsko zemljiški skupnosti za izvajanje njenih nalog še kako potrebne. Izračun odškodnine temelji na večih kriterijih, predvsem pa upošteva:

– stroške za agromelioracije in hidromelioracije, ki nastajajo zaradi nadomestitve uničenih kmetijskih površin.

– večje proizvodne stroške na novih kmetijskih površinah, ki so ponavadi manj ugodne (višje ležeče kmetije) in jih strojno težko ali sploh nemogoče obdelovati...

– trajno uničenje osnovnega sredstva, ki se ga ne da nadomestiti.

Odškodnino plača vsak, ki na podlagi lokacijskega ali drugega upravnega akta, spremeni namembnost kmetijskega ali gozdnega zemljišča. Odškodnina se določa v znesku, osnovna je kv. m. višina odškodnine pa je odvisna tudi od kakovosti in lege zemljišča. Tako naj bi graditelj zaradi spremembe namembnosti zemljišča prvega katastrskega razreda prodajni ceni primaknil še 40,00 din za kv. m. drugega in tretjega razreda 35,00 din za kv. m. četrtega in petega 25,00 din za kv. m. in šestega, sedmega ter osmega katastrskega razreda 15,00 din za kv. m. Odškodnino bo morala poravnati fizična ali pravna oseba prod izdajo gradbenega dovoljenja. Nadalje predlog odloka določa tudi izjemo, ko odškodnine ni treba plačati. Zanimiva je še ena določba predlaganega odloka. Ta določa, da tisti, ki izkorišča kamen, mivko, gramoz, pesek in opekarsko glino, plača poleg odškodnine zaradi spremembe namembnosti še posebno odškodnino, katere znaša 5 % prodajne vrednosti kubičnega metra izkopanih rudnin. K tej kratki obrazložitvi in povzetku najpomembnejših določb odloka ni kaj dodati. Čeravno v občini Jesenice kmetijstvo ne predstavlja pomembnejše dejavnosti, je sprejem tovrstnega odloka nadvse potreben tudi iz drugih razlogov. Nenazadnje s tem vsaj delno skuša pripomoči k tolikanj proklamiranemu varstvu okolja.

Naslednja, 49. seja je bila v sredo, 23. maja, kratek informativni zapis pa bo objavljen v prihodnji številki.

Dnevni red tvori naslednje najpomembnejše zadeve:

– poročilo o delu izvršnega sveta, ki bo posredovano delegatom občinske skupščine, nadalje analiza gospodarstva in prvih treh mesecev letošnjega leta ter sklepanje o novih cenah vodarine in kanalizacije.

BOŽO AHEC

AMD JESENICE O DOSEDANJEM DELU IN BODOČIH NALOGAH

Pretekli petek je bila v prostorih Kazine redna skupščina AMD Jesenice, ki so se ji, poleg številnih članov, udeležili tudi predstavniki sosednjih držav in AMZ Slovenije.

Pregledali so delo in dosežke za minulo štiriletno obdobje, ki je bilo uspešno. V tem obdobju se je število članov povečalo od 1.113 na 1.403 v preteklem letu, ki pa je glede na število motornih vozil in voznikov v občini še vedno nezadovoljivo saj bi bil v nasprotnem primeru delež družstva, zlasti na področju vzgoje in varnosti v prometu, lahko še večji.

V obravnavanem obdobju so izvedli 53 tečajev za A in B kategorijo, dva za mopediste s preko 100 udeleženci itd. Družstvo ima 20 vozil, lastno skladišče rezervnih delov in delavnice za vzdrževanje svojih vozil. V zadnjih štirih letih so povečali praktične vožnje za 2,5 krat. Največ naporov in sredstev so v tem obdobju namenili gradnji novih društvenih prostorov, ki so takorekoč pred vselitvijo. Dela dobro napredujejo in ko bodo zaključena se bodo pogoji dela za vodstvo, društvo, instruktor-

je tečajnike in člane AMD bistveno izboljšali.

Na skupščini so sprejeli nov statut društva s katerim uveljavljajo nove delegatske odnose v delovanje društva. Izvolili so 63 člansko skupščino, ki jo sestavljajo delegati vseh krajevnih skupnosti in različnih interesnih področij. Izvršni odbor bo štel 17 članov, za predsednika skupščine je bil ponovno izvoljen Ivo Arzenšek, za podpredsednika pa Branko Stare.

Sprejeli so program dela in finančni načrt. Zavzemali se bodo za utrjevanje delegatskih odnosov v društvu in poslednje uresničevanje nalog s področja LO in družbene samozagotitve. Povečali bodo skrb za preventivno dejavnost in izvajanje kodeksa šoferja, za razširitev števila članov, za poživitev športne aktivnosti članov društva in nenazadnje se bodo morali zavzemati tudi za bolj stabilizacijsko gospodarjenje.

(Nadaljevanje z 9. strani)

XI. KONČNE DOLOČBE

56. člen

Neizvrševanje določil tega pravilnika se smatra kot hujska kršitev delovne dolžnosti.

Za hujsko kršitev delovne dolžnosti se smatrajo tudi:

– če odgovorni delavci vsakih šest mesecev najmanj enkrat TOZD, DS in Železarna ne obvestijo delavcev o rezultatih dela pri uporabi združenih družbenih sredstev ali če te obveznosti ne izpolnijo v roku in na način kot je določeno v 4. členu tega pravilnika;

– če odgovorni delavci v TOZD, DS in Železarna ne zagotovijo delavcem rednega obveščanja o celotnem poslovanju in o drugih vprašanih pomembnih za upravljanje, odločanje in za uresničevanje samoupravne delavske kontrole ali če nečesto dati delavcu podatkov o delu ali izvrševanju sklepov delavskega sveta ali izvršilnega organa ali o delu individualnega poslovnega organa, vodja DS in poslovnega odbora Železarne;

– če vsebuje informacija ali poročilo o rezultatih dela delavcev in poslovanja temeljne organizacije, delovne skupnosti ali Železarne, za ugotovitev periodičnega obračuna ali zaključnega računa, nepravilne podatke ali nepravilne strokovne ocene ali če informacija oziroma poročilo ni bilo pravočasno predloženo;

– kakršnokoli izkrivljanje informacij, ki se zaradi lažjega razumevanja ali ekonomizacije informacije oblikujejo za nadaljnjo uporabo na centru ali v katerikoli službi in sektorju oziroma delovni skupnosti;

– če član poslovnega odbora Železarne ali vodja TOZD, ki mu je katerikoli samoupravni organ na nivoju Železarne, TOZD ali DS poveril sestaviti informacijo ali poročilo, sestavi ali predloži poročilo ali informacijo v nasprotju kot to določajo določila v tem pravilniku.

57. člen

Dolžnost in obveznost delavca v sistemu samoupravnega informiranja je, da se seznani s posredovanimi informacijami, da obvesti ustrezno službo ali ustreznega delavca ali pristojni samoupravni organ o problemu ali pojavi, katerega rešitev bi lahko bistveno vplivala na posamezno odločitev, razplet dogodkov ali poslovanja TOZD, DS in Železarne.

58. člen

Če delavec zaradi neobveščenosti po lastni krivdi zagreši škodljive postopke ali dejanja, se to smatra kot hujska kršitev delovne dolžnosti. Če delavec zaradi neupoštevanja posredovane informacije povzroči škodo, je za to materialno odgovoren. Enako odgovarja tudi delavec, ki je dal netačne informacije.

59. člen

Ta pravilnik je bil prvič sprejet po predhodni javni razpravi in usklajevalnem postopku na 12. seji delavskega sveta Železarne, dne 20. maja 1975 in je veljal osmi dan po objavi v glasilu Železar. Ugotovitev sklep o dopolnitvah in razširitvi, ki so jih sprejeli delavski sveti TOZD in DS, pa je delavski svet Železarne sprejel na 16. seji, dne 26. aprila 1979. Dopolnjen in razširjen pravilnik začne veljati osmi dan po objavi v glasilu Železar.

PREDSEDNIK DS ZJ
JOŽE ULČAR

DELO OBLIKUJE ČLOVEKA

Za to svojo trditel ima dosti dokazov. Večkrat sem naletel na obtožbo »tega se boja«, »ta je izdajalec«, »prepričaj pa sem se, da je bil ta človek le oprezen in da ga nihče ni poskušal pridobiti za delo v narodnoosvobodilnem gibanju. Ljudje z Gorenjske so klonili le v posebni okoliščinah, zaprti v strahu za svojo družino in pred lastno smrtno, zelo redko pa iz nemških ali drugih političnih nagibov. Ukupaj je združila pred vojno na narodnjake in klerikalce razdeljene krajanje Dotjega in Mojstrane in vsi smo zaupali komunistom.

V težki zimi leta 1941–42 je gestapo na Bledu računal, da bodo nemške okupacijske sile uničile partizanstvo na Gorenjskem, ki je takrat že dobilo precejšnjo razsežnost. Organizirali so hajke, zasnežene gore in gozdovi pa naj bi bili njihov zavetnik. Ker niso poznali poti, naj bi to vlogo prevzeli domačini. Pavel Luckmann, brat takratnega župana – »Bürgermeistera« – Jesenice, Karla, mi je rekel: »Gestapo bo na Jesenicah poklical poznane smučarje in jih angažiral za vodnike policije pri hajkah po okoliških gorah.« Ker mi je povedal, da sam to že počenja, sem ga vprašal: »Kako pa to gre?« Pavel pa mi je odgovoril: »To je čisto enostavno. Pokličejo me, se preoblečem v policaj in z njimi korakam skozi Jesenice in nihče me ne prepozna. Bandite naslednje moj brat, sam pa sem tudi že vodil policijo.« Rekel sem mu: »da ja ne boš v seznam predvidenih vodnikov vpisal moje ime.« On mi je odgovoril: »Daj no, daj, kdo pa bo tebe vzel.« Skupaj sva plezala, zato je zelo dobro poznal moje pripadnost, pa vendar tega ni nikoli izrazil. Nasprotno, v svoji navzočnosti mi je celo posredoval informacije, ki sem jih zatem sporočal partizanom.

Februarja 1942 je prišel Pavel Luckmann k meni v risalnico in mi v ihti dejal: »Ravnokar so mi telefonirali, da so Zakošičevi iz Plavskih rovtov sporočili, da so se pojavili partizani. Takoj moram iti, da bom policijo vodil na to stran. Pavel je odšel, vest pa sem takoj prenesel v mizarstvo delavnico na prometu, kjer je delal Stravs, poznejša žrtve črne roke, in drugi zavedni delavci. Omenim naj le še Janeza Skumtaca, po domače Srakarjevega, s katerim sem tso vojno sodeloval in ki še danes živi na P. njem. Preden so policiji prišli na javljeno mesto v Rote, so bili partizani o pohodu že obveščeni. Ko sem naslednji dan vprašal Parla, če so uspeli, je odgovoril, da so se partizani pravočasno umaknili. »Le ponovno napol kuharica jižola smo se dobili, ker ga partizani v naglici niso uspeli vzeti s seboj.«

Poskus gestapa, da bi slovenske smučarje pritegnil med policijske vodnike, ni imel uspehov; za tiste, ki so jih pridobili, pa so partizani poskrbeli, da je bilo hitro konec njihovega izdajstva. Tudi pobudnik Karla Luckmann je bil za svoje »junaštvo« kmalu kaznovan. Ustrelili so ga aprila 1942 opoldan, pred občinskim uradom sredi Jesenic. Pavel je spal pri meni na mizi, ko je dobil

sporočilo, da je njegovega brata zadel partizanska krogla. Sramoval se je, ker je ubogal brata, strah pa je bil povod, da je takoj zapustil Jesenice in se zaposlil v Münchnu.

Kmalu potem, ko so se prvi komunisti odločili za ilegalo, sem Mla-karjevemu Jaki nesel na Visoke prvo puško iz ostanka razpadle jugoslovanske kraljevske vojske, pištolo pa nekoliko pozneje. Imel sem smolo in srečo, kakršnih sem pozneje imel še več. Na strmi stezi so mi prišli nasproti nemški vojaki, ki so iskali osamljene borce. Niso me preiskali in revolver, ki sem ga imel v nahrbtniku, je srečno prišel v roke Šturmovemu Martinčku, ki je takrat na Rožici pasel krave in se je z Jakom videval. Ostalo orožje pa je v skrivališču čakalo do velike vstaje prebivalcev Dotjega in Mojstrane 16. decembra 1941.

Iz prvih dni porajanja partizanstva mi je ostal posebno v spominu dogodek, dne 8. julija 1941. Iz Ljubljane so me obvestili, da pride posebna delegacija, ki naj bi jo srečal v gostilni Mulej na Potokih med Javornikom in Zirovnico in zatem vodil pod Stol. V dogovorjenem času sem tja šel skupaj s Francem Benigerjem, Pajerjem in vsakom, ki je bil uspešen bореc vse do konca oborožene borbe, svobode pa vendar ni dolgo užival. Že prvi mesec se je ponesečil z motorjem, S Poldetom Pajerjem sem od začetka borbe sodeloval, bil pa je skupaj z ženo, Franco-tovo sestro, umorjen od črne roke.

NARODNOOSVODILNA USMERITEV

Potem, ko sem ustopil v gostinski prostor pri Muleju, sem v kotu za mizo zagledal staru znanca – smučarja in jugoslovanskega oficirja planinskih enot Franca Primožiča-Markota in Jožeta Stigljga. V prisenečenju sem skoraj prekršil konspiracijo, saj sem na glas rekel: »A, vidva sta prišla.« K sreči se nihče v gostilni ni zmedel za nas. Po kratkem pomenku smo plačali, kar smo naročili, in odšli. Pot nas je peljala proti Zirovnici, pri prvem podhodu smo prečkali železnico in se napotili v gozdno strmino. Tam smo se srečali z jeseniško skupino Partizanov, ki jih je vodil kasnejši narodni heroj Jože Gregorič-Gorenje, zraven pa sta bila še Benedičič in Strazišar. Od vseh navedenih je živ le še Jože Stigljga, sedaj upokojen polkovnik. Vsi drugi so padli v bojih. Marko pa je preminil na dolžnosti veleposlanika v Bagdadu.

Skupaj smo odšli v postojanko pod Stalom. Jože Gregorič je imel na glavi kapo s konico, tako kot so jih nosili boljševiki. Rekel je: »Mi smo sestavni del Rdeče armade in se borimo za končno zmago proletariata.« Primožič in Stigljga, ki sta bila odposlanca glavnega odbora OF iz Ljubljane, pa sta prinesla sporočilo, da mora naš boj proti okupatorju imeti predsemd narodnoosvobodilni značaj. Takrat sem bil prepričan, da bo po osvoboditvi ena sama in to sovjetska oblast proletariata in da se za njo vsi borimo. Razočaran sem šilal opredelitev glavnega odbora OF, še težje pa so

se s tem spoprijaznili stari in prekaljeni španski borci internacionalnih brigad. V kratkem času pa smo vsi spoznali pravilnost in dalekovidnost politike OF. Le narodnoosvobodilni značaj naše borbe je lahko pritegnil vse rodoljube v vrste OF, med simpatizerje in podpornike tega gibanja. Opredelitev, da je prva naloga osvoboditev izpod okupatorja, je razgibala vse zavedne Slovence, komunisti pa smo bili na jasnem, da mora nacionalna osvoboditev domovine pomeniti začetek konca izkoriščanja človeka po človeku.

Iz majhnih skupin so se oblikovale partizanske čete. Že prvi večji boji z okupatorjem so spodbudili zanimanje o priključitvi Gorenjske k veliki-mu Reichu. Spominske znamke, ki naj bi označile dogodek priključitve, so natisnili brez koristi. Okupator je spoznal, da je prebivalstvo Gorenjske enotno protinemško razpoloženo, zato se je zatekel h krutim represalijam, ki pa so rodile nov odpor.

Kot aktiven pripadnik OF sem opravljal vrsto nalog. S partizani sem imel zvezo na več krajih, jeseni 1941 pa sem se na Visokah ponovno srečal z Gregoričem in njegovimi tovariši. Sledila je težka in neumljena zima, za katero so Nemci upali, da bo ugonobila naše partizane, maščevala pa se je predesem njim in to na ruski fronti.

Poraz pred Moskvo nam je vsem dal nova krila in v takem razpoloženju je prišel december 1941, ki je dvignil prebivalce Dotjega in Mojstrane v odkrit upor.

Na sestanku OF, prve dni decembra, sem sporočil, da me je moj šef v pisarni inž. Rudesch odredil za smučarski tečaj. Rudesch je po prihodu Nemcev postal član nemške nacionalno socialistične stranke. Ker se ni hotel politično udeleževati, je na Jesenicah prevzel dolžnost vodje športa. Organiziral je treninge. Prvega v Mojstrani se nisem hotel udeležiti. Izgovoril sem se, da sem bolan. Ko je bil organiziran tečaj vrhunskih tekmovalcev za teke in skoke na Salzburškem, me je ponovno odredil. Odločitev sem prepustil OF.

Odgovor je bil: »Kljub temu, da se bodo v tem času dogajali pomembni dogodki, se ti ne smeš kompromitirati. Udeležiti se moraš smučarskega tečaja, ker te bomo rabili za druge naloge.« Takrat sem začel dvomiti v napovedano splošno vstajo okupirane Evrope, ki naj bi bila izpeljana 14. decembra.

In tako sem se odpeljal v Bischofshofen. Na postaji sem srečal Dotjaka iz koroške Vrbe, ki sem ga že od preje poznal. Peljala sva se v Mühlbach in nato šla s skakalnimi in tekaškimi smučkami ter drugo prtljago na ramenu peš pod Hochkönig. V gostilni Arthurhaus so se zbrali znani nemški smučarji Bradl in drugi. Pred pričetkom treninga je bil zbor in vsi tečajniki so morali pozdraviti nacistično zastavo. Hotel sem se izogniti obreda dviganja zastave. Sel sem k vodji tečaja, ki sem ga poznal iz časov, ko sem kot jugoslovanski reprezentant nastopal v tujini na smučarskih tekmovanjih. Pisal se je Galeitner, bil je smučarski skakalec iz Dunaja. Rekel sem mu: »Mi v Sloveniji smo še prekratk čas pod nemško okupacijo, od mene ne morete zato pričakovati, da bi bil nacionalni socialist, zato prosim, da se dviganja zastave ne udeležim.«

ofenzivi ni šlo samo za osvoboditev Srbije, temveč za ustvaritev velike države vseh južnih Slovanov, za cilj, ki smo ga že prej postavili. Zavezniki so za to, in veliko priprav je bilo že narejen. Samo, vojno je treba dobiti! Na zahodni fronti še ni preobrata, toda, če se Avstro-Ogrski sedaj zlumimo, bo Nemčija tudi omahnila. Zaradi tega se naši, če jim bo šlo dobro, ne bodo ustavili na Savi in Donavi, temveč bodo nadaljevali ofenzivo čez.

Poslušali smo vse to z navdihom. Toda na obujenih sanjah je bila senca: očeta torej ne bomo kmalu videli; ne vemo tudi, če je sploh živ!

Oktober se je nagibal h koncu, bili pa so lepi, razmeroma topli dnevi.

Neke temne noči, ko smo že vsi bili v postelji, se je zaslislal topot konjskih kopit pred hišo, neki pogovor in potem trkanje na velike vhodne dveri na levem koncu hiše. Prišli smo na dvorišče s svečami in odprli dveri. V polmeti sem zagledal tri konjenike, ki so zjahali s konj: enega z oficirsko kapo, dva pa s čeladami, oborožena do zob. Mama je kriknila. Bil je oče! Solze, objemanje, gneča: mama, teta in nas osem otrok, ki smo v tej hiši spali. Polno dvorišče glasov. Vzgle so se luči tudi pri naših domačih Arabcih. Prišli so ven, pozdravili in takoj začeli pomagati očetovim spremljevalcem okoli konj.

Prišli smo vsi v hišo. Zbudil se je tudi naš kapetan in prišel pozdravit očeta. Oče se je najprej ogledal pri babici in tam zvedel, da stanujemo tukaj. Babica in teti so ga komaj spustile iz rok.

Medtem je eden od očetovih vojakov začel prinašati vsebino bisag: kavo, sladkor in za otroke zavitke z malimi igračkami, bonboni in čokoladicami, ki jih leta nismo videli in druge drobnarije. Vse naročeno in prineseno iz Soluna na položaje v divjih hribih pred začetkom ofenzive! Oče ni hotel jesti ničesar in mama je skuhalo kavo za vse, jaz pa sem odnesel tudi Arabcem in očetovim vojakom in jih vprašal, če želijo kaj jesti. Konji so bili lepo preskrbljeni v konjušnici, v sobi pa so vsi vojaki kadili, se smejali in razgovarjali s pomočjo rok. Tudi očetova spremljevalca nista hotela ničesar jesti. Rekla sta, da so se na poti skozi vasi morali otepati jedade in pijače, ki so jim radostni vaščani nudili in tlačili v bisage.

Isto kot v minuli vojni: ko se kmečko srce odpre, se odpre tudi nešteto vidnih in nevidnih kaš, v katerih nikdar vsega hkrati ne zmanjka! Najbolj zanesljiva intendantura za vojsko, ko jo ima kmet rad!

Položili so jo na zaslon ležišče. Njena prijateljica jo je pokrila s haljo, jo božala po mokrem obrazu, si grizla ustnice in zadrževala solze.

Z injekcijo so ukrotili tudi Gerdeja, izgublajočega se v istem breznu. Kar naprej pa je bledele o tem, kako bo požr pest tetidisa in izpil liter konjaka čez.

To noč se ni zgodilo nič pomembnejšega, le dežurni pacienti, Platner, Emil, Andrej in Vida, so žrebali, kdo bo zbudil Ivana, ki naj bi odprl bife in jim skuhal pravo kavo.

Smrtna utrujenost vleče dol, k zemlji, vse ga tlači, dol, njegov vrat, njegove oči so zapicene v zemljo, tako da ne more za soncem. Kakšen vonj ima ta zemlja? Vraga, nič več ne ve? Škoda, včasih je vedel, bilo je lepo... Kaj, ko bi se sklonil, ko bi pokleknil in podhal, pokusil... Ne... Ni je vreden, saj bi obležal... Ni je vreden! Zanimaril jo je! Zanimaril je ZEMLJO!... Dež!... O, grom!... Zadeni ga!

...

Ne obstane, hiti med ljudi, v meglo, enači se z njo v cinicnem nasmehu turobne samote.

»Toliko sveta še ni bilo, tako še ni bolelo! Kje pa je čas, čas za srečo? Zakaj nihče ne prisluhne z menoj?«

Bil je vroč dan.

Otroci so se igrali s sadjem in peskom, šli so se trgovino. Žagar je rezal drva s sekularko, njeni rezki zvoki so klicali jesen.

Nedaleč je zagledal mlado ženo, ki je obešala pleničke: kako jih je stresala, pripenjala, se sklanjala...

DOKTORJEVA METODA PLANTAN 16

Obnemel je v mislih in bil ves drug. Zelel si je, da bi še in še trajalo, to obešanje pleničk.

Mlada žena ga ni opazila.

Obešila je zadnjo plenico, pobrala ovalno posodo ter odhitela naprej, v življenje.

Strmel je v snežne pleničke, sonce je tako zašlo, žagar je odpeljal stroj, otroci so šli večerjat.

Mrak je legel na dvorišče.

Teža se je vračala.

Zbežal je v prazne stene, se vrgel na posteljo in silovito ihtel: »Preveč je življenja in mene! Preklete stene! Kaj nas druzi?«

Propadanje, zavrnjenost ali moreča slava? ... O, zaklinjam vas... Nihče ga ni slišal.

Nihče ne ve zanj.

Zatekel se je k pijači.

Dela in trpi skozi vsakdan, svet, ta svet zahteva od njega le osem ur, potem ga pozablja v grobnici, v pogubljanju brez motiva.

Dva dni s preležano svobodo, dva dni se borim z vami, belimi kroglicami, belimi vrati... Oh, ničesar več ni, to je ničesar! Le crknjena mačka tam na balkonu čepi. (delirij)

...

Bila je krasna siamska mačka.

Lačno je zijala vame.

Bal sem se (sluteč njeno gizdavost, ošabnost v razcvetu hudobe, vendar sem nekako, težko je povedati, navijal za vdanost in spricho tega nerazumljivega hotenja, so pomisleki trohnili).

Glejte jo, ah, glejte jo, prelepa je, prelepa.

Kakor spomini na prvo ljubezen je posijala skozme, toplo, z neskončnimi očmi.

Ne, ni res! Zakaj hočem, da bi bilo res?

V mislih sem jo klical.

Takoj mi je bilo žal.

Takoj je prišel, se s kremplji zasadila v levo roko. Joj! Ponižno sem jo prosil. Nič ni pomagalo.

Vstal sem. Bilo je vse težje. Z drugo roko sem jo prijel za vrat, jo vlekel nalahno, obzirno... Bolečina je bila neznosna, ona pa me je držala in oba naju je peklensko bolelo. (Jaz sem hropel, kravrel, ona je hropela, ker sem jo grabil, vlekel od sebe.)

(se nadaljuje)

SPOMINI NA PRVO SVETOVNO VOJNO IN KOROŠKO OFENZIVO

Stidural je v Parizu in je odlično govoril francosko. Hiša je imela veliko dvorišče z vrtno, na eni strani dvorišča pa veliko gospodarsko poslopje s konjušnico, senikom in sobami za posle. Tam smo dobili tri krasne konje in dva ali tri vojake Arabce. Užival sem, ko so mi dovolili, da zajaham konja, ko so jih vodili na pojilo.

Od našega kapetana, ki je že po svojem položaju imel odlično vpogled v srč vsega dogajanja, smo dobili prve izvirne informacije.

Opisal nam je veličasten začetek ofenzive 15. septembra na fronti, ki je na področju reke Crna potekala čez divje grebene in vrhove na višini do 2000 m. Položaji na obeh straneh so bili prave trdnjave. Tisoči topov so neprenehoma grmeli ves dan. Tedaj so naši in Francozi krenili v naskok. Sijajno se je odrezala jugoslovanska divizija. Ja! Jugoslovanci, prostovoljcev v srbski vojski je toliko, da imajo lastno divizijo! Deset dni po začetku ofenzive in preboju fronte, kateremu je sledilo razsulo bolgarske in zmeda nemške vojske, je Bolgarija kapitulirala (sedaj nam je bilo jasno zakaj so Bolgari naenkrat potihoma odšli iz Negotina!)

Pri Nišu so nemške divizije, ki jih je bilo več kot naših, dale odločen odpor. Trda bitka je trajala več dni. Niš je bil osvobojen v ogorčenih uličnih bojih. S to zmago je bila Nemcem preprečena pot za umik iz Bolgarije. Lahko so se umikali samo čez Donavo v Rumunijo! Naših pešadijcev nihče več ni mogel zadržati. Bojujejo se in napredujejo dan in noč. Do sedaj je korak z njimi držala samo konjeniška brigada generala Gambeta, ki je bil ta čas v Negotinu z nalogo, da očistijo in zavarujejo to področje Srbije vzdolž bolgarske meje. Srbske enote so napredovale po Moravski dolini, hrbtenici Srbije, proti Beogradu in Donavi, kjer je bilo tudi pričakovati največji odpor sovražnika. V tej

Drugi dan zjutraj se je oče po vojaškem redu šel javiti v francosko vrhovno poveljstvo v mestu. Okoli 11. ure pa je general Gambeta vrnil obisk. Prišel je k nam v spremstvu svojega adjutanta in našega kapetana za zvezo. Bil je dobro razpoložen. Pri odhodu je tudi meni dal roko, na kar sem bil sila ponosen.

Dopoldan sem si bolj natančno ogledal očetove konje, ki so mi bili všeč. Dva sta bila last očeta. Grešni lastniški instinkt mi je napihnil prsa! Zorka je bila polkrvna arabka in pri nas je teklo let dočakala še »hčerko in vnukinjo«. Vojaka sta rekla, da so vsi trije konji zelo živali in vzdržljivi. Ne vem smer, po kateri so prišli in odšli. Toda od Negotina preko Zajčarja je bilo do Aleksinca ali do Paračina v Moravski dolini dobrih 140 km.

Pri kosilu nam je oče pojasnil, da se je pri Nišu njegov 1. pešpolk, kateremu je nepretrgoma poveljeval od leta 1916, dobro izkazal in zaradi tega dobil nekaj dni oddiha, oče pa dovoljenje, da »skoči« do nas in nas po treh letih vidi. Opozorili pa so ga, da vmesni prostor še ni raziskan in očističen morebitnih ostankov nemške ali avstrijske vojske.

Oče o svojih zaslugah ni rad govoril, še manj pa so mu Aleksandrovi podrepaniki »peli« javno hvalo. Zakaj, smo zvedeli desetletja pozneje. Po njegovi smrti smo iz dokumentov videli, da je za uspeh v solunski ofenzivi in za osvajanje Niša dobil za sebe in za svoj 1. polk najvišje priznanje in pohvalo glavnega komandanta vseh zavezniških sil na vzhodu, generala Franchet D'Esperey.

Drugi dan zjutraj je oče s svojima spremljevalcema krenil na pot, da dohiti svoj polk v Moravski dolini. Ne spominjam se kdaj, toda kmalu so nas zapustili tudi naši afriški konjeniki s svojim generalom Gambeto.

Jesen je bila še nekam topla, ko je do nas prišel prvi val »španske« gripe, ki so jo imenovali tudi »dengas«. Ni bila težka. Zdravniki so stereotipno bolnikom predpisovali neko rdečo medicino, ki so jo v Banovi lekarni iz velikega čebra z južno zajemalko, za veččlanske družine, nalivali v lonce in steklenice. Gimnazijo so tudi odprli. Pouk pa je bil v poslopju osnovne šole.

Nadaljeval sem drugi razred. Učili smo se francoščine, pri zemljepisu pa celo Jugoslavijo. Sedaj ni bilo več vprašanje patriotizma, temveč suhe šolske obveznosti, da sem moral vedeti, da se Slovenija deli na dežele: Kranjsko, Štajersko, Koroško, Primorsko s pripadajočimi glavnimi mesti.

SAMOUPRAVLJANJE NI NEKA STATIČNA FORMULA, TEMVEČ ŽIV PROCES

(Nadaljevanje s 1. strani)

nosti in delavski svet delovne organizacije Železarna.

Na prvi seji so bili v skladu s sporazumom o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo Železarna, izvoljeni tudi izvršilni organi delavskega sveta, in sicer:

- odbor za gospodarstvo,
- odbor za kadre in družbeni standard,
- odbor za splošne zadeve,
- odbor za stanovanjske zadeve,
- odbor za informiranje in
- odbor za uveljavljanje zakona o združenem delu.

Z zadovoljstvom lahko ugotovljamo, da so vsi odbori brez izjeme v okviru svojih pristojnosti uspešno delovali in reševali probleme v okviru svojih pooblastil in zadolžitve. Kljub temu pa moramo ugotoviti, da se je odbor za gospodarstvo sestal največkrat (29), ker je pač obravnaval problematiko, ki najbolj živo zadeva delovno organizacijo in posamezne temeljne organizacije.

Delavski svet preteklega sklica je imel 16 sej v 22 mesecih svojega delovanja ali vsak poldrugi mesec eno. Z ta podatek nam pove, da je bilo obilo dela in da je bilo pretežno obdobje pestro in razgibano. Ugotavljamo lahko, da je bila pretekla mandatna doba vseh samoupravnih organov v Železarni izredno dinamična in delavna. Razen tega, da je delavski svet sam in po svojih organih reševal izredno zahtevno gospodarsko problematiko v delovni organizaciji in posameznih TOZD, se je intenzivno ukvarjal tudi s sprejemanjem različnih samoupravnih aktov, ki jih je zahteval od nas zakon o združenem delu. Če smo leta 1977 šele stopili na pot uresničevanja zakona o združenem delu z novo samoupravno organiziranostjo delovne organizacije, danes lahko rečemo, da imamo na nekaterih področjih že utrjene samoupravne odnose. Na vseh področjih samoupravljanja smo skušali razvijati take oblike odločanja, ki so vključevale veliko večino delavcev v TOZD in delovnih skupnostih. S takim načinom dela smo krepili naš delegatski sistem v Železarni in v odnosih s širšo družbeno skupnostjo. To pa tudi pomeni, da smo prispevali svoj delež k utrjevanju političnega sistema samoupravnih odnosov. Seveda pa ne kaže, da bi nas v tem trenutku zaneslo! Na področju razvijanja samoupravnih odnosov, posebno v dohodkovni sferi, pa tudi drugod, moramo še marsikaj storiti.

Samoupravljanje ne more in ne sme nikoli postati neka statična formula, temveč je lahko samo živ proces, ki ga je neprestano treba prilagajati in izpopolnjevati. Razvoj samoupravljanja je — kot pravi tovariš Kardelj — bitka in trud cele epohe, boj interesov in prakse delovnega človeka skupaj z ustvarjalnim prizadevanjem najnaprednejše ideologije, znanosti in politike.

Ko smo govorili o naših naporih za boljše samoupravno organiziranost, smo bili morda premalo pozorni na pomen in vlogo individualnih poslovnih organov v TOZD, pa tudi na nivoju delovne organizacije. Individualni poslovni organi že dolgo ni več obratovodja ali direktor, temveč — vsaj po mojem mnenju — najbolj občutljiva in najbolj izpostavljena točka našega samoupravnega sistema. Zakaj? Zato, ker ima danes individualni poslovni organ večkrat še vedno v rokah platno in škarje, kakor pravimo. On pripravlja poročila za seje samoupravnih organov in predloge sklepov, ki so lahko individualno obarvani in niso vedno istovetni s skupnimi cilji in interesi delovne organizacije. Zato je naša naloga in naloga družbenopolitičnih organizacij, da bomo morali poslovne strukture v Železarni mnogo bolj vključevati v samoupravne tokove, da bodo s svojim vplivom — ki ni majhen — prispevale k poglobljanju samoupravnih odnosov. Menim, da samo tako lahko zagotovimo boljše proizvodne in poslovne rezultate. Pri tem moramo reči, da takemu stanju največkrat botruje neaktivnost samoupravnih in političnih struktur na posameznih nivojih, ki taka dogajanja še dopuščajo.

Posebej pa bi danes moral poudariti, da nobena naših TOZD ni samemu sebi namen, temveč je člen v strnjeni verigi našega proizvodno-tehnološkega ciklusa. To poudarjam zato, ker se tu in tam v nekaterih TOZD kažejo rahle separatistične težnje, pri čemer pa se skušajo zane-marjati skupni interesi delovne organizacije kot celote. Zato bo ena pomembnih nalog delavskega sveta sedanega sklica, ustvariti homogeno enotnost v delovni organizaciji s skupnimi cilji in vseh ravneh naše organizirati. Samo tako bomo lahko dosegli tiste cilje, ki si jih za sedaj lahko samo želimo.

Izredno pomembno vprašanje, ki bi ga rad poudaril, je vprašanje našega odnosa do planskih obveznosti, produktivnosti in odgovornosti. Lahko rečem, da na tem področju beležimo že tradicionalen razkorak med planom in doseženo proizvodnjo. Res je, da nekatere TOZD izpolnjujejo svoje planske obveznosti, vendar je še vedno preveč takih TOZD, ki jih ne. Če primerjamo naše proizvodne rezultate z letom nazaj, sicer ugotavljamo, da praviloma iz leta v leto povečujemo proizvodnjo, vendar ne dosegamo sprejetih planiranih obveznosti. Lanskoletni kongresi zveze komunistov in zveze sindikatov so se v svojih zaključnih dokumentih jasno in odločno opredelili do teh vprašanj. Nam vsem mora postati enkrat za vselej jasno, da so proizvodni plani TOZD in delovne organizacije za nas zakon, ki je bil samoupravno in demokratično sprejet na zborih delavcev, oziroma sestankih samoupravnih delovnih skupin in delavskih svetih in da ga nihče ne more spreminjati.

Zato smo dolžni, da odgovornosti, ki izhajajo iz sprejetih planskih obveznosti, odločno zaostriamo. Neizpolnjevanje plana nam ne zmanjšuje samo dohodka, temveč — glede na pomembnost naše proizvodnje — tudi ustvarja zmedo na tržišču. S takim delom izgubljamo ugled in povzročamo nešteto nepremostljivih težav našim kupcem. Zato menim, da so samoupravni organi tega sklica, skupaj s poslovnimi strukturami, dolžni odločno načeti tudi ta problem in ga primerno rešiti. Verjetno to ne bo tako zelo lahko, vendar tako stanje ne bomo smeli niti mogli v bodoče dovoljevati. Samoupravljanje ne more več imeti samo vloge pasivnega regulatorja dogodkov, ampak se mora aktivno vključiti v proizvodno problematiko in postati oblikovalec gospodarskih gibanj tako v TOZD kakor v delovni organizaciji.

Zelo značilen za taka negativna obnašanja je tale primer:

Na svoji 14. seji dne 29. decembra 1978 je DS Železarne sprejel in potrdil gospodarski načrt za leto 1979, ki je bil predhodno v široki obravnavi na sestankih samoupravnih delovnih skupin in delavskih svetih TOZD. V vrsti sklepov, ki so bili sprejeti na 14. seji DS, sta bila sprejeta tudi naslednja dva:

»2.1.8. Smernice za plan in izvedbo plana za leto 1979 je samoupravno dogovorjena obveza, zato od plana ni mogoče odstopati, razen po istem postopku kot je bil sprejet; in

2.2. Delavski svet naroča poslovodnemu odboru, da mora od vsega začetka gospodarski načrt skrbno spremljati in s svojimi ukrepi zagotoviti njegovo izpolnjevanje.«

Konec januarja smo ugotovili, da od 22 proizvodnih TOZD večina ni izpolnila svojih planskih nalog. In to komaj mesec dni potem, ko smo po obširni razpravi z najširšo udeležbo delovnih ljudi TOZD in delovnih skupnosti sprejeli svoje obveze za letošnje leto.

Pri iskanju vzrokov za neizpolnjevanje planov praviloma vedno najdemo prepričljive »objektivne« razloge za izpad planirane proizvodnje. Menim pa, da ne moremo v nedogled tolerirati razno-raznih »objektivnosti«, temveč smo dolžni, da se odločno spoprimemo z njimi. Vedno je bil in bo človek tisti, ki je bil s svojim razumom in s svojo ustvarjalnostjo v stanju obvladovati kakršnekoli tehnološke probleme. Posebno pa take kot so naši, ki ne segajo v same vrhove tehnoloških procesov, ampak se gibljejo nekje v zlati sredini. Zato bomo morali nehati risati strahove v oblake in stopiti na realna tla. To pa pomeni, da moramo z združenimi močmi prav vsi obvladati sedanjo situacijo in vse svoje sposobnosti usmeriti v izpolnjevanje planskih obveznosti. Vso retoriko in filozofijo okrog upravljanja neizpolnjevanja plana zavračam kot nesprejemljivo in jo mora zamenjati ustvarjalna pripravljenost za reševanje vseh problemov, ki nam jih prinaša delovni vsakdan.

Finančno-računski sektor je 25. aprila izdal poročilo o osnovnih poslovnih rezultatih za prvo tromesečje letošnjega leta. Na sedmi strani navaja poročilo, da smo v prvih treh mesecih dosegli povprečno prodajno ceno 13.419 din za tona. V istem obdobju pa nismo poslali na tržišče 4490 ton materiala.

Na deveti strani istega poročila so navedeni naslednji podatki:

V eni toni proizvodnje je bilo v prvih treh mesecih leta 1979 3447 dinarjev dohodka, 1763 din za osebne dohodke, 1290 din za namenske prispevke, 276 din sklada skupne porabe, 329 din poslovnega sklada in 65 din za rezervni sklad.

To pomeni, da smo imeli izpad prihodka v višini 60.251.310 din, kar pomeni, da je bil:

— dohodek manjši za 15.477.030 dinarjev.

- OD manjši za 7.915.870 din,
- prispevkov je bilo manj za 5.702.300 din,
- sklad skupne porabe je manjši za 1.239.240 din,
- poslovni sklad je manjši za 1.477.210 din in
- rezervni sklad je manjši za 291.850 din.

Ti podatki nas prepričljivo opozarjajo, da si ne moremo dovoliti prav nobenih podobnih spodrsiljev, saj smo si v prvih treh mesecih »odjedli« zajeten kos kruha. Ravno zato menim, da je toliko bolj upravičena zahteva, ki sem jo že omenil, da se moramo organizirati in da odstopanj od plana ne smemo več dovoliti.

To problematiko je na svoji zadnji seji obravnaval delavski svet prejšnjega sklica in v zvezi s tem zadolžil poslovodni odbor, da natančno razišče vzroke odstopanj. Pričakujem, da bo analiza objektivna in ukrepi odločni.

Cepprav ni mogoče v tako kratkem poročilu navesti celotnega spektra problemov, ki so prisotni v tako pestri delovni organizaciji kot je Železarna, pa vendar menim, da je treba reči nekaj besed o našem bodočem razvoju.

Industrijska dejavnost v Železarni je v zadnjem obdobju zajemala predvsem izgradnjo konti-liva in plinifikacije Železarne. Oba projekta sta zelo pomembna za bodoči razvoj. Na konti-livu naj bi v letošnjem letu izdelali 40.000 ton gredic in s tem razbremenili valjarno bluming, kar bi omogočilo predvsem boljše oskrbovanje hladne valjarne Bela.

V tem polletju letošnjega leta naj bi bila izvršena tudi prva faza plinifikacije Železarne, kar bo pomenilo predvsem kvaliteten premik v tehnologiji ogrevanja metalurških peči.

Poleg teh dveh objektov je bilo v izvajanju še nekaj manjših projektov, ki pa so prav tako pomembni za posamezne TOZD. To so: tretja žila valjarne žice, modernizacija jeklo-vleka, izgradnja prve faze strojnih delavnic in garderob ter jedilnice na Javorniku, povečanje proizvodnje oplaščenih elektrod, škarje za staro železo in drugih.

V tem trenutku stojimo morda pred eno najpomembnejših dolgoročnih odločitev, ko načrtujemo izgradnjo nove elektrojeklarne. Več kot leto dni dela na tem projektu posebna grupa, ki je v sodelovanju s sovjetskimi projektantskim birojem pripravila dokumentacijo za izgradnjo nove elektrojeklarne, v kateri naj bi v prvi fazi izdelovali 450.000 ton elektrojekla. Ta projekt tak kot sedaj je, nam odpira vrsto problemov in dilem, na katere še ne vemo odgovora. Nekaj pa je gotovo: nova jeklarne je Jesenicam potrebna in z združenimi močmi si jo moramo izboriti in izbrati take tehnološke rešitve, ki bodo pogojevale kvaliteten premik v našem proizvodnem programu. Pri tem je nedorečenih še cela vrsta vprašanj, na katera bomo morali najti ustrezne odgovore.

Delavski svet je na eni zadnjih sej sprejel tudi sklep o smernicah srednjeročnega in dolgoročnega plana. Menim, da mora biti naša osnovna orientacija v tem, da nove investicije zagotavljajo intenzivno proizvodnjo, da so ekonomične in da odpravljajo ozka grla tam, kjer so. Osnovna orientacija novih investicij pa mora biti v tem, da v prihodnjem srednjeročnem obdobju verjetno ne bo mogoče bistveno povečevati delovno silo v Železarni in na Jesenicah sploh.

Organiziranost v Železarni je taka, da daje možnosti zadovoljive stimulacije vsaki TOZD za izpolnjevanje sprejetih obveznosti. Čeprav bo to izvenelo hudo nepopolarno, menim, da bi se v marsikateri naši TOZD in delovni skupnosti dalo dobiti take notranje rezerve, ki bi v celoti odpravile akutno pomanjkanje delovne sile. Zato bi bila ena pomembnih nalog za poslovodne organe in kadrovske službe, da z reorganizacijami in notranjimi premiki dosežejo učinkovitejše proizvodne rezultate. Posebno velja to za nekatere službe, za katere bi si upal celo trditi, da imajo v tem trenutku celo preveč razpoložljivega kadra. Sicer pa je to, kot marsikaj drugega, ena naših slabosti, da s povečevanjem zaposlenih skušamo reševati probleme, ki izhajajo iz slabe organizacije dela, slabe discipline in podobno.

Še cela vrsta problemov je, o katerih bi kazalo spregovoriti, vendar menim, da bodo tako delavski sveti v TOZD in delovnih skupnostih ter odbori delavskega sveta Železarne spregovorili tudi o tem, o čemer danes ni bilo govora.

Vendar pa je danes treba tudi reči, da se je v Železarni vendarle nekaj premaknilo in da so uspehi, ki smo jih beležili v preteklem letu dejal bi, da je to plod naših delovnih ljudi, ki so s svojo ustvarjalnostjo dosegli določene uspehe. Vse več naših delav-

cev spoznava, da je samoupravljanje naša življenjska nuja in edina možna pot v boljši jutrišnji dan. Zaradi tega moramo aktivno vključiti v naše samoupravne tokove čim večje število delovnih ljudi. Mi vsi in družbenopolitične organizacije smo dolžni, da samoupravljanje približamo slehernemu delavcu tako, da bo postalo sestavni del njegovega življenja.

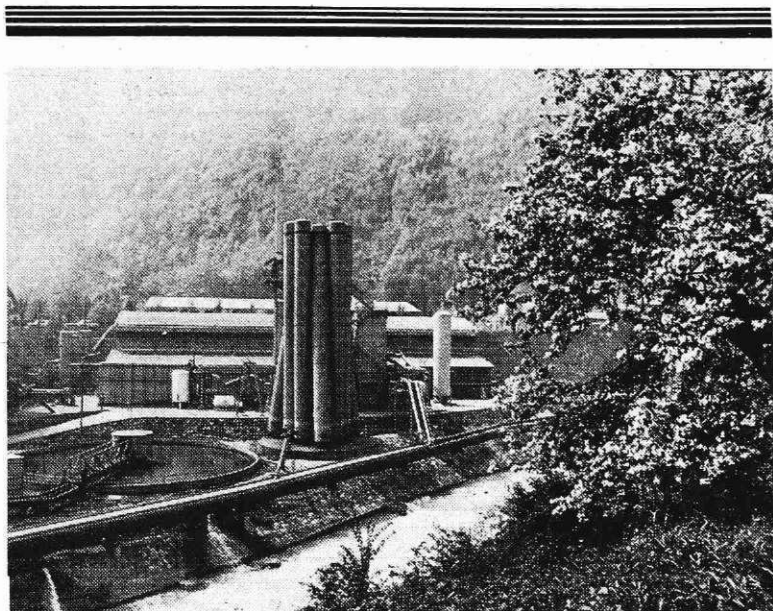
Vedno bolj zaostreni pogoji gospodarjenja, restriktivske mere, ki so že tu in vedno večja zahtevnost trga, pa zahtevajo od nas maksimalno delovno in tehnološko disciplino. Zato moramo brezpogojno in energično odpraviti vse pomanjkljivosti, kjerkoli že te so.

Na koncu bi se z zadovoljstvom red zahvalil vsem delegatom prejšnjega sklica, ki so prispevali k uspešnemu delu samoupravnih organov.

Prav tako sem dolžan izreči zahvalo družbenopolitičnim organizacijam, ki so dale svoj prispevek in podporo vsem samoupravnim strukturam.

Zahvaljujem se tudi poslovodnemu odboru Železarne, s katerim smo imeli že korektne odnose.

Novemu delavskemu svetu, vsem vam, dragi tovariši delegati, pa želim ob nastopu mandata uspešno delo in mnogo uspehov pri reševanju nalog in problemov, o katerih sem govoril, pa tudi tistih, o katerih so prisotni in o njih ni bilo moč spregovoriti.

Pomladanska podoba

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 28. 5.	SLIVNIK ALOJZ	ROTAR VINKO
TOREK – 29. 5.	MOLAN IVAN	PEZDIRNIK JOŽE
SREDA – 30. 5.	KRAPEŽ BERTI	DOLINAR SAŠO
ČETRTEK – 31. 5.	POGAČAR KAREL	VEHAR JANEZ
PETEK – 1. 6.	URH MATIJA	SEKLOČA PETER
SOBOTA – 2. 6.	MLAKAR FLORIJA	ZUPAN MIROSLAV
NEDELJA – 3. 6.	DROLC MARJAN	KOVAČ JANEZ

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je:	358
vezni telefon je:	410
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni	od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa	od 18.00 do 6.00 ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela:	
dnevni dežurni	od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa	od 18.00 do 6.00 ure
Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD Vzdrževanje.	

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 28. maja do 2. junija bodo delale naslednje obratne ambulante:

dopoldan: I. obratna ambulanta — dr. med. Branimir Čeh in II. obratna ambulanta — dr. med. Vesna Furlan-Zidar.
popoldan: III. obratna ambulanta — dr. med. Želimir Cesarec in IV. obratna ambulanta — dr. med. Vesna Sitar.
V soboto, 2. junija, samo dopoldan III. obratna ambulanta — dr. med. Želimir Cesarec in IV. obratna ambulanta — dr. med. Vesna Sitar.
Dispanzer za borec od 28. maja do 2. junija od 11. do 13. ure — dr. med. Vesna Furlan-Zidar.

Zobna ambulanta:

dopoldan: I. zobna ambulanta — v. den. Viktor Stražišar, popoldan: II. zobna ambulanta — dr. stom. Alojz Smolej.
V soboto, 2. junija, samo dopoldan I. zobna ambulanta — v. den. Viktor Stražišar.
V torek, 29. maja in v četrtek, 31. maja, dodatno za Železarno od 7. do 13. ure II. zobna ambulanta — dr. stom. Alojz Smolej in od 13. do 19. ure I. zobna ambulanta — v. den. Viktor Stražišar.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30, v soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

Na osnovi sklepa odbora za delovna razmerja TOZD Energetika z dne 17. 5. 1979 in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih TOZD dajemo

OB J A V O

za proste delovne naloge:

3217 D-3 skladiščnik 5. ktg. 1 oseba

Pogoji za opravljanje delovnih nalog:

- osnovna šola
- poznanje materiala, različnega orodja in rezervnih delov.

Prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti pošljite na posebni prijavnici v roku 15 dni na Kadrovske sektor Železarne Jesenice z oznako »za TOZD Energetika«.

Posebne prijavnice dobite v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja ali pri kadroviku.

UPOKOJENCI DRUŠTVA JAVORNIK-KOROŠKA BELA NE POZNAJO POČITKA

Upokojenci društva Javornik-Koroška Bela so v aprilu na letni konferenci pregledali svojo prehojeno pot in analizirali uspehe in neuspehe v pretečenem letu.

Društvo upokojencev Javornik-Kor. Bela, ki je imelo v letu 1978 več kot 800 članov, je slavilo v tem letu 25-letni jubilej svojega obstoja. Poleg tega so slavili tudi pevci upokojenci, ki sodelujejo v okviru društva svojo 15-letnico delovanja. Člani društva Javornik-Kor. Bela zelo živahno delujejo na številnih področjih. Udeležujejo se v raznih društvenih, zbirajo se v svojem pevskem zboru, ki nas nemalokrat razveseli s svojimi javnimi nastopi. Veliko časa posvečajo tudi rekreaciji in športu – balinanje, organiziranje izletov in podobno.

Zadnje čase se je izredno razživela folklorna skupina z glasbenim ansamblom »Veseli upokojenci«, ki nastopajo na raznih prireditvah. S svojim pestrim programom in živahnostjo razveseljujejo tudi upokojence iz drugih krajev, ki jih vedno pogosteje vabijo. Za razgibanost te skupine pa je finančno priskočil na pomoč odbor DU Javornik-Kor. Bela, ki jim je oskrbel folklorne obleke, da niso več odvisni od izposojevalcev. Vodja skupine tov. Peternel se je na konferenci društva za razumevanje lepo zahvalil. V znak priznanja je tovarišica Heberlova v imenu skupine podarila predsedniku društva tov. Arhu Šopek nageljnove.

Tudi žene upokojenke ne mirujejo. Na pobudo tovarišice Štefke Bregant so se zbrale in organizirale v domu svoj krožek ročnih del in gospodinjskih nasvetov. Letos so organizirale za dan žena v domu razstavo ročnih del, ki je prikazala kaj počnejo ženske v svojem prostem času. Razstava je bila dobro obiskana in je dobila vsa priznanja v knjigi obiskovalcev. V mislih imajo, da bi letos organizirale kaj znajo dobrega pripraviti za pogrbeno mizo. Želimo

jim obilo uspeha pri njihovem delu. Poudariti moramo, da so žene doslej to svojo dejavnost same financirale brez pomoči društva. Pri razstavi ročnih del so nabrale nekaj sredstev iz prostovoljnih prispevkov, ki jim jih je društvo podarilo. Ta sredstva bodo porabile za organizacijo predvidenega strokovnega izpita.

Na športnem področju so naši člani nastopali na balinarskih tekmovanjih in v šahu. Pokazali so veliko volje in vzdržljivosti, kar dokazujejo zelo solidna mesta, ki so jih dosegli na teh tekmovanjih.

Posebej moramo omeniti tudi izlete, ki jih organizira društvo. Bilo je več izletov, ki so bili poučni, razvedrilni in obenem tudi zelo prijetni. Z organizacijo izletov se navežejo nova poznanstva, spoznavajo ožjo in širšo domovino, seznanjajo se z zemljepisnimi in zgodovinskimi znamenitostmi naše lepe dežele, obiskujejo in iščejo zgodovinska obležja, ki jih je v naši domovini res veliko.

Tudi gospodarska dejavnost društva ni bila zanemarljiva. Na sejah in sestankih smo vedno obravnavali razne probleme in sprejemali predloge za najboljše gospodarjenje s sredstvi, ki smo jih že ustvarili in v kakšne namene jih bomo porabili. Težko je upravljati, ker smo odvisni le od tistega, kar si sami prigrisnemo. Pomoči od drugih ni, razen železarne Jesenice, ki ima nad društvom patronat in nam daje dotacijo po članih, ki so bili pred upokojitvijo zaposleni v Železarni. Ta sredstva moramo porabiti izključno v rekreacijske namene članstva.

Nekaj upokojencev je včlanjenih tudi iz drugih organizacij združenega dela, vendar se te organizacije ne zavedajo, da so ti člani tudi prispevali k njihovu minimalnemu delu, žal pa so sedaj pozabljeni.

Vsako leto pripravi društvo tudi srečanje 80-letnikov, članov društva. Vabilom se žal ne morejo vsi odzvati in jih zato obiščemo na domovih, kjer jih tudi obdarimo. Že stara tradicija pri društvu je obisk bolnih in nepokretnih članov, ki so včlanjeni v društvo, ki jih po svojih predstavnikih enkrat letno obišče in obdaruje.

Pripomniti moramo, da je še mnogo upokojencev, ki živijo izven društev upokojencev. Vabimo vse upokojence, ki še niso včlanjeni, da to čimprej store, ker le tam je njihovo mesto in lahko se bodo razveselili in sprostil v svojih jesenskih dneh življenja.

Po zelo izčrpnih poročilih je odbor predlagal finančni plan za leto 1979 in program za nadaljnje delo društva. Večja dela, ki so predvidena za realizacijo naj bi bila: ureditev kanalizacije; asfaltiranje dvorišča pred domom; nabava hladilne omare v hifeju in pokritje balinišča.

Vsa ta dela bo možno realizirati le s pomočjo sredstev, ki jih bo društvo samo ustvarilo.

V razpravi na poročila so bili iznešeni stanovanjski problemi upokojencev. Razen tega pa so menili, da je v društvih upokojencev včlanjenih okrog 30% upokojencev iz drugih kolektivov in da naj pomoč za te upokojence prihaja iz kolektivov, kjer so bili prej zaposleni. Glede oddiha so menili, da ima železarne Jesenice premajhno kapaciteto v svojih domovih. Prioriteto za bivanje v teh domovih imajo aktivni člani kolektiva. Upokojenci pridejo v poštev v pred in po sezoni.

Razveseljiva zamisel je prišla s strani skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SRS, da bi se v Izoli zgradil dom upokojencev s kapaciteto okrog 300 postelj. Na ta način bi se rešilo marsikatero vprašanje oddiha upokojencev.

Prispevek za šole in otroške ustanove v višini 2%, ki ga plačujejo tudi upokojenci naj bi se uskladi z republikanskim cenazusom. Mnogo je še primerov, ko živita z eno pokojnino dva (žena ni bila nikjer zaposlena).

Ob zaključku lahko rečemo, da je društvo upokojencev Javornik-Koroška Bela zelo delovno in nenehno skrbi za rekreacijo in razvedrilo svojih članov.

Milan Zemljčič

Po prvem nastopu folklorne grupe DU Javornik-Koroška Bela, ki ga je vodila Marija Keberle

TRBOVELJČANI NA JESENICAH

Po pobratenju med društvom upokojencev Jesenice in Trbovlje v septembru 1977 na Jesenicah in obiskom Jeseničanov lani v Trbovljah, ko smo obiskali tudi zgodovinske Čebine in Vrhe, so v soboto, 12. maja Trboveljčani vrnili obisk Jeseničanom.

Zjutraj so prispeli s posebnim vlakom na Jesenice, kjer smo jih pričakali člani izvršnega odbora društva. V društvenem domu je bil organiziran sprejem dragih gostov. Moški pevski zbor društva je za uvod zapel nekaj pesmi, nakar je predsednik Janko Verdnik s kratkim nagovorom o pomenu takih srečanj, zaželel dobrodošlico vsem gostom.

Sprejema so se udeležili tudi predsednik skupščine občine Jesenice Slavko Osredkar, predsednik OK SZDL Jesenice Zdravko Črv, predsednik sindikata Železarne Stefan Ščerbic in častni član DU Jesenice Vencelj Perko.

Ob prisrčnem razpoloženju je spregovoril predsednik Osredkar, ki je v kratkih obrih omenil tradicionalno povezavo med obema krajevma, izrekel dobrodošlico z željo, da bi se gostje kar najbolje počutili med nami in iz bratskih Jesenic odnesli kar najlepše spomine.

Po skromni zakuski v domu društva smo se z gosti odpeljali v Planino pod Golico, kjer so pevci pred spomenikom padlih v NOB, zapeli nekaj borbenih pesmi, člani ZB NOV iz Trbovelj pa so k spomeniku žrtvam položili venec.

Ob tej priliki je pred spomenikom spregovoril predsednik Verdnik o razmerah med okupacijo v tej hribovski vasi, ki je bila ena od redkih, ki jo okupator ni požgal. Vencelj Perko pa je v nadaljevanju omenil pomen tega kraja za jeseniško žele-

zarstvo in delavsko gibanje pred drugo svetovno vojno.

Na žalost so bili gostje prikrajšani za VOZNO na Španov vrh (železnica ni obratovala) od koder je edinstven razgled na Karavanke in julijce s Triglavom v ozadju. Tudi videti, kako izgledajo bele narisane poljane (zaradi zapoznelih narcis, jim ni bilo dano).

Ob prisrčnih razgovorih in pesmi, je bilo kar kmalu treba nazaj v dolino, kjer je bilo v domu Franceta Berglja pripravljeno okusno kosilo.

Po kosilu so si gostje (na njihovo željo) ogledali tudi spominski park na Plavžu s SPOMENIKOM ZRT VAM prve svetovne vojne, PARTI ZANSKIM grobiščem in SPOMENIKOM ponesrečenim pri gradnji karavanskega predora.

Nad vse pa so bili navdušeni nad ureditvijo parka, grmicevjem, cvetjem in skladnemu izgledu ter čistostjo celotnega kompleksa. O nastanku parka skoraj niso mogli verjeti, da je vse kar so videli sad prostovoljnega dela pridnih rok članic in članov Hortikulturnega društva Jesenice na čelu s predsednikom Janezom Pšenico, po čigar zamisli je izvršena vsa ureditev in zasaditev.

Z gosti smo se sprehodili še na kratke klepet v društveni dom, nakar smo drage goste spremenili na železniško postajo, kjer je pred odhodom vlaka sledilo nad vse prisrčno slovo z željo, da se prihodnje leto spet srečamo v Trbovljah.

Te.

SREČANJE NA LJUBELJU

Kot vsako leto bo tudi letos na Ljubelju, na kraju, kjer je bilo v pretekli vojni eno izmed najtežjih taborišč – podružnica zloglasnega Mauthausena – spominsko srečanje bivših političnih zapornikov, internirancev, pregnancev, aktivistov, borcev NOV, mladine in ostalih V SOBOTO, DNE 9. JULIJA, OB 10. URI.

Na letošnje srečanje so vabljeni tudi interniranci in drugi iz zamejstva – Italije in Avstrije.

Želimo, da se te slovesnosti polnoštevilno udeležijo tudi naši občani.

AVTOBUS BO ODPELJAL Z JESENICE V SOBOTO, 9. JUNIJA, OB 8.30 IZPRED ZDRAVSTVENEGA DOMA S POSTANKI NA VSEH AVTOBUSNIH POSTAJAH do Žirovnice – Vrbe. Povratek bo ob 13.30.

PRIJAVE Z VLAČILO 30 DIN SPREJEMAMO NA OBČINSKEM ODBORU ZB NOV JESENICE, CESTA MARŠALA TITA 88, DO PETKA, 1. JUNIJA.

Vabi: Občinski odbor ZB NOV Jesenice in komisija za bивše politične zapornike, internirance in pregnance

POPESTRENO DELO GASILSKEGA DRUŠTVA JESENICE – MESTO V LETU 1979

Na letni konferenci gasilskega društva Jesenice-mesto smo sklenili, da popestrimo delo v društvu, in to ne samo na področju gasilstva, temveč tudi na različnih športnih in kulturnih področjih. Že kot prvo smo si zadali nalogo, da poskrbimo tudi za telesno kondicijo članov, ki je za uspešno delo izrednega pomena. Določili smo se, da zato organiziramo plavalno in reševalno šolo. Na osnovi tega smo v hotelu Larix v Kranjski gori pričeli s plavalnimi vajami vsi člani gasilskega društva Jesenice-mesto, mladi in stari.

Lahko rečemo, da je plavalni tečaj popolnoma uspel, saj je že po drugem obisku splaval kar devet neplavalcev. Res pa je, da je med člani še dosti takih, ki bi želeli še »splavati«, za kar pa ni nobenih ovir, saj če bomo tako nadaljevali, si lahko upamo trditi, da bodo do letošnje letne sezone splavali vsi neplavalci.

Uspeh bo še toliko večji, če se bodo plavalci naučili tudi reševanja iz vode, v to pa nikakor ne dvomimo, saj imamo za inštruktorje priznane izkušene plavalce in reševalce kot, na primer: Bena Ramuša in Rudija Trošta iz jeseniškega plavalnega kluba. Seveda obiskovalci niso prepuščeni sami sebi in plavalnim učiteljem. Za varstvo, predvsem mladih skrbimo tudi starejši člani društva. Pri tem velja omeniti Tonija Majcena, ki spremlja vse tečaje in skrbi za disciplino in za varen povratek vseh udeležencev. Velika zasluga pri vsem tem pa gre prav gotovo tudi mladinskemu referentu Milanu Kolmanu in pa seveda vodstvu gasilskega društva Jesenice-mesto.

Da pa se mladi gasilci izpopolnjujejo tudi v kulturi, smo vsem tečajnikom zadali nalogo z naslovom: Pričel v plavalni šoli. S prostimi spisi se je z velikim navdušenjem odzvala večina mladih gasilcev. Izmed vseh spisov smo izbrali spis enega najmlajših gasilcev, pa čeprav ni najboljši, je pa napisan res z njegovim lastnim doživljenjem.

PRVIČ V PVALNI ŠOLI

Že v petek nas je tovariš presenetil z novico, da se gremo kopat v hotel Larix. V sredo smo se zbrali ob

17. uri v gasilskem domu. Proti Kranjski gori smo se odpeljali z gasilskim kombijem našega društva. Ni trajalo dolgo in prišli smo do hotela. Najprej smo se preoblekli in oprhali. Kmalu zatem je prišel tudi plavalni učitelj Beno Ramuš. Za vajami ogrevanja, je prišlo do »tunkanja«. Začelo se je plavanje. Splaval sem zelo hitro. Preplavalni smo morali bazen. Po enournem učenju je bil desetminutni odmor, nato pa ponovno ogrevanje. Tekli smo in igrali namizni tenis. Vaje smo nadaljevali s skokom na glavo. Vse to je trajalo do 20. ure. Obhlekli smo se in odpravili proti domu. Vso pot proti domu smo peli in vzklikali »hura, hura«.

Plavalna šola je na mene naredila zelo lep vtis in želel bi, da bi se plavalna in reševalna šola še velikokrat ponovila.

Vsekakor moramo poudariti tudi veliko aktivnost mladih gasilcev pri teoretičnem in praktičnem usposabljanju v gasilskih veščinah. V ta namen smo organizirali tečaj za gasilske desetarje – pionirje in tečaj za gasilsko značko. V tečaju za značko je sodelovalo 40 pionirjev – mladincev. Vsi so na izpitih pokazali izredno znanje. Predavanja so imeli naslednji člani društva: Milan Kolman, Marjan Skubic, Lojze Gregorič in Zvonko Horvat. V načrtu imamo opremiti klubski prostor v spodnjih prostorih našega doma.

Tudi starejši člani so zelo zainteresirani za kulturno in športno dejavnost, saj imamo v načrtu urediti balinišče za domom, organizirati plesni tečaj, katerega mentor bo Toni Majcen in ustanovitev pevskega zbora.

Da bodo vse te naloge, ki smo si jih zadali, še bolj popestrjene, smo navezali stike tudi z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami kot, na primer, z ZB NOV, planinskimi društvom, ZSM Jesenice, taborniki itd., saj se nameravamo udeležiti vseh akcij in pohodov v okviru naše občine.

Toni Majcen in Lojze Gregorič

PRIČEL JE DELOVATI AKTIV VEZISTOV NOV OBČINE JESENICE

Pred kratkim je bila prva seja članov aktiva nekdanjih borcev NOV za zveze. Od 24 doslej evidentiranih se je seje udeležilo deset nekdanjih vezistov in predstavnik občinskega odbora ZB NOV Jesenice ter tovariš Jauh kot predstavnik Radio kluba Železar Jesenice.

Navzoči so soglašali, da bo aktiv vodil Branko Blenkuš, za podpredsednika so izbrali Joža Dreša, za tajnika Gabrijela Divjaka, člana izvršnega odbora pa sta še Franc Gracer in Milan Dornik.

Na tej prvi seji so sprejeli obširen program dela. Med drugim bodo s pomočjo sredstev javnega obveščanja poiskali vse tiste, ki so bili med narodnoosvobodilnim bojem pri zvezah in sedaj prebivajo na območju jeseniške občine. Od vseh bodo zbrali gradivo o delovanju vezistov NOV in ga čimprej posredovali republiknemu odboru, ki pripravlja monografijo Slovenije. To bodo porabili tudi za oddaje Mi pa nismo se uklonili pri Radiu Triglav Jesenice. Vsem članom priporočajo, da naj bi se po možnosti vključili v delovanje Radio kluba Železar, ki ima že 32 članov in ima svoje prostore v kulturnem domu na Javorniku.

Klub si bo prizadeval pridobiti potrebna finančna sredstva za delovanje in po možnosti še kakšen prostor izven Jesenic. Dali so pobudo in sklenili, da si bodo prizadevali, da bi

se ob poti v Završnico postavilo ustrezno spominsko obležje, tam kjer je v bližini nekaj časa delovala radiodajna postaja kokrškega oddreda. O tem največ ve Janez Zupan iz Žirovnice, ki bo o tem sam nekaj napisal ali posredoval ustrezne podatke, da se zapišejo in ohranijo.

O obstoju aktiva bodo obvestili vse šole, ker so člani v okviru prostih dejavnosti pripravljali pripovedovati učencem dogodke o zvezah in drugem v času NOB. Predlagali so, da naj bi se ob 68 rojstnem dnevu Andreja Moreta, najstarejšega vezista, nekaj napisalo in povedalo. Dogovorili so se, da se bodo vezisti udeležili vseh spominskih proslav in svečanosti v jeseniški občini ter tudi izven in srečanja vezistov Gorenjske. Sodelovali bodo tudi pri pripravi ustrezne proslave ob 15-letnici uspešnega delovanja Radia Triglav Jesenice, ki bo ob koncu tega ali v začetku prihodnjega leta, to je v času, ko je pričelo delovati to za jeseniško in radovljiško občino zelo pomembno sredstvo javnega obveščanja.

kra
šak
čen
na
jet
pos
zap
N
Nje
fika
gija
se
nist
tavi
nice
kro.
Noč
poz
žen
Gor
zici
T
svo
mir
loti
nar
vor
sku
S
Ce
z
dog
čla
sest
odv
sko
člov
L
izst
N
dob
kon
vod
soci
28.
obv
dru
neh
raz
den
tud
nici
tud
zak
izvo
nen
srec
se s
P
tiku
čar
že
SZI
stvo
mar
ari
nac
zav
na
šča
da
daj
V
tud
v
pre
pa
dal
SZI
jel
me
ake
kač
cija
na
sem
nov
In
zor
ugo
gov
ne
E
mo
isti
nac
vpr
ja).
sek
zar
To
osn
stra
me
izdi
pa
ma
om
ki
zve
stru
njui
Žel
čen
pri
nuj
(De
del
nek
gos
jan
če
Mi
sen
ko
ust
var
da
cik
voc
neg

JE VSAKA KONSTRUKTIVNA KRITIKA NEZAŽELENA?

Kdo so tisti, ki jih moti moje pisanje v Železaru? Ki so sklicali krajevno konferenco SZDL v Mojstrani in razpravo o mojih in Svoboj-
šakovih sestavih postavili na prvo točko dnevnega reda? Zakaj na-
šakaj razpravo o njih na seji občinskega predsedstva SZDL, čeprav
na krajevni ravni se po dvehurni debati ni bila zaključena in je bil spre-
jet sklep, da se nadaljuje na vaškem odboru? Kaj jih moti? Zakaj se
poslužujejo takega načina? Kaj iz tega lahko sklepamo? Kaj prav-
zaprav očitajo?

Njihova »akcija« je prozorna. Njen namen je politična diskvali-
fikacija. Njihovo orodje je demago-
gija. Namesto, da bi se poslužili, kot
se spodobi za marksiste in komu-
niste, analitičnega pristopa, obme-
tajo človeka z različnimi polsre-
nicami, da ne rečem kaj hujšega, pri-
krojenimi omenjenemu namenu. Nobene samokritičnosti v bistvu ne
poznajo. Ne cenijo truda, ki je vlo-
ženo v pisanje, kajti zanje to ni delo.
Gonja v duhu srednjeveške inkvi-
zicije.

Troje vrst očitkov poznajo: da s
svojimi članki v bistvu dezinformi-
ram javnost, da moram, preden se
lotim pisanja, iti na lov za funkcio-
narji in delegati in se z njimi pogov-
oriti ter da ne delam v krajevni
skupnosti.

S temi očitki je kaj lahko opraviti.
Če bi se ti funkcionarji, ki so prišli
z gonjo, lotili časovne analize
dogajanja in vsebinske analize
člankov, bi bilo tole pisanje in
sestankovanje okrog teh zadev
odveč. Še enkrat ponovljamo: le
skozi takšen pristop se izkazuje
človek kot komunista in marksist.

Lotimo se torej preiskave najbolj
izstopajočih vprašanj.

Na podlagi odgovora, ki sem ga
dobil na zboru občanov, ko smo
konec lanskega leta volili nova
vodstva krajevnih skupnosti in
socialistične zveze, sem v Železaru
28. decembra objavil članek »Za
obveščanje ni denarja«. V njem med
drugim postavljam vprašanje, ali se
nebi iz združenih sredstev (npr.:
različnih SIS) dalo dobiti nekaj
denarja za obveščanje. Predlagam
tudi, da bi kazalo razmišljati o čital-
nici, kjer bi bila občanu na voljo
tudi razna delegatska gradiva in
zaključujem, da bodo imela novo-
izvoljena vodstva v novem mandatu
obdobju in na pragu novega
srednjoročnega plana dovolj časa, da
se s temi vprašanji spoprimejo.

Pozitivni učinek pobude in kri-
tike, ki se a jo izrekel na zboru ob-
čanov in v Železaru se je pokazal
že na seji krajevnih konferenc
SZDL, dne 8. januarja, ko je priso-
stvoval tudi Zdravko Črv. O infor-
maciji s te seje je novinar 11. janua-
rja v Železaru zapisal, da so se v
nadaljevanju seje člani konference
zavzeli, da bo v prihodnje pomemb-
na naloga KK SZDL tudi obve-
ščanje občanov in podprli pobudo,
da bi v kraju v okviru možnosti iz-
dajali tudi krajevno glasilo.

V tej informaciji pa je novinar
tudi omenil, da je Črv med naglami
v prihodnjem obdobju poudaril
predvsem vlogo vaških odborov. Ni
pa niti z besedico omenil, da bi Črv
dal kakršenkoli poudarek delovanju
SZDL preko sekcij (o tem še pozne-
je), ki jih moramo razvijati kot novo
metodo dela in konkretno družbeno
akcijo (V Borbi je bilo v dveh števil-
kah na celi strani govora prav o sek-
cijah). Zato se mi je zdelo potrebno
na sekijsko sejo posebej opozoriti in
sem napisal članek »SZDL: kako po-
novem?« (Železar, dne 18. januarja).
In prepričan sem, da je bilo to opo-
zori^{lo} potrebno, kajti kot sedaj
ugotavljam, je Črv o sekijskih spre-
govorih šele v okviru razprave,
ne pa v svojem uvodnem govoru.

Edino zaradi česar bi se kdorkoli
mogoče lahko jezil, je bilo to, da je
istega dne, ko je bila seja koordi-
nacijskega odbora za kadrovska
vprašanja in volitve (22. februar-
ja), na kateri je bila ustanovljena
sekcija za informiranje, izšel v Že-
lezaru članek »Zadržki ali ovire«.
Toda – ta članek sem napisal na
osnovi pogovora z enim izmed moj-
stranskih funkcionarjev, ki sem ga
med drugim vprašal, kaj pomeni
izdajati glasilo »v okviru možnosti«,
pa mi je ponovno govoril o po-
manjkanju sredstev. V njem sem
omenjal same koristne informacije,
ki z ustanovitvijo »sekcije« nimajo
zveze: koliko stane razmnoževalni
stroj, kakšna je cena, če bi vsaj naj-
nужnejše informacije razmnoževali
v Železarni in da sva z Jankom Rabi-
čem, novinarjem radia Jesenice, pri-
pravljena oblikovati vsaj naj-
nužnejše informacije za občane.
(Doselej še nisem dobil vabila za so-
delovanje). Omenjal pa sem tudi
nekatero »čenc«, ki se širijo med
gostilniškimi omizji in burijo kra-
jane – kot dokaz, da tega ne bi bilo,
če bi bilo informiranje urejeno.
Mimogrede naj omenim še to, da
sem na razširjeni seji krajevnih
konferenc SZDL, na kateri je bilo
ustno podano poročilo o poslo-
vanju krajevnih skupnosti, predlagal,
da če krajevna skupnost ni zmožna
ciklostirati primerne števila iz-
vodov (seveda ustrezno oblikova-
nega), sem pripravljen, ker občani ne

zmoremo slediti branju števil in si
zapomniti številnih postavk, sam
plačati tistih 50 tisočakov za raz-
množevanje (kolikor bi po mojem
mnenju to stalo). Tudi koristne in-
formacije, dopolnilni predlogi, so
nekaterim očitno odveč – če jih iz-
reka tisti, ki naj bi bil določen za
prikimavanje.

No, da je bilo vse to pisanje o
informiranju potrebno, dokazuje
tudi informacija s seje odbora, na
kateri je bila ustanovljena sekcija. V
Železaru z dne 8. marca je Janko
Rabič zapisal tole: »Kot se je poka-
zalo v dosedanjem delu krajevnih
druženopolitičnih organizacij,
organov krajevnih skupnosti in
drugih krajevnih organizacij, posa-
mezne akcije niso dobro izvedene
ravno zaradi slabega informiranja
oziroma obveščenosti krajanov. Pre-
tok informacij je nezadovoljiv, po-
samezne organizacije pa niti ne po-
znajo načinov, kako lahko poteka
pretok informacij.«

Ob tem kaže posebej spregovoriti
še o tako imenovani sekciji za
informiranje, za katero ob pre-
biranju pogovora uredništva BOR-
BE s Todom Kurtovičem, predsed-
nikom zvezne konference SZDLJ
(Borba, dne 24. februarja 1979) ugo-
tavljam, da ne zasluži tega naziva.
Toda Kurtovič namreč opozarja na
zmoto, da »mnogi sekcije razu-
mejo kot pomožne organe ožjih
vodstev«. »Nič ni bolj zgrešene-
ga od tega,« nadaljuje Kurtovič.
»To bi praktično pomenilo, da člo-
veka zvedemo na pomožni organ
vodstva, da od njega hočemo, da bo
najbolj običajna transmisija vod-
stva. To je nesmiselno, kajti vodstvo
je izraz človekove volje in mora iz-
vrševati njegove težnje; to izhaja iz
funkcije in narave socialistične
zveze.«

»Seksija niso pomožni organi vod-
stev temveč zelo pomembna telesa
konference in občanov,« nadaljuje
Kurtovič. »Seksija je v bistvu druž-
bena akcija vseh zainteresiranih za
določeno vprašanje, da se to čimboli
temeljito pregleda in v praksi hitreje
rešuje. Nekateri v praksi nihajo,
boje se, toda kaj je to drugega kot
birokratsko nezaupanje v človeka,
beg od delavcev in njihovih vsako-
dnevni problemov. Forumi se
morajo pojavljati kot organizatorji
takšnega dela in potem to ne bo več
ozko forumsko delovanje, ki ga čisto
kritiziramo ampak nekaj, kar potreb-
ujemo, česar si želimo. Forumi
socialistične zveze morajo biti, v
prvi vrsti, organizatorji sekcij in jim
pomagati da spodbujajo in vodijo
akcije, gledano s stališča razvoja
akcije socialistične zveze.«

Glede na ta stališča Toda Kurto-
viča naloga sekcije najbrž ni pisanje
informacij in bi omenjeno sekcijo
kazalo preimenoovati v skupino za
informiranje.

Se marsikaj bi se dalo zapisati.
Toda že v povedanem je podan od-
govor na bistvene očitke. Ob tem,
kar sem zapisal tu in v članku
»Koliko smo dosledni pri uveljav-
ljanju kulture samoupravljanja se
tudi zdi, da je tudi za razmere in
dogajanja, ki sem jih opisal, aktual-
na misel predsednika CK ZKS Fran-
ceta Popita, ki jo je izrekel na raz-
širjeni seji občinske konference ZKS
Piran med nedavnim obiskom.
»Imam vtis,« je dejal Popit, »da je v
vrstah komunistov v osnovnih orga-
nizacijah in tudi na občinskem nivo-
ju velik oporunizma do nosilcev
svojevrsnih tendenc. Kot, da se bo-
jimo, kaj bo potem, če te ljudi zame-
njamo in kje dobimo druge«, oz.
da je »očitno oportunitizma še precej,
tudi domačnosti, manjka pa kon-
frontacij in spopadov.«

No, v smislu odprtega konfron-
tiranja in javnega soočanja pomeni
sestank krajevnih konferenc SZDL
v Mojstrani, na kateri je bilo govora

o nekaterih člankih v Železaru in ki
se ga je udeležil tudi predsednik ob-
činske konference SZDL Zdravko
Črv, pomemben korak naprej. Toda
pripravljenost sama, če ni podprta s
kritično analizo problema je pre-
malo in izven prazno.

Tovariši, ki so se lotili razčišče-
vanja in obračunavanja bi morali
torej po vsej verjetnosti pred tem
razčistiti sami s seboj.

Božidar Lakota

DODATEK: Razprava o neka-
terih člankih v Železaru na nedavni
seji krajevnih konferenc SZDL Moj-
strana je primer, kako sestanki ne bi
smeli biti pripravljeni in ne bi smeli
potekati.

Vzrokov za to je več. V uvodu ni
bila podana konkretno argumentira-
na, prepričljiva analiza, niso bila
predstavljena dejstva, oziroma, kolik-
or so bila predstavljena, so bila
predstavljena po občutku. Zdi se,
kot da je bilo vnaprej pripravljeno le
neko stališče, ne pa tudi temu stali-
šču ustrezna utemeljitev. To pa je
sestank zapletlo in razpravo zavle-
klo v nedogled.

Posledica: namesto, da bi na
temelju preverjenih dejstev lahko
samokritično ocenili svoje ponaša-
nje in iskali skupno pot v izboljša-
nju delovanja SZDL kot fronte ter k
utrjevanju javnosti in demokratič-
nosti njenega dela (kakšne sekcije bi
potrebovali, kako bi jih organizirali,
kakšnim temam bi kazalo posvetiti
še posebno pozornost), smo na pod-
lagi spominjanja, ki je vedno bolj ali
manj subjektivno, potencialni stran-
ski, obstranski vprašanja, ki sogo-
vornike vodijo vsakebi. Tako se je
moralo zgoditi, da je sestank bolj
ali manj izvenel v prazno.

V prazno pa je izvenel predvsem
zato, ker ni bilo jasno, ali je namen
sestanka konfrontacija pogledov,
razčiščevanje mnenj, na podlagi
česar naj bi se začrtala jasnejša us-
meritev delovanja SZDL, ali pa
predvsem to, da bi pisca določenih
člankov dobila ustrezno lekcijo po
načelu: najprej obtožba, nato šele
razgovor.

Če se je šlo za slednje, bi morali
tožniki vedeti, da ne bo šlo tako pre-
prosto (razen, če se ne bi udeležila
seje), kajti prav dobro bi jim moralo
biti znano, da sem se udeležil vseh
sestankov na katere so bili javno
vabljeni vsi občani in tudi tistih, ki
ne sede po različnih organih, in da
sem vprašanje informiranja na sle-
hernem sestanku posebej izpostav-
ljal – ob konkretnih primerih – in
tako javno preverjal stališča o ka-
terih sem kasneje pisal.

Vedeli so torej za moj interes.
Vedeli pa so tudi, da imam na po-
ročju informiranja po vsej verjetno-
sti več izkušenj kot kdorkoli drug v
krajevni skupnosti. Torej:

Eno izmed pravil delovanja sekcij
socialistične zveze – in to splošno
priznано – je, da se vanje vključu-
jejo poleg delegatov različnih druž-
benih struktur tudi zainteresirani
občani, če že ne vsi vsaj tisti (če smo
tako ozki) z določenimi izkušnjami.
Zakaj torej kot eden takih občanov
nisem bil nikoli vabljen na sestank
sekcije? Zakaj tak ignorantski odnos
do izkušenj, ki sem si jih pridobil
skozi poklicno novinarsko delo pri
Delu in ki jih pridobivam na centru
za proučevanje samoupravljanja in
informiranja v Železarni, pa še prej
skozi delo na uredništvu Tribune,
skozi sodelovanje s Komunistom in
Mladino, raznimi revijami?

Sicer pa to ni pomembno. Glavno
je, da se tovariši v krajevni skupno-
sti odlično znajdejo.

Glede njihovega mnenja o mojem
delu pa tole. Zadostuje mi tako pri-
znanje, kot mi ga je dal na primer,
dobitnik Prešernove nagrade in
mednarodno priznani strokovnjak
za psihologijo dr. Anton Trstenjak,
ko je v Prešernovem koledarju tam
nekje okrog leta 1972 v svojem raz-
mišljanju o mladi generaciji večkrat
citiral moja stališča iz nekega član-
ka, ki so mi ga objavili v Teoriji in
praksi, da je vodja politične šole v
Kumrovcu dr. Božidar Debenjak
sam predlagal, kot tedanji odgovorni
urednik revije Prostor in čas, objavo
nekaterih mojih pesmi v tej reviji,
da so bile moje analize šunda v na-
daljevanjih objavljene v Komunistu
(povzel pa jih je tedaj, kot sem slišal,
tudi jeseniški radio). Torej?

Dijaki centra srednjih šol Jesenice so imeli kar dve akciji za čiščenje in
odstranjevanje smeti in to 10. in 18. maja. Udeležba je bila polnoštevna.
Dijaki so čistili področje krajevnih skupnosti Podmežaklja in del krajevnih
skupnosti Sava. (Tekst in foto B. Blenkuš)

STOP – RDEČA LUČ

Delo, ki mi ga je zaupal svet za preventivo in vzgojo v
prometu pri skupščini občine Jesenice in odgovornost do
družbe ter nenazadnje tudi črni petek, 18. maja v krajevni
skupnosti Javornik-Koroška Bela, me je prisililo, da napišem
nekaj o vzgoji in varnosti v cestnem prometu.

Ne bom pisal uvodov, dovolj jih je že bilo. Promet na
naših cestah jih tudi ne dovoljuje. Vse kar se na cestah dogaja
narekuje samo akcije iz to takoj, brez odlašanja, brez vpra-
šanj in komentarjev.

V akcijo moramo takoj in vsi!

Prometna vzgoja, varnost v prometu in akcije za prepre-
čevanje nesreč so dolžnost nas vseh.

Prometna vzgoja in skrb za varnost v prometu morata
postati del DRUŽBENE SAMOZAŠČITE.

V četrtek, 17. maja, sem se vračal z avtobusom iz osnovne
šole Tone Čufar na Plavžu, kjer sem imel tri predavanja star-
šem o prometni vzgoji. Na predavanjih sem predvsem po-
udarjal sklep našega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem
prometu, da nam na cesti ne sme umreti noben otrok. S
potniki v avtobusu pa sem bil priča nesreči, na križišču pri
Viatorju, kjer so dvignili s ceste otroka, ki ga je zbil nek
voznik. Na srečo se je nesreča končala brez težjih posledic.

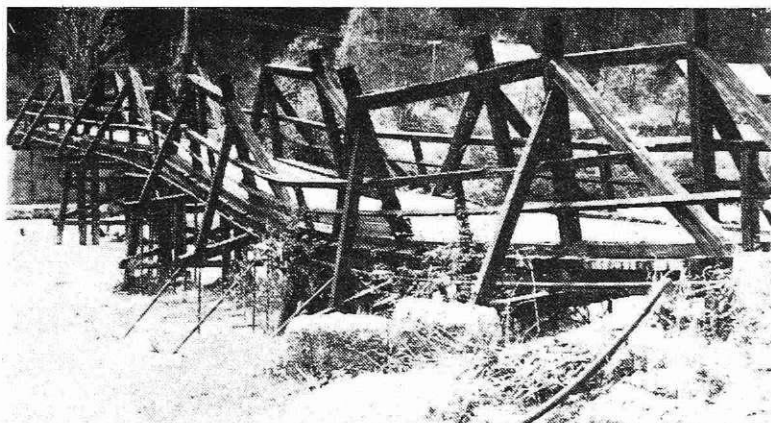
Že naslednji dan, 18. maja, je osebni avto zbil otroka –
učenca Osnovne šole Karavanških kurirjev NOV na avto-
busni postaji na Javorniku. No tudi ta nesreča se je končala
baje brez težjih posledic. Samo dve uri pozneje se je pripetila
huda prometna nesreča na glavni cesti med semaforjem in
delavskim domom Julke in Albina Pibernik. Pešec je stopil
na cesto pred mopedista, ki je pri trčenju tako nesrečno
padel, da je dobil hude poškodbe in je vprašanje, kdaj se bo
spet peljal v službo. Vso pot sem premišljeval, kdo je ta ne-
srečni delavec, ki ga čakajo doma s kosilom žena, otroci...

Že vse šolsko leto, ko opazujem promet ob semaforju na
Koroški Beli opazam, da za mnoge pešce, zlasti pa delavce, ki
med »sihtom« hodijo iz valjarne Bela v obrate na Javorniku
in obratno, le-to ni nobena ovira. Če vidijo na semaforju
rdečo luč za pešce jih to ne moti: Ne motijo jih niti otroci,
mogoče prav njihovi, ki disciplinirano čakajo ob prehodu za
pešce, da se bo prižgala zelena luč. Ti delavci (ne vsi) gredo
nekaj metrov mimo semaforja, skočijo čez ograjo na cesto in
na drugi strani spet čez ograjo na pločnik. (Ta ograja je
namenjena za varnost pešcev in voznikov in ni za živino.) Pri
tem se čudim otrokom, ki tako početje odraslih gledajo,
vendar ne posnemajo.

Prepričan sem, da so se že, ali se še bodo, ti otroci spom-
nili mojih opozoril, ko sem jim pripovedoval, da bo tako po-
četje odraslih na cesti povzročilo prometno nesrečo.

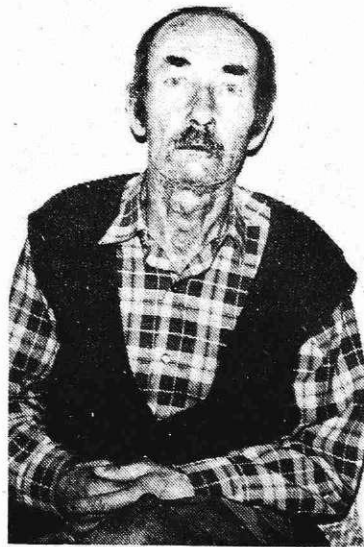
Do te nesreče je prišlo zaradi premajhne pazljivosti,
oziroma bolj zaradi predrznosti pešca. Žal se nesreče
končajo tudi tako, da hujše posledice trpi tisti, ki nesreče ni
zакrivil. Pod naslovom STOP RDEČA LUČ predlagam ured-
ništvu našega časopisa Železar stalno rubriko, v katero bi
pošiljali prispevke o prometni problematiki vsi, ki nam je za
to, da se število nesreč v prometu na cestah v naši občini
zmanjša. Predvsem bi bila ta rubrika pionirjev prometnikov,
pionirske prometne službe in mentorjev prometne vzgoje v
osnovnih šolah in vzgojno-varstvenih ustanovah.

Predsednik komisije za vzgojo
in varnost v prometu pri skup-
ščini občine Jesenice
Jaka Klinar

Zvagnov most je od preperelosti klonil. Delavci GIP Gradiš so ga, zato da je
po njem še moč hoditi, podprli z jeklenimi elementi za opaže. Verjetno, da ga
bo le potrebno za silo popraviti, dokler se ne bo vedelo za dokončno rešitev
trase za novo cesto, ki bo tu šla od novega Karavanškega predora. (Tekst in
foto B. Blenkuš)

NAJSTAREJŠI VEZIST, GORNIK IN GORSKI REŠEVALEC

Andrej More, ali Gandi, kakor mu
pravijo planinski tovariši, je najsta-
rejši vezist in član pred kratkim
ustanovljenega aktiva borcev NOV

za zveze. Je tudi že 50 let član gorske
reševalne službe na Jesenicah, v ka-
teri je bil 40 let aktiven reševalec.

Vedno aktiven, delaven in zagnani
Andrej se je rodil 20. maja 1911 na
Jesenicah. Po osnovni šoli je nada-
ljeval usposabljanje v tovarniški
obrti šoli. V tovarni, oziroma nek-
danji Kranjski industrijski družbi je
najprej delal v pocinkovalnici,
nato pa na centralni tehnični. Vo-
jaški rok je pred zadnjo vojno služil
pri planincih v Škofji Loki. Med
okupacijo je vedel kje je njegovo
mesto in spomladi 1944 odšel v partizane.
Dodelili so ga za radiotelegra-
fista k radioprimopredajni postaji
jeseniško-bohinjskega odreda. Z eno
je bil skupaj s Francem Gracer-
jem, Gabrijelom Divjakom in drugi-
mi tovariši na Pokljuki, na Kopriv-
niku, Srednji vasi in še drugje.

Po osvoboditvi se je vrnil nazaj na
delo na tehnično v Železarno, kjer je
bil do upokojitve. Dokler mu je
zdravje dopuščalo je bil zavzet in
predan gorski reševalec. Sedaj živi v
pokoju s svojo družino v svoji hiši v
Ledarski ulici v Podmežaklju.

V nedeljo, 20. maja, so mu njegovi
domači ob njegovem 68. letu voščili
in mu zaželeli predvsem zdravja.
Voščilo se pridružujejo vsi vezisti
NOB jeseniške občine, planinski to-
variši in naše uredništvo v imenu
bralcev.

B.

KAKO SO NEKOČ PRAZNOVALI PRVI MAJ

»Prvi maj je mednarodni svetovni praznik vsega delovnega ljudstva,« smo prebrali v knjigah.

Praznujemo ga v spomin na dogodek, ko so leta 1886 ameriški delavci v Chichagu stavkali in zahtevali osemurni delavnik. Tovarnarji pa so poslali nadnje policaje, ki so delavce napadli z orožjem. Nekaj let za tem so prvi maj sprejeli za mednarodni delavski praznik.

Vedno in povsod so delavci na ta dan pod rdečimi zastavami javno in glasno povedali svoje zahteve. Pogosto pa se delavci niso smeli javno shajati po mestih in trgih. Zato so odhajali na izlete v naravo in tam prirejali proslave.

Tudi pri nas je bilo praznovanje prvega maja dolgo prepovedano.

RAJKO PERNEL se je o praznovanju prvega maja pred vojno pogovarjal s svojim dedkom Dolfijem Kramarjem. Takole mu je pripovedoval:

»V Železarni sem delal že pred vojno. Takrat smo prvi maj praznovali nasikrivo. Policija in žandarji so navadno že zarana zastražili ulice in nam hoteli preprečiti sprejeme. Zato smo praznovali drugače. Izobesili smo delavske zastave, trosili letake in pisali parole. Žandarji so besneli. Nekateri so kaznovali, druge pa celo zaprli. Tudi mene so dobili. Niso me zaprli, ampak sem bil ob službo. Dolgo časa sem zaradi tega ostal brez dela.«

JANA KRAMAR je pogovor o praznovanju prvega maja z dedkom Janezom Kramarjem zapisala takole:

»Prvega maja se je na Jesenicah že navsezgodaj oglasila budnica. Godba je igrala delavske koračnice. Delavci smo šli v sprejemo od Delavskega doma skozi mesto. Na prsih smo imeli pripete rdeče nageljne. Policija si je na vse načine prizadevala, da bi sprejemo preprečila, a je nazadnje morala popustiti.

Prvi maj smo potem praznovali na Poljanah. Že v jutranjih urah so se proti Poljanam pomikale množice delavcev. Tam smo v miru pripravili proslavo. Še dolgo vrsto let po vojni smo delavci na Poljanah praznovali svoj praznik — 1. maj.«

MAJA KOŠIR se je pogovarjala s svojim dedkom Zdravkom Kotnikom o praznovanju prvega maja med vojno, ki je dejal takole:

»Prvega maja 1944. leta so zagoreli kresovi po mnogih vrhovih in naznanjali, da partizanska vojska slavi prvi maj v borbi za svobodo in pravice.

Tudi nad Dovjem je takrat zagorel kres. To je bil kres, ki se je videl daleč po dolini vse tja do Jesenic. Partizani smo se vrnili v svoje taborišče, Nemci pa so iz vasi srdito streljali v močvirne plamene prvomajskega kresa.«

ANDREJKA MAVC je obiskala Slavka Pezdarnika — nekdanjega skojčevca. Na vprašanje, kdaj vam je bilo najlepše, ji je odgovoril:

»Bilal se je 1. maj 1945. leta. Praznik je treba praznovati, smo dejali, in kako bi se ga moglo lepše kot z dobro akcijo. Zopet smo zakurili kres. To pot že bliže vasi — na Višu. Nemci so nemočno streljali z izvidniškega stolpa v hrib za vasjo.«

NAŠ 1. MAJ

Prvi maj je praznik vseh delovnih ljudi. Na predvečer se po vseh dolinah in hribih prižigajo kresovi. Tudi mi krajinj Smidove ulice na Koroški Beli ga praznujemo vsako leto. Letos pa smo v nedeljo organizirali kros po naši ulici. Udeležili smo se ga vsi osnovnošolski in predšolski otroci. Vsi smo bili nagradi. Starejši smo prejeli priznanja, mlajši pa bonbone. Dogovorili smo se, da mora ta kros postati tradicionalen, zato ga bomo organizirali vsako leto.

V ponedeljek dopoldan smo se s sosedom, ki ima tovarnjak, odpeljali v Javorniški rovt. Tam smo po gozdu nabirali suhljad. Ko smo jo nabrali cel tovarnjak, smo se vrnili domov. Ker s tovarnjakom ni šlo do mesta, kjer smo imeli prostor za kres, smo otroci drva do tja znosili. Da bi bilo pri kresu še večje veselje, so nam starši dali denar. Kupili smo dva zaboja sadnih sokov. Zvečer so se nam pridružili še starši. Sekli smo krompir, peli in se zabavali pozno v noč.

Starejši so pripovedovali, kako so praznovali prvi maj pred in takoj po vojni, ko še ni bilo avtomobilov. Vsi skupaj so v sprevedih obhajali na Poljane, kjer je bilo pravo ljudsko slavlje. Meni pa se je zdelo, da smo se po tem večeru kar nekam zblizali, saj si tako redkokdaj vzamemo čas, da bi se s sosedi pogovorili in povedali.

Andrej Markelj, 6. b. r. OŠ Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela

»Tudi v Mojstrani je tisti večer zagorel kres,« je napisala MATEJA KRZNARIČ. Njen očka Mato je bil skojčev in je bil pri akcijah vedno prisoten.

Takole ji je opisal to prvomajsko akcijo:

»To je bila zadnja akcija in se je še danes rad spominjam. Proti več-

KURIRČKOVA POŠTA NA NAŠI ŠOLI

V torek, 24. aprila, so Kurirčkovo pošto prevzeli učenci — kurirji OŠ Tone Čufar na Belem polju pri spomeniku talcev. Po nekdanji kurirski stezi ob Savi so jo prenesli v šolo, kjer so imeli partizanski miting. Torbica je tu prenočila in naslednje jutro, 25. aprila, je torbica nadaljevala pot do VVZ Angelece Očepek na Plavžu. Cicibani so si jo ogledali z radostnimi očmi in pripravili prav lep partizanski miting. Od tu dalje so torbico nosili pionirji — kurirji OŠ Prežihov Voranc. Na poti so obiskali partizanske grobove v spominskem parku na Plavžu in spomenik pred železniško postajo. Tu so zapustili glavno cesto in torbico nesešli po Razgledni poti in Poti pod gozdom do VVZ Julke Pibernik, kjer so cicibani pozdravili kurirje, povedali nekaj pesmic za praznik predsednika Tita in že so kurirji odhiteli v OŠ Prežihov Voranc Jesenice.

V tretjem nadstropju je bilo že vse pripravljeno za sprejem Kurirčkove torbice. Sledil je partizanski miting

PIONIRJI — KURIRJI, SREČNO POT

Minil je že mesec, kar so pionirji v petih slovenskih krajih prevzeli kurirske torbe in jih kot prvi kurirji odnesli na pot. V tem času je kurirčkova pošta s pozdravi in čestitkami tovarišu Titu obiskala spominska obeležja, prehodila kilometre nekdanjih kurirskih poti. Povsod so jo priskrbo sprejeli in povsod so se čestitkam pridružili nove čestitke.

Tako je bilo 24. aprila tudi pri nas v Mojstrani. Ob deveti uri smo kurirčkovo pošto na belskem mostu sprejeli od kranjskogorskih pionirjev. Skupaj z graničarji s karavle Belca smo odšli na pot. Pridružili so se nam učenci, ki so obiskali spominsko obeležje v Belci na Kolenu, kjer je padel Beno Hrovat. Na Dovjem smo se ustavili pri Mlakarju in pred spomenikom NOB. Tam so se nam pridružili pionirji, ki so obiskali spominsko obeležje v Mlinici, kjer je padel kurir Franci Knaflič in skupina pionirjev, ki je obiskala spomenik nad Sedušnikovo kmetijo, kjer je padlo šest kurirjev. Prižgali smo sveče in z enominutnim molkom počastili spomin vseh, ki so darovali življenje za svobodo.

KAKO SMO PRAZNOVALI

Za slovenski praznik 27. april — dan OF in za delavski praznik 1. maj smo učenci osnovne šole 16. decembra v Mojstrani pripravili proslavo.

Veseli smo bili obiska staršev in tistih vaščanov, ki so skupaj z nami prisluhnili bogatemu recitalu in ubranemu petju pevskega zbora. Partizanske delavske pesmi sta spremljala harmonikaš Zoran Matič in Boštjan Knific.

V slavnostno okrašeni avli je bil napis: VSAK ČLOVEK NAJ BO DELAVEC, VSAK DELAVEC NAJ BO ČLOVEK.

»Tudi mi smo delavci,« smo dejali in se v prazničnih dneh pomešali med delavce.

Praznovanja 1. maja se vsako leto veselimo. Na večer pred praznikom so zagoreli kresovi. Kar tekmovali smo, kje bo gorič najlepši kres. Navsezgodaj nas je zbudila budnica. Godba na pihala nam je sredi vasi igrala koračnice. Po vasi so vihrale

ru se je iz gozda vrnil domov brat Pavel. S seboj je prinesel raketo, s katerimi so Nemci razsvetljevali pokrajine. Odnosla sva jo na hrib nad vasjo. Pritrdila sva jo na tla in jo prižgala. Sama sva se hitro umaknila na varno. Nemci so iz strahu, da so jih napadli partizani, streljali na vse strani. Akcija je uspela in midva sva se zadovoljno smejala v skrivališču.

NOVINARSKI KROŽEK
OŠ 16. DECEMBER —
MOJSTRANA

in proslava v počastitev dneva OF in 1. maja. Prebrali so še pozdravno pismo in čestitko za 87. rojstni dan našega dragega Tita. Torbica je nato krožila po razredih, da so si vsi učenci ogledali dnevnik in zemljevid z vrisanimi javkami in kurirskimi stezami na Gorenjskem. Pošta je na naši šoli prenočila.

V četrtek, 26. aprila, smo jo kurirji odnesli do podružnične šole Blejska Dobrava. Tudi tukaj, kot povsod poprej, so jo cicibani in pionirji pri srčno sprejeli in imeli kulturno prireditve. Kurirji smo se okrepčali in nadaljevali pot na Poljane, kjer smo kurirji oddali torbico pionirjem — kurirjem občine Radovljica. Ob srečanju smo jim zaželeli, da čuvajo torbico, saj so v njej naše dragocene želje za našega najboljšega prijatelja — tovariša Tita.

Za pionirski odred Matija Verdника-Tomaža osnovne šole Prežihov Voranc — Denis Lenardič

Folklorna skupina Podkoren, ki jo vodita Pavla in Vinko Oman. Največ plesalcev je iz Podkorena, nekaj pa tudi iz Srednjega vrha in Kranjske gore. Skupini za takt igra harmonikar Alojz Mrak. (Tekst in foto B. Blenkuš)

ZAKLJUČEK KURIRČKOVE POŠTE V LJUBLJANI

V soboto, 19. maja, so se v Ljubljani združile vse kurirske poti slovenskih pionirjev, ki so dva meseca mimo zased in sovražnikovih patrulj, preko javk in osvobojenih ozemelj po skrivnih kurirskih poteh nosili pozdrave in čestitke tovarišu Titu, našemu najdražjemu prijatelju, za njegov 87. rojstni dan.

Tudi jeseniški pionirji smo se s posebnim avtobusom odpeljali na slavnostni zaključek. Ustavili smo se pred občinsko skupščino Šiška, kjer je bil zbor pionirjev z Gorenjske. Čakale so nas tovarišice mentorice in pod njihovim vodstvom smo si ogledali znamenitosti Ljubljane.

Naša skupina, pionirji vseh osnovnih šol naše občine, si je ogledala rojstno hišo prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika. Na hiši je velika, črna marmorna plošča z vklesanimi podatki rojstva pesnika. Ob košati lipi pa stojita kamnita miza, ki je prava redkost pri nas in je zgodovinske vrednosti.

Tovarišica nas je po Vodnikovi ulici popeljala v stransko ulico k nizki stavbi na kateri je plošča, ki vse mimoidoče opozarja, da je bila tu prva ilegalna tiskarna in zbirališče orožja. Tik pod Rožnikom, skoraj med drevjem, pa je hiša, kjer je bila 22. junija 1941 ustanovljena NOV Slovenije pod vodstvom tovariša Leskovška-Luka. Partizani so prihajali v hišo po skriti, dobro zara-

ščeni poti. Ogledali smo si tudi spominske kamne — stebre, ki vse opozarjajo, da je bila Ljubljana med okupacijo obdana z žico. Vseh stebrov je 102, šest pa jih je na cestah — vpadnicah, ki pripeljejo v Ljubljano.

Se veliko bi si lahko ogledovali, a morali smo na zbornem mestu v Tivolju, kjer se je ob 10.30 pričela zaključna svečanost. Fanfare so zadonele in kurirji iz Dolenjske, Gorenjske, Štajerske, Primorske in Koroške so pritekli s kurirčkovimi torbicami. Izročili so jih podpredsedniku republiškega odbora ZZZ NOV Slovenije Stanetu Markiču in mu ob predaji povedali, da so pionirji-kurirji prehodili okoli šest tisoč kilometrov poti, obiskali spominska obeležja in se poklonili padlim za svobodo.

Vsem se je zahvalil za vestno opravljeno nalogo in dejal, da moramo biti pri našem vsakdanjem delu — učenju prav tako vestni, kajti uspešno delo in prijateljstvo nas povezuje tudi sedaj, ko smo srečni v svobodni domovini.

Slovenska delegacija pionirjev bo 25. maja izročila čestitke tovarišu Titu z našimi iskrenimi čestitkami in željami, da bi bil še dolgo, dolgo med nami.

Srečna sem, da sem bila v skupini pionirjev naše občine, ki je bila na zaključni prereditvi.

Veronika Bartelj, OŠ Prežihov Voranc Jesenice

KURIRČKOVA TORBICA

Kurirčkovo torbico smo sprejeli v Trebežu na Javorniku. Sprejeli smo jo kurirji osnovne šole Polde Stražišar. Bili so učenci petega, šestega in sedmega razreda. Prinesli smo jo v osnovno šolo Polde Stražišar. V šoli smo pripravili miting. Učenci so peli in pripovedovali zgodbe iz narodnoosvobodilne vojne. Nazadnje pa smo še prebrali pismo tovarišu Titu. Kurirčkova torbica je nadaljevala pot v Kranjsko goro.

Ko smo prišli v Kranjsko goro, nas je pionir lepo in nasmejan sprejel. Peljal nas je k tovarišu ravnatelju, ki nas je lepo sprejel. Počakali smo, da so vsi učenci odšli v veliko telovadnico, kjer so pripravili miting. Prišel je čas, ko smo vstopili v telovadnico. Bilo je veliko učencev. Sprejeli so nas s pesmijo. Najprej smo povedali geslo, potem pa raportirali: »Pionirji osnovne šole Polde Stražišar z Jesenic smo prinesli Kurirčkovo torbo z željo, da bo varno nadaljevala svojo pot.«

Robert Domitrovič, 6. a. r. — OŠ Polde Stražišar

Kurirčkovo torbico smo sprejeli učenci osnovne šole Polde Stražišar v Trebežu na mostu. Prinesli so jo kurirji iz osnovne šole Koroška Bela. Pozdravili smo pionirje — kurirje in oddali torbico dalje. Trije pionirji so jo čakali pri trgovini na Tomšičevi. Kurirčkovo torbico so kurirji prinesli na šolo ob 12. uri, kjer smo imeli proslavo.

Na proslavi smo si ogledali zemljevid, kako je kurirčkova torbica potovala in bo potovala do svojega cilja. Nastopili so pionirji in peli pionirske pesmi. Prebrali smo pozdravno pismo tovarišu Titu.

Kurirčkova torbica je nadaljevala svojo pot v Kranjsko goro. Ko smo prišli v Kranjsko goro, nas je pozdravil pionir. Peljal nas je v zbornico. Počakali smo, da so šli pionirji v telovadnico. Pozdravili so nas s pesmijo. Bilo je živahno in lepo. Oddali smo Kurirčkovo torbico. Ogledali smo si sto slik, kako so pionirji pomagali med NOB.

Mirica Mravlje, 6. r. — OŠ Polde Stražišar

KURIRČKOVA POŠTA

Ze precej dolgo potuje Kurirčkova pošta po naših krajih. V torek, 24. aprila, so jo na Belem polju prevzeli od mojstranskih pionirjev učenci naše šole. V močnem dežju so jo prinesli v novo šolo na Plavžu.

V večnamenskem prostoru smo se zbrali vsi učenci od 1. do 4. razreda. Na našo prireditev smo povabili goste — nekdanje partizane. Najmlajši so zapeli nekaj partizanskih pesmi, nato pa so še recitali. Sodelovali so tudi učenci višjih razredov. Potem nam je spregovoril tovariš Pesjak, ki je bil med NOB kurir. Povedal nam je, kje je tekla kurirska pot med vojno. Takrat pošte niso nosili po cestah, ampak po skrivnih poteh. Kurirji so opravljali težke in odgovorne naloge. Pri tem so jim pomagali tudi pionirji.

Na koncu je učenka sedmega razreda prebrala pismo za tovariša Tita. V njem smo mu sporočili dobre želje nas najmlajših za njegov 87. rojstni dan.

Učenci 4. a. — člani novinarskega krožka OŠ Tone Čufar

Preža (Foto B. Blenkuš)

Te dni v Plavžem rovtu (Foto Franci Sluga)

ZAKONSKI VRTILJAK NA JESENIŠKEM ODRU

V soboto, 12. maja, je amatersko gledališče Tone Čufar Jesenice pripravilo svojo tretjo premiero v gledališki sezoni 1978/79. Pripravili so komedijo ameriškega pisatelja Leslieja Stevensa ZAKONSKI VRTILJAK, v režiji Branke Nikl.

Komedija Zakonski vrtiljak je delo malo znanega avtorja. Po vsebini erotično obarvana komedija, vendar brez posebne erotike. Ta lahka komedija je predvsem primerna za izvajanje na odrih »čistih« amaterjev. Tekst Leslieja Stevensa je sicer, obravnava neštetočkrat ponovljene zgodbe o zakonskih trikotnikih in raznih erotičnih problemih zakonskih parov. Tako nam sam tekst ni povedal prav nič novega. Besedila je celo nekaj preveč, tako da nekateri dogajanja na odru prehajajo v dolgočasje. Za nas je pomembno le to, da so šibko besedilo spremenili v živo-komično dogajanje, dobri igralci in primerna režija.

Po nekaterih razmišljanjih naj bi ta predstava sodila v tisto izročilo jeseniškega gledališča, ki je zadnja leta na vse načine vabilo v svoje prostore ljubitelje gledališča. To naj bi bil prvi korak v nekakšno renesanso gledališča. Če je to tako, potem to gledališko delo ni bilo dobro izbrano. Res je, da se ljudje morajo tudi smejeti, ali ne za vsako ceno. Že sem omenil, da je to humor za »čiste« amaterje, ne pa za gledališnike in gledališče, ki v tem času mora imeti večje želje in hotenja od poprečnega amaterizma. Tudi o tistem koraku v morebitno renesanso jeseniškega gledališča, besedo — dve. Vsi smo veseli, da je predstava uspešna, ali to ne sme pomeniti, da so s to uspešnico (katere dejavniki so le igralci in režija) rešeni vsi problemi in težave, katere tarejo jeseniško gledališče in ki jih ljubitelji gledališča zelo dobro poznajo. Vedo tudi to, da bi se s pravilno repertoarsko politiko in ureditvijo marsičesa drugega, dalo narediti veliko v korist boljših rezultatov gledališča.

Komedijo Zakonski vrtiljak je režirala Branka Nikl, mlada absolventka AGRTF (Akademija za glasbo, režijo, film in televizijo) kot gostja. Njena naloga ni bila preveč zahtevna, opravila jo je dobro. Imela je srečo, da so tri glavne vloge zasledili resnično dobri igralci. Zakonski par Delville sta igrala Slava Marošević in Miran Kenda. Hčerko njunega prijatelja Nicole Martin pa Bernarda Gašperšič. Nastopil je še Franci Černe, ki je tolmačil lik Rossa Barnetta, takega kakršnega (čemerne) si je zamislil sam pisatelj, kateremu niti najboljša režija nima kaj dodati. Slava Marošević kot Connie, žena Paula Delvilleja, je zelo razigrano tolmačila lik vnete zagovornice idealnega zakona, v katerem žena mora marsikaj »požreti«, če želi (a želi) zakon ohraniti v okvi-

rih monogamije. Njena »igra« med mozem in lepo in napadalno gostjo (hčerko njunega prijatelja), je bila velika gledališka širina, povezana z notranjimi čustvi, katera so velikokrat morala ostati neopazna. Morala je trpeti in ostati vzvišena — na nogah, do zmage! Njen mož Paul, katerega je igral Miran Kenda, zasluži posebno dobro oceno. Njegova interpretacija izhaja iz komične domišljije, katera je razumna tudi tedaj, ko dela ljubezenske skoke iz njegove monogamije. Paulova komika je v glavnem situacijska, vendarle jo Kenda s svojo interpretacijo prevesi v višjo obliko, v značajno komiko. Kenda na jeseniški oder prinaša nov stil moškega igranja.

Za Bernarda Gašperšič je bilo svoj čas rečeno, da ima vse pogoje, da se z načrtnim in marljivim delom lahko razvije v dobro odsko igralko. Mogoče je še vedno prezgodaj trditi, da je ta njen čas že prišel, toda dober lik, katerega je podala v Zakonskem vrtiljaku, še enkrat potrjuje, da je zelo talentirana in da je v tej predstavi »dala vse od sebe«, da bi predstava čimbolj zaživela. Ne gre samo za njen zunanji izgled, ki je vsekakor privlačen, gre za notranjost, zrelost prebrisanega razmazane ameriške »trape«, ki bi za očeta svojega otroka želela starega Delvilleja samo zato, da bi bil njen otrok tako

»pameten«, kakor je gospod Delville! (Vse čisto po ameriško). Brez dobre Nicole vrtiljak ne bi bil vrtiljak, zato Bernarda Gašperšič zasluži veliko pohval, ker, kaj bi delala zakonca Delville, če se v njihovo monotono monogamijo ne bi vmešala mlada in lepa hči njihovega prijatelja — Nicole Martin. Gašperšičevi sta bila v njeni dobri interpretaciji velika podpora oboju izkušena igralca Slava Marošević in Miran Kenda, kar se tudi ne sme prezreti.

Sceno je pripravil Jože Bedič, ki pa je bila preveč zasedena z drobnjarijami, toda še vedno dovolj funkcionalna. Pri izvedbi so sodelovali še Stanko Razinger kot odrski mojster, Pavli Torkar je poskrbel za odsko razsvetljavo, za garderobo in kostume sta skrbeli Rezka Torkar in Ančka Tomažič. Šepetalka je bila Vera Stare.

Na vsaki premieri je navada, da se nekaterim igralcem in režiserju podari cvetje. Režija tega »zadnjega dejanja« premiere je ponavadi tudi v rokah režiserja predstave. Na odru jeseniškega gledališča očitno ni tako. Že leta in leta se izročanje cvetja in drugih daril odvija po različnih »protokolih«, ki niso vedno povezani z zaželeno etiko. V predstavi je bilo precej poljubčkov, saj je bila to erotično obarvana komedija in ljubezen v okvirih monogamije, za to so bili poljubčki, katere je »delil« igralcem in režiserki prinašalec cvetja, vsiljeni in neokusni!

F. Ropret

ŠE O DELAVSKEM DOMU NA JESENICAH

V zadnjem času se veliko govori in tudi piše o gradnji novega delavskega kulturnega doma na Jesenicah. Vzporedno s tem pa se slišijo različni komentarji in pripombe na sedaj žal precej zanemarljivi Delavski dom na Jesenicah, kateri pa je med obema vojnoma dalj delavskemu razredu zavetje in oporo v razpravah, na sestankih in javnih shodih v borbi proti izkoriščevalcem.

Ker sem eden tistih, ki so se v Delavskem domu pričeli leta 1919, kot naraščajnički Svobode vzgajati v naprednem delavskem gibanju, mi ni vseeno, kaj bo s starim Delavskim domom. Zato le nekaj pripomb, ki naj bi prispevale svoj delež k dokončni odločitvi.

Da bi se »stari« Delavski dom porušil, se mi zdi popolnoma nepravilno. Če se je po vojni lahko obnovil bivši Sokolski dom — sedaj Partizan in Krekov dom — sedaj Titov dom in če so bila sredstva za ta dva domova, morajo biti tudi za obnovo Delavskega doma, čeprav trdijo nekateri, da je dom preveč zanemarljiv, oziroma uničen in da se ga ne splača popravljati. Kdo je temu kriv?

Mnenja sem, da je treba stari Delavski dom obnoviti in urediti v muzej revolucionarnega delavskega gibanja na Jesenicah. Obenem pa naj se zgradi sodoben delavski dom, ki bo služil za vsestransko kulturno in družbenopolitično dejavnost in ki bo v ponos delavskim Jesenicam.

Žal nisem videl iz objektivnih razlogov — razgrnjenega zazidalnega načrta novih poslovnih prostorov Železarne ob sedanjem Delavskem domu. V razgovoru z vrstniki je v tem načrtu del doma (starega) predviden za rušenje. Tu pa imam svoje pripombe:

Predvideno je menda, da bi ostal samo sprednji del doma, na katerem je napis Delavski dom. V tem delu doma so bili včasih le trgovina in gostinski prostori, v prvem nadstropju pisarna zadrage in sindikata SMRJ, mala knjižnica, ki je bila obenem pisarna Svobode. Zadnji del doma, kjer je mala dvorana in velika dvorana z odrom, naj bi se, po predvidenem načrtu, porušil. S tem pa bi

se porušil zgodovinski del doma, kajti prav v teh prostorih se je razvijala revolucionarna delavska zavest jeseniškega proletariata, tu se je vzgajala delavska mladina v telovadbi in športu, na odru pa v recitatorje in dramske igralce. Oder je bil prizorišče delavske dramske dejavnosti in koncertov. Pod odrom pa so se vršili debatni večeri, idejno-politično usposabljanje komunistov, dogovori za akcije in podobno. Velika dvorana je pogosto služila za razna predavanja, kar pa je bilo najvažnejše za revolucionarno sindikalno gibanje — v tej dvorani so bili protestni shodi in zborovanja v nenehni borbi s takratno kapitalistično KID, v njej je delavstvo odločalo o štrajku in odporu proti vsem izkoriščevalcem in to so najsvetlejši dnevi naše pretekle zgodovine. Po osvoboditvi pa so bili ravno v tej dvorani narejeni tudi prvi koraki delavskega samoupravljanja, v njej pa so bili tudi najpomembnejši sestanki in konference sindikata in komunistov.

S tem bi želel spodbuditi k razpravam o tem tudi druge. O tem bi moralo odločati tudi spomeniško varstvo, organizacija ZB NOV, ZK, sindikat in drugi, ki se zavedajo njegovega pomena za nekdanje predvojno napredno delavsko gibanje. V tem domu so se kalili in vzgajali sebe in druge prvoborci Jože Gregorčič, Matija Verdnik, Tone Tahlar, Strazišarji, Karel Preželj, Franc Kralj, delavski pisatelj Tone Čufar in mnogi, mnogi drugi. Tudi posmrtno ostanke borcev za svobodo, ki jih ni bilo malo smo po vojni počastili v tem domu.

To je naša zgodovina, zgodovina jeseniškega železarja, stari Delavski dom pa je njen sestavni del.

A. Jelen

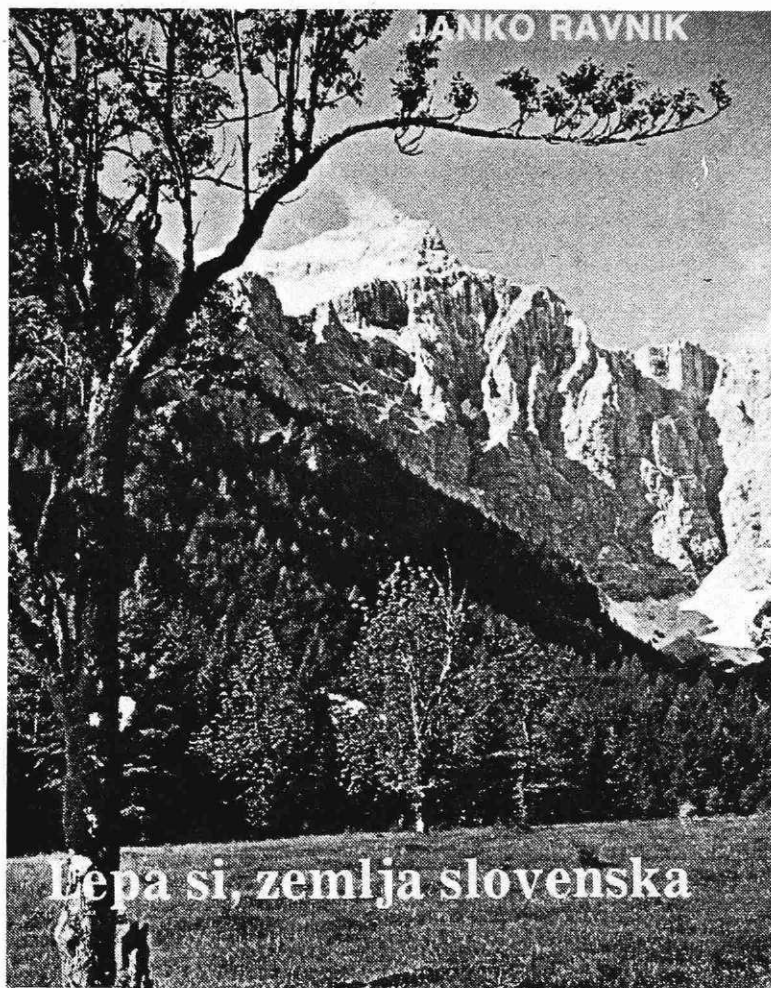
TUDI V OŠ PREŽIHOV VORANC USTANOVILI TURISTIČNI PODMLADEK

V sredo, 16. maja so imeli ustanovni sestanek turističnega podmladka tudi učenci osnovne šole Prežihov Voranc. Navzočih je bilo nad sto učencev v glavnem iz nižjih razredov. Sestanek je začela mentorica tovarišica Ljuba Korenc, ki je navzočim predstavila program dela. Ob tej priliki so se dogovorili tudi za izvedbo očistevalne akcije, ki so jo imeli v četrtek 17. maja dopoldne in sicer na področju krajevnega skupnosti Podmežaklja. Učenci so obljubili, da bodo sodelovali pri obveščanju, kje imajo najlepše rože.

Navzoče je nato pozdravil tudi predsednik Turističnega društva Jesenice, ki je učencem govoril o dejavnosti in organiziranosti turističnih društev. Pri tem je učence obvestil tudi o tekmovanju v pisanju nalog s področja turizma, o kviz

tekmovanju in sploh o vsej dejavnosti podmladkov. Nato jim je prikazal diapozitive najlepših rož na področju Jesenic v letu 1978 in kosčke naravnih lepot v Gornjesavski dolini.

B.

Lepa si, zemlja slovenska

Pod gornjim naslovom je profesor Janko Ravnik pripravil gradivo za reprezentančno izdajo knjige, ki bo obsegala 200 najlepših celostranskih barvnih posnetkov raznih slovenskih krajev in pokrajin s kratkimi opisi.

Janko Ravnik našim bralcem verjetno ni potrebno posebej predstavljati, saj ga dobro poznajo, predvsem pa planinci in ljubitelji lepe slovenske krajine, po njegovih imenitnih predavanjih, ilustriranih s barvnimi diapozitivi. Barvni posnetki za to knjigo so izbrani izmed 2300 barvnih posnetkov, kolikor jih je avtor od leta 1960, odkar se intenzivno ukvarja tudi z barvno fotografijo, posnel po vsej Sloveniji. Posnetki predstavljajo vrhunske zaključke Ravnikovega fotoamaterskega življenjskega dela. Naj omenimo, da je bil sedaj že 88-letni Janko Ravnik dolgoletni predvojni predsednik Turistovskega kluba Skala. Z amatersko fotografijo se je začel ukvarjati že leta 1910 kot dijak in kasneje kot študent konservatorija v Pragi. Znani so njegovi številni posnetki v črno-beli tehniki, ki so kot slikovne priloge izhajali dolga leta v PLANINSKEM VESTNIKU in raznih knjigah (Kugy in druge). Avtor je dolga leta sodeloval tudi v uredniškem odboru tega planinskega glasila. Pri tem skromnem zapisu o avtorju pa ne moremo mimo tega, da ga ne predstavim: tudi kot avtorja prvega slovenskega celovečernega dolgometražnega filma V KRALJESTVU ZLATOROGA, ki ga je posnel v letih 1928 do 1931 s pomočjo TK Skala in njenih članov, da ne omenimo, da je bil učitelj za glasbo na Akademiji za glasbo v Ljubljani, da je znan slovenski skladatelj in da je ob vsem tem še našel čas za planinarjenje in visokogorsko smučanje.

Ob vsem tem ni potrebno posebej poudarjati, da je Janko Ravnik v teh letih postal pravi pojem kvalitete umetniške pokrajinske fotografije. Tako tudi njegovi posnetki, ki jih je predložil za knjigo LEPA SI, ZEMLJA SLOVENSKA, predstavljajo vrhunske posnetke. Izbor barvnih posnetkov za knjigo tako zajema gorenjske ravnine in triglavsko pogorje z vsemi dolinami in planotami pod njim — Bohinjsko, Bled, Vrta, Pišnico, Vršič, Planico s Slemenom, Trento, Koritnico in dolino Soče prek Kobarida do Tolmina, Krna, Krnskega jezera in Doline sedmerih triglavskega jezera v triglavskem narodnem parku — nadalje Dolenjsko (Kurešček, dolino in povodje Krke z zaključkom na Otočcu), Štajersko (Logarsko dolino in Savinjske Alpe), Koroško (Uršlje, Jezersko) in Karavanke ter Grinjavce. Sklepni prizori pa nas vodijo po klasični poti prvopristopnikov — štirih srčnih mož — iz Bohinjskega rojstnega kraja, prek Velega polja na Kredarico in Triglav.

Knjiga bo zares nadvse lepo reprezentančno darilo in okras vsake javne in domače knjižnice. Vsekakor pa bo knjiga dostojna in nazorna umetniška počastitev dvestoletnice prvega vzpona na vrh Velikega Triglava.

Izdajo ene najlepših knjig, kar jih je pri nas izšlo s planinskimi, oziroma krajskimi motivi je pripravilo Planinsko društvo TOMOS Koper, v sodelovanju s založbo LIPA v Kopru in seveda avtorjem profesorjem Jankom Ravnikom. Format knjige bo 21 krat 26 cm, vezana pa bo v celo platno z barvnim ovitkom. Cena knjige bo 650,00 din, plačljivih v šestih zaporednih obrokih (petkrat po 110 in enkrat po 100,00 din). Ker pa je izdaja knjige vezana na pogoj, da Planinsko društvo Tomos Koper predhodno zbere 4.500 naročnikov, smo prepričani, da bodo mnogi naši bralci pa tudi organizacije združenega dela in knjižnice, do katerih sega naša beseda, na spodnji naročilnici naročili knjigo in jo do 15. junija poslali na naslov: Planinsko društvo Tomos Koper — 66000 Koper.

NAROČILNICA

Nepreklicno naročam knjigo
LEPA SI, ZEMLJA SLOVENSKA

Ime in priimek:

Kraj bivanja in zadnja pošta:

Štev. oseb. izkaznice — izdana od:

Mesec zaposlitve — naslov podjetja, organizacije:

Obvezujem se, da bom knjigo plačal:

— v enem obroku
— v šestih zaporednih mesečnih obrokih (petkrat po 110,00 in enkrat po 100,00 din).
(Podčrtajte način plačila)

Kraj in datum

Podpis naročnika

NOCOJ OTVORITEV LIKOVNE RAZSTAVE MLADIH

Danes, 24. maja, bodo ob 17. uri v mali dvorani in čitalnici Delavskega doma na Jesenicah, s krajšim kulturnim programom, ki ga bodo izvajali učenci jeseniške glasbene šole, odprli razstavo likovnih izdelkov učencev vseh osnovnih šol jeseniške občine.

Razstava bo odprta vsak dan, od vključno 2. junija od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

Ob tej priliki se bodo tudi srečali jeseniški slikarji z mladimi razstavljalci in se pogovarjali o likovno — estetskem vprašanju in vključevanju mladih talentov v likovni klub DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, ki v okviru svoje programske razstavne dejavnosti organizira tudi to razstavo.

KONCERT V SPOMINSKEM PARKU NA PLAVŽU

Krajevna skupnost Plavž in pihalni orkester Jeseniških železarjev vas vabita jutri v petek, 25. maja ob 17. uri na

KONCERT

pihalnega orkestra Jeseniških železarjev, ki bo v spominskem parku na Plavžu. Poleg melodij, ki jih radi poslušate, boste uživali v enkratni lepoti cvetočih rož v parku.

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE DRUŽBENEGA PLANA OBČINE 1976-1980

Delegatom delavskih svetov TOZD in delovnih skupnosti Železarne bo v naslednjih dneh predloženo v obravnavo in sprejem dogovor o spremembah in dopolnitvah dogovora o osnovah družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1976-1980.

V letu 1976 je bil na ravni občine sklenjen dogovor o osnovah družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1976-1980. Na podlagi dosežanih gibanj gospodarskega razvoja in ocene gibanj tega razvoja do konca srednjeročnega obdobja pa se je pokazala potreba po spremembi in dopolnitvi nekaterih določil tega dogovora. Osnutek sprememb in dopolnitev tega dokumenta je bil obravnavan v delegatski bazi oziroma na sejah vseh treh zborov naše občinske skupščine 27. in 29. marca. Na osnovi pripomb, ki so jih sprejeli zbori skupščine k osnutku in obrazložitvi, je bil 24. aprila sprejet predlog dogovora o spremembah in dopolnitvah dogovora o osnovah družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1976-1980, v katerem so upoštevane pripombe.

V prvi točki tretjega člena so predlagane nove stopnje rasti družbenega proizvoda in rasti družbenega proizvoda na zaposlenega, ki jih je narekovala razvrstitev organizacij v panoge po dejavnosti. Hitrejša rast od načrtovane beležimo v panogah gozdarstvo, gradbeništvo, promet in zveze, stanovanjsko-komunalna dejavnost in finančno tehnične in poslovne storitve, zaostaja pa predvsem trgovina zaradi visoko planirane rasti grosistične trgovine. Na spremembo stopenji rasti je vplival tudi prehod organizacij združenega dela iz ene panoge v drugo. Po novi nomenklaturi so bili uvrščeni v industrijo iz panoge obrt Kovin, KO-OP, Kovinar - TOZD Kovinska predelava, Lesnogradlanski obrt, Klavnica, iz gradbeništva pa Gradbincev TOZD BZO. V gradbeništvo so bili uvrščeni Kovinar - TOZD Nizke gradnje, Elim iz obrti ter BUSP TOZD Vzdrževanje - montaža in stanovanjsko-komunalne dejavnosti. V gostinstvo in turizem so uvrščeni Gradbincev Družbeni standard iz gradbeništva in Viator Golfturnist TOZD Gostinstvo in turizem Gozd Martuljek.

V stanovanjsko-komunalno dejavnost je bilo uvrščeno Dimnikarsko podjetje iz obrti, v panogo finančno tehnične in poslovne storitve pa Tehnični biro iz gradbeništva in BUSP TOZD UZN iz stanovanjsko-komunalne dejavnosti.

Predlagane spremembe so izračunane na osnovi razporeditve organizacij združenega dela po novi nomenklaturi, kar bo tudi koristilo pri izdelavi družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1981-1985. V novi razvrstitvi ni več panoge kmetijstva, ker so poslovalnice KZK Radovljica, ki so prej predstavljale panogo kmetijstvo, zdaj zajete v trgovini, nova pa je panoga finančno, tehnične in poslovne storitve.

V panogi gozdarstvo je stopnja rasti družbenega proizvoda na zaposlenega večja od stopnje rasti družbenega proizvoda, kar je posledica

zmanjšanja števila zaposlenih, visoka stopnja rasti družbenega proizvoda, ki je precej večja od načrtovane v dogovoru o osnovah družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1976-1980, pa je posledica povečanja obsega dejavnosti zaradi gradnje gozdnih cest in večje sečnje.

V gospodarstvu se tako nove stopnje družbenega proizvoda gibljejo med 10-11%, oziroma družbeni proizvod na zaposlenega od 9-10%.

V drugi točki imamo manjšo stopnjo rasti zaposlovanja, ki je posledica manjše stopnje rasti investicij od načrtovanih, kot enega od elementov in boljše organizacije dela, kar pa zajema tudi skrb za večanje produktivnosti dela ter večjo stopnjo zaposlenosti prebivalstva, predvsem žensk, kot pa so pokazale analize, na osnovi katerih je bil sprejet prvotni dogovor.

Načrtovano povečanje števila zaposlenih, ki temelji na prilivu mladih v aktivno prebivalstvo in dodatnem zaposlovanju žensk temelji tudi na izsledkih analize o zaposlovanju, ki jo je izvršil svet posredoval skupščini občine. Dokaj visok odstotek zaposlenih žensk s stalnim prebivališčem glede na skupno število zaposlenih s stalnim prebivališčem v občini (46,2) kaže, da problematika zaposlovanja žensk ni toliko pereča kot so kazali nekateri podatki, ki pa niso bili v celoti obdelani, vendar pa bo do polne zaposlenosti žensk potrebna nekoliko hitrejša stopnja zaposlovanja žensk kot moških, kar kažejo tudi rezultati v preteklih treh letih, ko od povečanja števila zaposlenih 487 odpade 291 na ženske.

V drugi točki tretjega člena se besedilo spremeni, tako da se glasi: »Povečanje števila zaposlenih bo v okviru 1-1,5% letno. To povečanje temelji predvsem na dodatnem zaposlovanju žensk in na prilivu mladih v aktivno prebivalstvo. Pretežni del rasti družbenega proizvoda

pa gre na račun večanja produktivnosti dela, zlasti v industriji, gozdarstvu, gradbeništvu, gostinstvu in turizmu, obrti, stanovanjsko-komunalni dejavnosti ter finančno tehničnih in poslovnih storitvah.«

V tretji točki se besedilo spremeni in dopolni, tako da se glasi: »Porabljena sredstva bodo naraščala vsako leto za eno indeksno točko počasneje kot celotni prihodek. Organizacije združenega dela morajo zato posvetiti vso pozornost zniževanju stroškov in v okviru srednjeročnega ter letnih planov predvideti ustvaritev tega cilja.«

V četrti točki, kjer načrtujemo stopnjo rasti amortizacije, je obravnavana le obvezna amortizacija, medtem ko smo se v dogovoru o osnovah družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1976-1980 dogovorili o stopnji rasti celotne amortizacije. Amortizacija po predpisanih stopnjah in amortizacija nad predpisanimi minimalnimi stopnjami sta bili v času sprejemanja dogovora obravnavani kot strošek, po novem zakonu pa spada med porabljena sredstva le obvezna amortizacija, neobvezna pa se izloča iz dohodka, kar je narekovalo usklajevanje postavke z novimi zakonskimi predpisi.

V četrti točki tretjega člena se besedilo spremeni, tako da se glasi: »Amortizacija po predpisanih stopnjah predstavlja petino družbenega proizvoda. Z načrtovano višino amortizacije je treba omogočiti ustrezno zamenjavo neodgovarjajočih osnovnih sredstev, gradnjo novih objektov, odplačevanje anuitet ipd. Stopnja rasti amortizacije je planirana 14-16% in je višja kot rast družbenega proizvoda.«

V peti točki je predlagana nova delitev dohodka kot posledica spreminjenega načina razporejanja dohodka in čistega dohodka, predlagane pa so tudi stopnje rasti posameznih oblik porabe.

V peti točki tretjega člena se besedilo spremeni in dopolni, tako da se glasi: »Dohodek predstavlja štiri petine družbenega proizvoda. Njegova rast je v skladu z rastjo družbenega proizvoda in predstavlja vir skupne, splošne, osebne in investicijske porabe. Organizacije združenega dela bodo težile k čim hitrejši rasti

Naše telefonistke

investicijske porabe, ki ima prednost pred ostalimi oblikami porabe.«

V šesti točki je manjša stopnja rasti osebne porabe rezultat manjše stopnje zaposlovanja kot je bila dogovorjena.

V šesti točki tretjega člena se besedilo spremeni, tako da se glasi: »Od predvidenega porasta osebnih dohodkov za 5-6,5% letno gre 1-1,5% na račun povečanja števila zaposlenih in 1% na račun izboljšanja kvalifikacijske strukture zaposlenih. Rast realnih neto osebnih dohodkov na zaposlenega, ki predstavljajo vir individualne potrošnje, naj bo načrtovana v višini 3-4%, kar pomeni zadovoljiv porast osebnega standarda.«

V osmi točki se predlaga zmanjšanje doseganja naložb v poslovna sredstva, kar je posledica neizpolnjevanja investicijskih planov v industriji - izgradnja elektrojekarne, za katero se po rebalansu tega srednjeročnega načrta planira le pričetek gradnje ter kasneje investicijske izgradnje v večini organizacij združenega dela kovinske in lesne predelave. Tudi v panogah gradbeništvo, promet in zveze, trgovina, obrt, gostinstvo in turizem zaostajajo za svojimi razvojnimi načrti.

V osmi točki tretjega člena se besedilo spremeni, tako da se glasi: »V planiranem obdobju je predvideno za družbeni sektor okrog 4,2 do 4,3 milijarde din naložb v poslovna sredstva, in sicer: 56-58% iz lastnih virov organizacij združenega dela, 42-44% pa iz sredstev sovlaganja, komercialnih in bančnih kreditov. Struktura teh naložb naj bi bila naslednja:

- za nove investicije in amortizacijsko zamenjavo 55-56%,
- za odplačila anuitet 23-24%,
- za skupna vlaganja v infrastrukturo 9-10%,
- za obratna sredstva 9-10%.

V enajsti točki je prišlo do spremembe zaradi zaostajanja izvoza in uvoza za planskimi predvidevanji, predvsem zaradi nerealiziranega plana v železarni Jesenice.

V enajsti točki tretjega člena naj se besedilo spremeni, tako da se glasi: »Ker v občini nimamo izrazitih izvozno usmerjenih dejavnosti, izvoza v prihodnjih letih ne bomo bistveno povečali, pokritje uvoza z izvo-

zom pa se bo gibal v okviru 30 do 40%.«

V petnajsti točki pa se izpusti predvidena realizacija vršinskih žičnic, ker bo prišlo do kompleksa zakonov in predpisov, ki bodo uredili vprašanja varstva narave, kamor bo gotovo vključen tudi Vršič.

V petnajsti točki tretjega člena se besedilo spremeni, tako da se glasi: »V prihodnjem petletnem obdobju je potrebno izkoristiti možnosti, ki jih turizmu nudi okolje, zlasti Gornjesavska dolina. Potrebno je nadaljevati z načrtovanjem in izgradnjo novih prenočitvenih zmogljivosti, žičniških naprav ter ostalih objektov in naprav, ki omogočajo gostom več rekreacije in zabave. Podpiramo tudi ponovni pristop k načrtovanju triglavskih žičnic, izgradnjo večnamenske dvorane v Kranjski gori, letnih rekreacijskih objektov in izgradnjo sub-centra Slovenije v sklopu Planica-Kranjska gora. Pri tem moramo upoštevati tudi potrebo po spremljajočih objektih za dejavnosti, kot so seminarji, treningi vrhunskih športnikov in kulturno razstavne prireditve.«

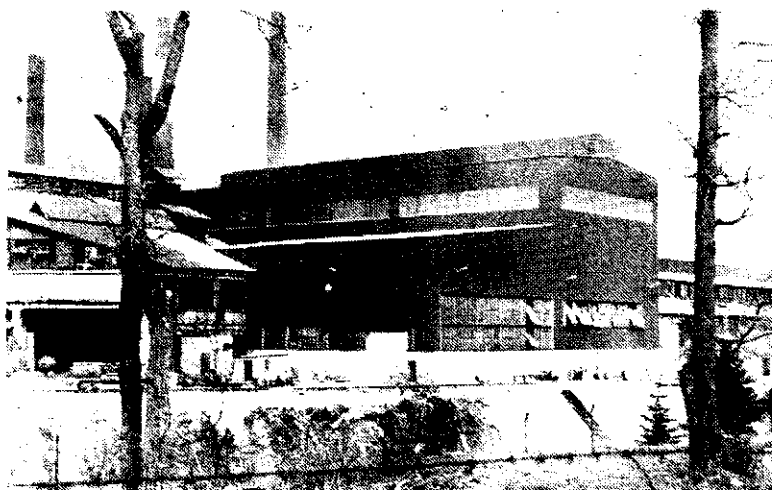
Nekatere spremembe so predlagane tudi v četrtem členu na področju socialnega razvoja, ko so namesto gradnje novega šolskega poslopja zdravstvene šole predvidena le popravljala dela za izgradnjo in na področju prostorskega razvoja, kjer je prišlo do nekaterih sprememb pri izgradnji cestne infrastrukture.

Dogovor o spremembah in dopolnitvah dogovora o osnovah družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1976-1980 je usklajen s pripombami, danimi na sejah zborov skupščine občine 27. in 29. marca letos.

Železarski globus

JAPONSKA

Japonske železarne so leta 1975 proizvedle 102,1 milijona ton surovega jekla, kar je za 0,3% manj kot v letu 1977. V kisikovih konvertorih so proizvedle 79,75 milijona ton ali 78,1% vsega jekla (leta 1977 80,5%) in v električnih pečeh 22,35 milijona ton ali 21,9% (leta 1977 19,1%). SM peči v japonskih železarnah ni več.

Hala konti - liva (Foto B. Blenkuš)

TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI FELJTON - TEHNIČNI

NAFTA IZ OLNJIH ŠKRILJAVCEV ZAENKRAT ŠE NI KONKURENČNA

ZDA imajo v zveznih državah Colorado, Utah in Wyoming ogromne količine oljnih škrljavcev za katere cenijo, da vsebujejo 1,8 milijonov sodčkov (1 sodček je 159 l) nafte. To pa je trikrat več kot so danes rezerve na področju Bližnjega vzhoda. Za te količine nafte v oljnih škrljavcih so energetski strokovnjaki v ZDA dolgo časa mislili, da so ena izmed možnosti za zmanjšanje odvisnosti od uvoza tuje nafte. Predsednik ene izmed družb, ki se ukvarja z raziskavami o možnosti proizvodnje nafte iz oljnih škrljavcev je izjavil: »Šele s pričetkom industrije oljnih škrljavcev bo svet uvidel, da nismo brezmočni velikan.«

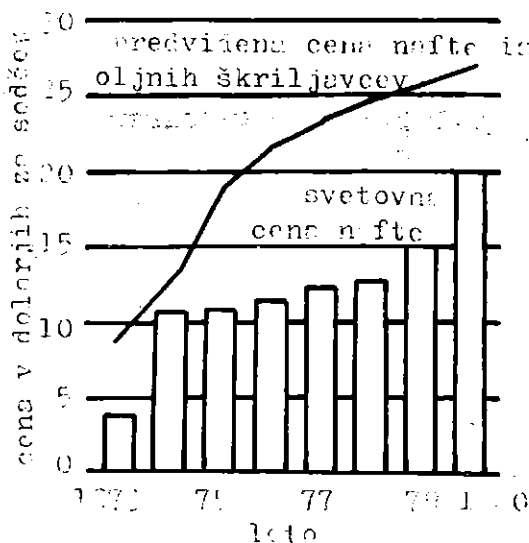
Tudi predsednik Carter ni pozabil na ta energetski vir, ko je v aprilu v svojem sporočilu o energetskem vprašanju med drugim dejal: »da je treba pričeti z izkoriščanjem naših ogromnih rezerv oljnih škrljavcev.« Istočasno je tudi predlagal za tri dolarje zmanjšanje davka na vsak sodček nafte, proizvedene iz oljnih škrljavcev. Kaže, da bo kongres ta predlog tudi sprejel.

Vendar kljub tako ugodnemu razvoju izgleda, da oljni škrljavci tudi danes ne bodo za investitorje bolj zanimivi kot so bili pred štirinajsto podražitvijo nafte v letih 1973-1974. Medtem, ko nekatere naftne družbe računajo na ceno nafte iz oljnih škrljavcev okoli 20 dolarjev za sodček, je veliko strokovnjakov mnenja, da bo potrebna cena 25 dolarjev in več za sodček, če bi hoteli doseči 15 odstotno vračanje investicije.

Nekateri strokovnjaki menijo, da bodo lahko ZDA zadovoljne, če bodo leta 2000 proizvajale dnevno 500.000 sodčkov nafte iz oljnih škrljavcev. To je 6% današnjega uvoza in precej pod milijon sodčkov, ki jih je predvidel bivši predsednik Nixon v okviru svojega programa energetske neodvisnosti v letu 1985. Podatki neke študije, ki je bila pripravljena za ministrstvo energije, so še bolj pesimistični. saj pravijo, da v tem stoletju ne bo večjega industrijskega razvoja na področju proizvodnje nafte iz oljnih škrljavcev.

Ta nafta bo tudi ob upoštevanju zmanjšane davka predraga, da bi lahko konkurirala tisti, ki jo prodaja OPEC. Iz skice je razvidna razlika v dolarjih za sodček med predvideno

ceno nafte iz oljnih škrljavcev in dejansko ceno normalne nafte v letih 1973 in 1978 ter predvideno v letih 1979 in 1980.

Tudi naftne družbe niso v zvezi z izkoriščanjem oljnih škrljavcev enotnega mnenja. Medtem, ko strokovnjaki družbe Tosco Corp. iz Los Angelesa, ki so projektirali napravo za proizvodnjo 45.000 sodčkov nafte iz oljnih škrljavcev menijo, da bo ob upoštevanju znižanja davčnih dajatev proizvodnja rentabilna, so predstavniki družbe ARCO, za katero je projekt že izdelan, bolj skeptični. Niso prepričani, da bo znanje davka za tri dolarje dovolj in menijo, da bi olajšava morala naraščati vzporedno z inflacijo.

Projekt Tosco-ARCO ima za osnovo tako imenovano površinsko tehnologijo v retortah. Oljne škrljavce najprej nakopeljejo in potem ogrevajo v velikih retortah do temperature okoli 480 stop. C. Pri tem se trdna sestavina ogljikovodikov, imenovana Kerogen, spremeni v nafto, ki jo najprej očistijo in nato predelajo v rafineriji.

Naftna družba Occidental Petroleum, ki je znana po tem, da večkrat spreminja področje svoje dejavnosti, računa na razvoj proizvodnje nafte iz naftnih škrljavcev na samem mestu. To je postopek, imenovan Oxy o katerem smo v Železarni že pisali in omogoča znižanje proizvodnih stroškov ter povzroča manj problemov z onesčiščenjem okolja. V bistvu gre za to, da je treba nakopati le del oljnih škrljavcev, večji del predelati s posebnim postopkom pod zemljo brez izkopavanja in transporta na površino.

Rezultati poskusov z Oxy postopkom, na treh manjših retortah, so bili obetajoči. Vendar nadaljevanje poskusov v treh večjih retortah ni bilo uspešno, zaradi težav pri dobljenju škrljavcev v kose enakomerne velikosti, kar bi omogočalo njegovo enakomerno ogrevanje. Zato je vseh šest retort, s katerimi je družba skušala doseči komercialno proizvodnjo, doseglo samo tretjino sicer predvidene proizvodnje. Za ta projekt so porabili 50 milij. dolarjev na lastnem zemljišču v zvezni državi Colorado.

Vendar kaže, da čaka Oxy postopek še ena dodatna težava. Doslej so preizkusili ta postopek z oljnimi škrljavci, ki so vsebovali srednjo količino nafte, okoli 57 l na tono kamnine. Vendar v bodoče računajo na izkoriščanje državnih področij z oljnimi škrljavci, i vsebujejo do 150 l nafte na tono. V zvezi s tem predvidevajo nekateri naftni strokovnjaki, da bo koncentracija kerogena tako visoka, da se bo pretvoril v plastično maso, ki bo preprečila nastajanje nafte. Zato obstaja pri tem postopku resna bojazen, da ne bo mogoče predelati na nafti bogatih oljnih škrljavcev.

Predstavniki družbe so kljub tem pesimističnim pogledom mnenja, da so glavne tehnične težave že premagane. Tudi pri proizvodnih stroških so optimisti, saj računajo, da se bo gibal cena na ta način proizvedene nafte med 12 in 20 dolarji na sodček.

Vendar se ne glede na uporabljen tehnologijo proizvodnje nafte iz oljnih škrljavcev pojavlja še en problem. Ta je povezan z zahtevami za čistost okolja: odlaganje jalovine in čistost ozračja ter odpadnih voda. Večina strokovnjakov meni, da je te probleme mogoče zadovoljivo rešiti pri dnevi proizvodnji ene do dva milijona sodčkov nafte na dan. Ali bo to tudi ekonomsko upravičeno, je še vprašljivo.

Če bodo ZDA skušale reševati svojo energetsko neodvisnost tudi s predelavo oljnih škrljavcev, potem bo treba v raziskavo, razvoj in samo proizvodnjo vložiti še veliko finančnih sredstev. Ali se bo to tudi dejansko uresničilo ostaja za enkrat - predvsem zaradi nejasne situacije v zvezi s ceno na ta način proizvedene nafte - še nereseno vprašanje.

OBČINSKO PRIZNANJE 1. AVGUST

Na podlagi 5. člena odloka o priznanju občine Jesenice (Ur. vestnik Gorenjske št. 18-156/78) odbor za izbor nagrajencev in podelitev priznanj občine Jesenice

RAZPISUJE OBČINSKO PRIZNANJE 1. AVGUST ZA LETO 1979

Občinsko priznanje 1. avgust se podeli:

1. zaslužnim delavcem ali skupinam delavcev za večletno uspešno in vidno delo v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah, društvi ter drugih organizacijah in skupnostih v interesu skupnosti in države; ali za izjemno pomembna družbeno koristna dejanja in naloge na kateremkoli področju delovanja ter za aktivno družbenopolitično in samoupravno udejstvovanje, ki prispeva k napredku pri uveljavljanju socialističnega samoupravljanja;

2. organizacijam združenega dela, delovnim in drugim skupnostim, društvenim in drugim organizacijam ter društvom za:

– nadpoperčne in izjemne rezultate v gospodarjenju ter uresničevanju samoupravljanja, ki so prispevali in prispevajo k razvoju in spoštnemu napredku občine,

– uspehe, dosežene v dograjevanju samoupravljanja oziroma samoupravnega sistema v neposrednem izražanju splošnih in dolgoročnih interesov s pravilno usmeritvijo v politiki oblikovanja in delitvi dohodka in spoštovanja načela nagrajevanja po delu,

– delo, opravljeno na področju družbenih in drugih dejavnosti, prežeto z znanstvenim marksističnim pogledom na svet in v skladu z usmeritvijo k izgradnji socialistične samoupravne družbe,

– uspešno oblikovanje izjemnih organizacijskih oblik samoupravnega organiziranja in samoupravnega urejanja družbenih odnosov ter učinkovito izvajanje planiranih nalog.

Predloge za podelitev priznanj lahko dajo organizacije združenega dela, krajevske skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične organizacije, društva in družbene organizacije, delovne in druge skupnosti.

Obrazloženi predlogi morajo biti predloženi Skupščini občine Jesenice – odboru za izbor nagrajencev in podelitev priznanj občine do 25. junija 1979. V predlogu morajo biti navedeni tudi splošni osebni podatki o predlaganem kandidatu.

Odbor za izbor nagrajencev in podelitev priznanj občine Jesenice

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 26. maja, bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta trgovina
DELIKATESA – KAŠTA
4 na Plavžu.

ZAHVALA POŠTENEMU NAJDITELJU

Dne 19. maja sem v avtobusu izgubil denarnico z večjo vsoto denarja. Našel jo je tov. Halid Mujagić, zaposlen v vzdrževanju Javornik. Ker tovariš Halid ni hotel nobene denarne nagrade, se mu na ta način javno in najtopleje zahvaljujem za njegovo poštenost. Prisrčna hvala.

Janez Kržišnik,
montaža Javornik

OBVESTILO INVALIDOM

Društvo invalidov Jesenice vabi člane na družabno srečanje, ki bo v soboto, 26. maja, v domu društva upokojencev na Javorniku s pričetkom ob 18. uri. Zabalavali bodo »veseli upokojenci«
z Javornika.

Prijave sprejemajo v pisarni društva vključno do 25. maja od 17. do 18. ure.

22. junija pa društvo organizira ekskurzijo v Sarajevo in na Sutjesko-Neretva (tri dni in pol z vlakom in avtobusom). Vse informacije dobite v pisarni društva, kjer že sprejemajo tudi prijave, vsako sredo od 14. do 18. ure ali pa se prijavite pri svojih poverjenikih v KS oz. naselju.

JESENIŠKIM UPOKOJENCEM

Društvo upokojencev Jesenice vabi svoje člane in ostale upokojence na redno letno konferenco, ki bo v soboto, 26. maja, ob 16. uri v domu društva upokojencev na Jesenicah Pod gozdom 13.

REŠITEV KRIŽANKE IZ 18. ŠTEVILKE ŽELEZARJA

ARSAKIDI, KONTI LIV, AMALTEA, IK, NAGA, ONEGA, OMAKA, NANA, ALAN, ROMANCA, VK, LABORE, ANN, TT, ARIA, MODERNA, NTIMA, MAESTRO, AGA, TAJANJE, RORA, UNA, EZ, STO, PARA, ORANJE, SANTA CLARA, OJALA, AI, OATES, KK, EDIT, BRKI, MONITOR, ATE, RAST, ASAMATI, RAK.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

26. maja amer. film NORA VOJNA BRATOV MARKS, ob 15. uri.
26. in 27. maja amer. barv. zabavni film TA AMERIKA, scenarij in režija Romano Vanderbes, ob 17. in 19. uri.

28. in 29. maja amer. barv. znan. fant. film ALEJA PROKLETIH, režija Jack Smight, v gl. vlogi Jan Michael, ob 17. in 19. uri.

30. maja amer. barv. pust. film GRIZLI, režija William Gardner, v gl. vlogi Christopher George, ob 17. in 19. uri.

31. maja ni predstav.
1. junija amer. barvni komed. film DEKLE ZA SLOVO, režija Herbert Ross, v gl. vlogi Richard Dreyfuss, ob 17. in 19. uri.

2. in 3. junija dom. barvni vojni film BOŠKO BUHA, režija Branko Bauer, v gl. vlogi Marko Nikolić, ob 17. in 19.30.

Kino PLAVŽ

26. in 27. maja ameriški barvni znan. fant. film ALEJA PROKLETIH, ob 18. in 20. uri.

27. maja amer. film NORA VOJNA BRATOV MARKS, ob 10. uri. Ogled filma je brezplačen za varčevalce Ježkovega kluba, poklanja ga Jugobanka Ljubljana.

28. in 29. maja amer. barvni zab. film TA AMERIKA, ob 18. in 20. uri.

30. maja ni predstav.

31. maja franc. barvni kriminalni film BUMERANG, ob 18. in 20. uri.

1. junija amer. barvni fant. film GRIZLI, ob 18. in 20. uri.

2. in 3. junija italij. barvni kriminalni film SMRTNOSNE ROŽE, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

26. maja amer. barvni pust. film GUSARJEVO MASČEVANJE, ob 20. uri.

30. maja amer. barvni fant. film ALEJA PROKLETIH, ob 20. uri.

2. junija amer. barv. zab. film TA AMERIKA, ob 20. uri.

6. junija italij. barv. krim. film SMRTNOSNE ROŽE, ob 20. uri.

Kino DOVJE – MOJSTRANA

26. maja dom. barvni ljub. film PRVA LJUBEZEN, ob 19.30.

27. maja amer. barv. pust. film GUSARJEVO MASČEVANJE, ob 19.30.

2. junija amer. barvni fant. film ALEJA PROKLETIH, ob 19.30.

3. junija amer. barvni zab. film TA AMERIKA, ob 19.30.

V času od 2. do 10. junija 1979 predvajamo domači barvni film BOŠKO BUHA s podnaslovom »Računajte na nas«
v režiji Branko Bauer, v gl. vlogi Marko Nikolić, Ljubiša Samardžić. Resnična zgodba o malem heroju – pionirju iz Virovitice Bošku Buhu ter njegovih prijateljih in njihovem sodelovanju v NOB.

Sole. OZD. TOZD, osnovne organizacije sindikata vabimo, da si lahko film ogledajo na organiziranih predstavah. Film bomo na željo OZD in šol predvajali v dopoldanskem času. Za vse informacije se obračajte na tel. 81-473.

VABLJENI

VZGOJNOIZOBRAŽEVALNI ZAVOD JESENICE TOZD OSNOVNA ŠOLA 16. DECEMBER – MOJSTRANA

razpisuje dela in naloge:

- UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE – za nedoločen čas s polnim delovnim časom
- UČITELJA ZA PODALJŠANO BIVANJE – za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Poleg moralno političnih kvalitet morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod a) da je končal pedagoško akademijo, smer matematika-fizika ali ustrezno fakulteto.
- pod b) da je končal učiteljske ali pedagoške akademije.

Prijave z dokazili o strokovnosti pošljite tajništvu Osnovne šole 16. december Mojstrana v roku 15 dni po izidu tega razpisa.

VIZ – TOZD DELAVSKA UNIVERZA JESENICE, Trg Toneta Čufarja 1, Jesenice, telefon 81-072

objavlja

na podlagi sklepa samoupravnega organa TOZD Delavske univerze Jesenice prodajo naslednjih osnovnih sredstev, ki so izločena iz uporabe v TOZD

10 ŠIVALNIH STROJEV 5 PISALNIH STROJEV

Za zainteresirani občani ali OZD si lahko ogledajo omenjena osnovna sredstva na delavski univerzi.

Za nakup osnovnih sredstev, ki so izločena iz uporabe TOZD je treba oddati pisne ponudbe na delavsko univerzo Jesenice.

ZAHVALA

Izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata TOZD Vzdrževanje se zahvaljujem za denarno podporo v času bolezni.

Franc Dolinar

ZAHVALA

Delavcem valjarne profilov se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč ob smrti moža in očeta Aleša Kralja.

Nežka in Dani Kralj

ZAHVALA

Osnovni organizaciji zveze sindikata TOZD Žičarna se iskreno zahvaljujem za prejeto denarno pomoč v času bolezni.

Ibrahim Hadžić

ZAHVALA

Ob smrti dragega brata

IVANA JAZBECA
upokojenca valjarne žice –
železarne Jesenice

se najtopleje zahvaljujem osebu doma dr. Franca Berglja za požrtvovalno skrb in dolgoletno nego. Posebej se zahvaljujem zdravniku dr. Sajevicu, medicinskima sestram Valentini in Marti ter vsem ostalim za njihov nesebičen trud.

Topla zahvala zdravnikom in osebu internega oddelka splošne bolnice Jesenice za njihov trud in lajšanje bolečin v poslednjih dneh. Iskrena hvala tudi vsem posameznikom, ki ste ga kdajkoli obiskali v njegovi težki bolezni. Zahvaljujem pa se tudi pogrebniemu zavodu za prevoz v njegov rojstni kraj Hrastnik.

ZALUJOČI: sestra Mimi v imenu vsega sorodstva

ZAHVALA

Ob boleči in nenadni izgubi našega očeta, moža in starega očeta

FRANCA URHA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam izrazili sožalje in sočustvovali z nami, darovali cvetje in ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti.

Posebno zahvalo smo dolžni vsem sosedom, gasilec, godbi na pihala, pevcom ter sodelavcem iz TOZD Transport – Železarne.

ZALUJOČI: žena Franciška, sin in hčerka z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti drage mame, babice in sestre

FRANČISKE ALIČ

se najlepše zahvaljujem vsem, ki so nam izrekli sožalje in poklonili cvetje ter jo spremlili na njeni zadnji poti.

Prisrčna hvala sodelavcem ELIMA in sodelavkam trgovine Tekstil ter vsem sosedom za podarjeno cvetje in denar ter spremstvo na njeni zadnji poti.

Hvala tudi pevcom društva upokojencev za žalostinke in zdravstvenemu osebu internega oddelka bolnice Jesenice.

ZALUJOČI: sin Joža in hčerka Jožica z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

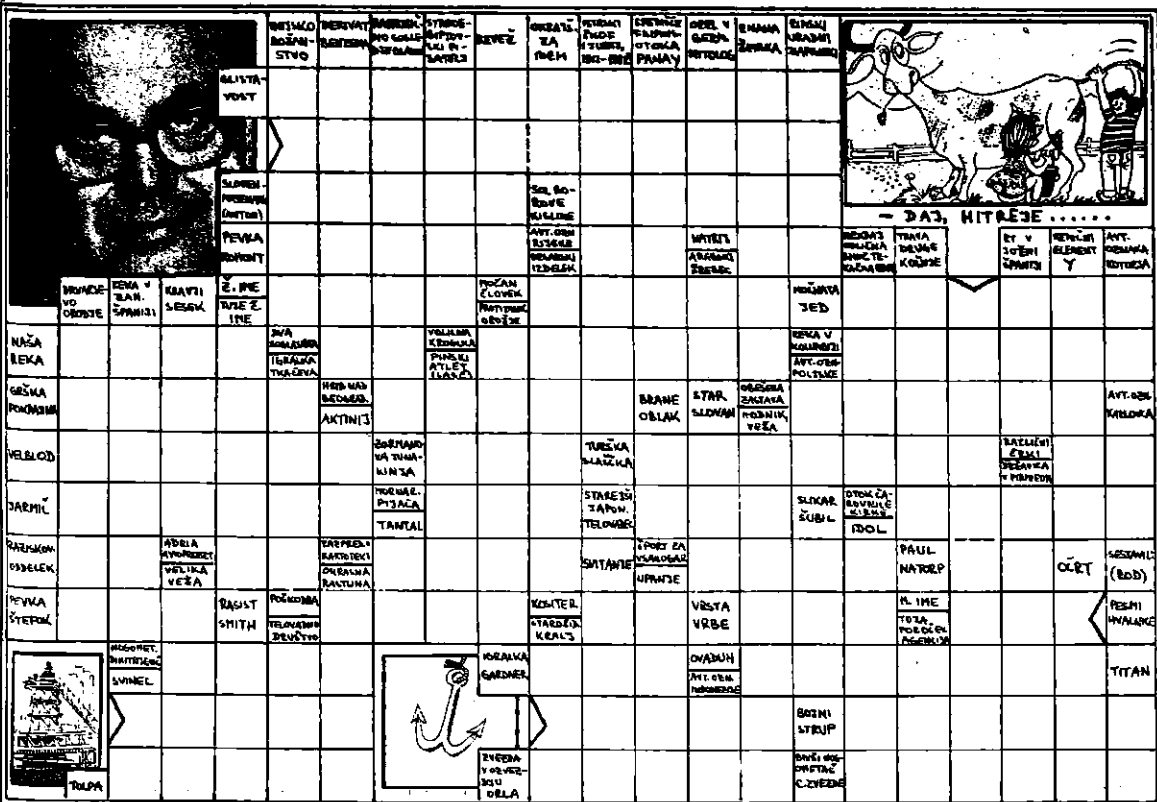
Ob smrti naše drage žene, mame in stare mame

JULIJANE DAKSKOFER
roj. Resman

se najlepše zahvaljujem vsem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojno spremljali na njeni zadnji poti.

Posebno zahvalo dolgujemo sosedu Anici Zvezdovi, ki je bolnici požrtvovalno stregla ves čas njene bolezni. Iskrena zahvala tudi sosedu Ivanku Kodriču za njegovo pomoč in sosedoma Žubru in Zmucu ter dr. Sajevicu za njegov trud v času bolezni.

ZALUJOČI: družina Dakskofler

Košarka

ŠENČUR : JESENICE (MLADINCI)
37:48 (19:18)

Mladinci Jesenice so v prvih treh kolih trikrat gostovali in pri tem dosegli dve zmagi, zadnjo v nedeljo, 20. maja, v Senčuru.

Za Jesenice so nastopili: Domevšek 2, Mlinarič 6, Novak 21, Kržič 12, Bakič 7, Vezosi, Malko, Catak, Rakovič, Tušek, Mazzini, Samardija.

Gostom z Jesenic se v prvem polčasu nikakor ni posrečilo preiti v vodstvo. Na odmor so odšli s košem razlike v korist domačih. V drugem delu igre pa so se gostje z Jesenic razigrali, kar posebej velja za Novaka in Kržiča ter drugi polčas odločili za 12 košev v svojo korist. Ne glede na kakovost nasprotnika pa je treba poudariti, da nas jeseniški mladinci v tej sezoni zelo presenečajo z ugodnimi rezultati. Močno pomlajeni ekipi nismo ob pričetku lige dajali posebnih možnosti za uspeh.

V prihodnjem kolu mladinci Jesenice goste na domačem igrišču ekipi iz Domžal.

KLADIVAR (ŽIRI) : JESENICE
(MLADINKE) 75:68 (43:31)

Mladinke Jesenice so v soboto, 19. maja, tesno izgubile tekmo na težkem gostovanju v Žirih.

Za Jesenice so nastopile: Kastelic 3, Stražisar 20, Azman 23, Bertonec 5, Vavpotič 15, Ulčar, Cuder, B. Kantarevič, Iskra.

V derbiju na vročem žirovskem terenu so se jeseniške mladinke enakovredno borile z domačinkami. Le ob zaključku tekme je zmanjkalo športne sreče, pa bi prav lahko šli prvenstveni točki tudi na Jesenice. Domačinke so povedle že takoj na začetku srečanja. V tretji minuti je bila razlika osem točk v korist Kladivarja. Na počitek po prvem polčasu so odšle žirovske prednostno 12 košev. V drugem delu tekme pa so se razigrale tudi borbene jeseničanke in drugi polčas odločile v svojo korist (32:37), žal je zmanjkalo časa za zmago.

V nedeljo, 26. maja, bodo jeseniške mladinke igrale tekmo proti ekipi Save iz Kranja.

TRIGLAVA : JESENICE (KADETI)
82:48 (44:19)

Kadeti Jesenice so v soboto, 19. maja, z visoko razliko izgubili srečanje z najmočnejšo ekipo v ligi Triglavom A iz Kranja. Za Jesenice so igrali: Vezosi 16, Malko 2, Novak 14, Domevšek 13, Catak 3, Mur, Brgant, Strmec, Despotović, Tušek, Budimir, Pivac.

Kadeti Triglava se pozna stalno delo čez zimo (naši kadeti niso imeli na razpolago telovadnice niti za en trening tedensko), ko so redno trenirali štiri do petkrat na teden. Tudi na Jesenicah se bomo morali izjasniti ali želimo tekmovalno košarko ali ne. V primeru, da se odločimo za, pa bo potrebno zagotoviti tudi optimalne pogoje, zlasti za mlajše starostne kategorije. Sedanja generacija jeseniških kadetov je zelo nadarjena, vendar bo uspeha le ob urejenih pogojih za delo takoj, saj se košarkar formira mlad.

LOKAINVEST : JESENICE
(KADETI) 51:26 (28:9)

Kadeti Jesenice so gostovali v soboto, 19. maja, v Škofji Loki in visoko izgubili tekmo z domačinkami.

Jesenice: Klinar 6, Borenović 12, Markez 6, Ališić 2, Lah, Katnik, Komelj, Zefran, E. Kantarevič.

Vodstvo Jesenice se je odločilo, da v kadetski ekipi načeloma ne bodo nastopale igralke, ki igrajo tudi v članskem moštvu, da bi tako omogočili nastope tudi začetnicam. Ekipa, ki je nastopila v Škofji Loki, je sestavljena iz šolskih moštev, ki pa so imela kot pri kadetih zelo malo možnosti treninga čez zimo.

Izkazalo se je, da je bila odločitev pravilna. V kadetskem moštvu, ki ni sam sebi namen, temveč je le rezervno igralo za starejše starostne kategorije, so se odklovali povsem nove igralke Klinarije, Borenovičeve, Markeževa itd., ki sicer sploh ne bi dobile priložnosti za igranje tekem.

VABILO NA OTVORITEV TRIM STEZE

Turistično društvo Jesenice v skladu s vabi vse prebivalce Jesenic in okolice na slovesno otvoritev TRIM steze, ki bo v počastitev dneva mladosti danes v četrtek, 24. maja, ob 15. uri pri vodnem zbirališču nad bolnišnico na Jesenicah. Ob tej priliki bo lep kulturni program, ki ga bodo izvajali učenci osnovne šole Tone Čufar in govori predsednikov krajevne skupnosti Plavž in gradbene ter upravnega odbora turističnega društva Jesenice.

Najbolj prizadevnim pri graditvi bodo izročili posebno priznanja in se še enkrat zahvalili vsem, ki so pomagali z denarjem, materialom in prostovoljnimi delom.

Po otvoritvi bo sprehod in ogled te približno 2600 m dolge sodobno urejene telovadnice v naravi, ki ima 16 postaj in poteka po prostoru, od koder je izredno lep razgled na Jesenice in del Gorenjske proti Radovljici.

Turistično društvo Jesenice

PRIČETEK MEDOBRATNEGA TEKMOVANJA V KEGLJANJU NA ASFALTU

Že v ponedeljek, 28. maja, se prične letošnje medobratno tekmovalno v kegljanju na asfaltu. Tekmovanje na kegljišču v Podmežakliji organizira komisija za športno rekreacijo sindikata Železarn. Tekmovanje je ekipno in za posameznike v moški in ženski konkurenci. Moške ekipe štejejo štiri tekmovalce, ki tekmujejo v disciplini 50 lučev (25 polno in 25 čistjenj), ženske ekipe pa štejejo po tri tekmovalke v disciplini 50 lučev (25 polno in 25 čistjenj). Vodja tekmovalne je Anton Aubar, ker pa posamezne ekipe TOZD in delovnih skupnosti nastopajo istočasno, naj se ekipe zberejo na kegljišču natančno ob določenem času. Podroben razpored tekmovalnih posameznikov ekip je naslednji:

PONEDELJEK, 28. MAJA:

od 9. do 12. ure: delavci, ki so na popoldanski dnini;
od 15. do 17. ure: TOZD Željarna; Profilarna; Vratni podboji;
od 17. do 19. ure: TOZD Strojne delavnice; Remontne delavnice; Plavž;
od 19. do 21. ure: TOZD Kovinostroj; Družbena prehrana; Energetika;

SREDA, 30. MAJA:

od 9. do 12. ure: delavci, ki so na popoldanski dnini;
od 15. do 17. ure: TOZD Željarna; Transport; Elektrode; Jeklovlek;
od 17. do 19. ure: TOZD HV Jesenice; HV Bela; Valjarna debele pločevine;
od 19. do 21. ure: TOZD Valjarna žice in profilov; Livarna;

PETEK, 1. JUNIJA:

od 9. do 12. ure: delavci, ki so na popoldanski dnini;
od 18. do 20. ure: TOZD Žitarna; Vzdrževanje; Valjarna bluming-stekel;
od 20. do 22. ure: delovne skupnosti.

bef.

ZLATI JUBILEJ PLANINSKEGA DRUŠTVA GORJE

Planinstvo in pozneje še vrhunski plezalni šport so najbolj priljubljene množične zvrsti naše telesne kulture in športa, najbolj mikavne in vabele, v katere se z veseljem vključujejo stari in mladi oboje spola. Po gosti mreži dobro nadelanih in skrbno zavarovanih planinskih poti, ki vodijo v vse predele našega edinstvenega lepega in močnega planinskega sveta, hiti vsako leto vedno več domačin in tujih veselih in praznično razpoloženih ljubiteljev in obiskovalcev, ki z izbranimi besedami hvalijo in priznajo ne morejo prebraviti Logarske doline, Koritnice, Bohinja, Jezerskega, Martuljke, treh triglavskih dolin, bistriške doline, Trente, Okrešlja, Triglava, Grinčevca ali Sedmerih jezer in drugih lepote naše krajine.

V preko 170 planinskih društvih, njihovih pionirskih in mladinskih sekcijah, alpinističnih oddelkih in postajah GRS je v aktivno delo vključenih preko 100.000 gornikov.

Komaj pet let po ustanovitvi prve planinskoalpinistične organizacije na svetu, v Londonu, leta 1857, Alpine Club Anglija, je pet pogumnih in neustrašnih Bohinjcev – Ivan Žan, kaplan v bohinjski Srednji vasi, Tomaž Zupanec, poštar, Jakob Meninger, učitelj v Bohinjski Bistrici, Anton Gobe, zdravnik, in Jože Ravhekar, trgovec, sestavili in prijavi v potrditev »veleslavni cesarskokraljevi deželni vladi vojvodine Kranjske v Ljubljani« pravila gorskega društva Triglavski prijatelji. Pravila z obrazložitvijo nalog in dolžnosti so bila sestavljena 1. maja 1872 in predložena v odobritev in potrditev 21. maja istega leta.

Prvega oktobra 1872 so podpisani predlagatelji dobili odobritev, da gorsko društvo Triglavski prijatelji lahko začne delovati. Bohinjski Triglavski prijatelji so takoj začeli z delom za napredek in zdravo rast planinstva v Bohinju in v Sloveniji sploh.

Še istega leta so Triglavski prijatelji zgradili na Ledinah, na južni strani Triglava, v višini 2408 m, prvo slovensko planinsko postojanko. Bohinjski so torej pred 107 leti postavili rojstno letnico slovenskemu planinstvu, 94 let po zmagi in uspehu »štirih srčnih mož« iz Bohinja na Triglavu 26. avgusta leta 1878.

Dve leti pozneje, 15. oktobra 1874, so razumniki in ljubitelji gora tudi v Zagrebu ustanovili svojo samostojno planinsko organizacijo Hrvaško planinsko društvo.

Starosta slovenskega planinstva France Kadilnik in velik prijatelj našega naroda in ljubitelj naših gora prof. dr. Johannes Frischauf iz Gradca, pa sta morala delati hitro in preudarno za širjenje planinstva med našim narodom. Piparji se bili tisti, ki so 23. julija 1892 z vrha Stola zaklicali vsem narodno zavednim ljubiteljem gora »Vzdramimo se! S tem vabilom so Piparji pred 87 leti pospešili ustanovitev Slovenskega planinskega društva, SPD, ki je bilo ustanovljeno 27. februarja 1893. leta. Pet mesecev pozneje je bilo 19. julija leta 1893, ustanovljeno drugo slovensko planinsko društvo v Kamniku ali prvo na Gorenjskem. S tem je bil dan startni znak za ustanavljanje planinskih organizacij širom Slovenije, pri čemer gorenjski planinci niso igrali podrejene vloge. Pohiteli smo in z naglimi koraki, v skokih smo hoteli nadoknaditi zamujeno. Dve leti pozneje, 19. marca 1895, so ustanovili planinsko društvo v Radovljici, pred osemdesetimi leti, 16. avgusta 1899, je bilo ustanovljeno šesto slovensko planinsko društvo v Kranju, ki se je proslavi o s postavitvijo Prešernove kočice na Stolu, ki je bila leta 1927 povečana in ki je 20. februarja 1942 pogorela. 19. aprila pred 76 leti je bilo na Jesenicah ustanovljeno deseto slovensko planinsko društvo za ves tedanjí kranjskogorski okraj. Gorenjski planinci so vseskozi, tudi v skrajno težkih pogojih in tasih tvornih sodelovali pri širjenju množičnega, rekreativnega planinstva med mladino in delovnimi ljudmi. Skupaj s Škofjeloci (1907) in Tržičani (1908) se je nenehno večalo in množilo število navdušenih ljubiteljev in obiskovalcev gora.

Vzporedno s številnimi stavkami na Jesenicah, v Kranju, na Javorniku in drugod, so se naglo rojevale in širile tudi marksiistično usmerjene organizacije, in leta 1913 je bilo na Jesenicah ustanovljeno tudi Društvo prijateljev prirode, pozneje po prvi svetovni vojni, leta 1924, pa tudi Turistovski klub Skala, TKS. Istega leta je 16. marca znova zazvelo tudi Planinsko društvo na Jesenicah. Le leto dni po smrti Jakoba Aljaža na Dovjem je bila prav tam 8. januarja 1928 ustanovljena 35. samostojna triglavska planinska podružnica, komaj

leto dni pozneje so Bohinjcem in Dolincem 26. maja 1929, sledili tudi Gorjanci, ki so usmerili kompas svojega dela, pogleda in korake proti Triglavu preko svoje Poljčke.

Petdesetletno delo ljubiteljev in obiskovalcev gora iz Gorij in bližnjih ter bolj oddaljenih vasi in zaselkov je lahko bilo za vzor vsem ostalim gorenjskim in slovenskim društvom. Danes šteje gorjanska planinskoalpinistična skupnost preko 800 navdse delovnih članov. Med njimi so najbolj prizadevni in uspešni gospodarji, ki upravljajo in vzorno ter gostoljubno oskrbujejo dve naši najvišji in najbolj obiskani planinski postojanki Tržaško kočico na Dolici (2120 m) in Planiko na Ledinah pod Triglavom (2408 m).

Planinci iz Gorij se nikoli ne bojijo krvavih žuljev in potokov znoja, kadar je treba kaj dobrega in koristnega storiti v korist množičnega, rekreativnega planinstva ali plezalnega športa in vrhunškega alpinizma. Vsi primejo za krampe in lopate, kadar je treba popraviti ali na novo nadelati planinsko pot in jo varno opremiti s klini in železnimi vrvmi, ki so potrebne za varno hojo in prijetno bivanje v gorah.

V letih po osvoboditvi so na novo zgradili planinski objekt na izredno važnem prevahu Dolič, kjer se križajo številne planinske poti, ki vodijo iz Trente prek Dolice in Velega polja v Bohinj ali pa pripeljejo planince iz Krna skozi Zajezersko dolino proti Triglavu. Staro italijansko planinsko postojanko na sedlu Dolič, Rifugio Napoleone Cozzi, ki so jo v zimi 1951/52 uničili snežni plazovi, so zgradili novo in jo tudi že povečali in modernizirali ter jo uredili za vedno večji obisk.

Planika je bila zgrajena na temeljih Triglavskega templja že leta 1881 in povečana leta 1911. Obe gorjanski planinski postojanki sta vzorno urejeni in oskrbovani.

V sklopu planinskega društva Gorje izredno aktivno in prizadevno delujeta tudi mladinski in alpinistična odseka, ki sta lahko vsem drugim za vzor.

Planinska skupnost Gorje že petdeset let vzorno in neumorno pomlaja in množi vrste pravih, iskrenih in kulturnih ljubiteljev gora. Delovne akcije, množični izleti, ture in vzponi, predavanja in akademije ter druge telesnovzgojne planinske prireditve so stalna oblika dela tako društva kakor tudi mladinskega in alpinističnega odseka. Skrb za delovne ljudi in mladino v tem delavskokmetkem naselju je poleg skrbi za ohranjanje planinskega okolja prva naloga in skrb vseh, ki so odgovorni za zdravo rast množičnega planinstva in vzpon plezalnega športa.

V letošnjem jubilejnem letu bodo gorjanski planinci pripravili še več kakovostnih prireditev. Izdali bodo poseben bilten, v katerem bodo prikazali dosedanje delo in uspehe ter odprli nove naloge in obveze, da bo planinska skupnost iz Gorij v polni meri zaslužila priznanja in sloves, ki ga uživa med 170 planinskimi društvami Slovenije.

Osrredna proslava v počastitev zlatega delovnega in življenjskega jubileja bo v Gorjah v mesecu in tednu mladosti v soboto in nedeljo, 26. in 27. maja. Slavnostne, jubilejne dni pa bodo s še pestrejšim programom ponovili v mesecu avgustu v okviru občinskega praznika Radovljice.

Gorjanski planincem iskreno čestitamo k dosežkom in uspehom, ki so jih dosegli v petdesetih letih in jim iz srca želimo še lepših in večjih doletenice, leta 2029.

Uroš

MLADINSKI ČETVERBOJ V BEGUNJAH

V soboto, 26. maja, bo na sporedu v Begunjah že tretji tradicionalni četverboj v malem nogometu, odbojki, streljanju z zračno puško in v šahu, na katerem bodo nastopale mladinske ekipe Univerzala, Jesenice, Elana iz Begunj, postaje milice z Jesenic in TOZD Hladna valjarna Bela-Zelezarna.

Tekmovanje bodo tokrat organizirali mladinci Elana in bo potekalo v Begunjah. Lanskoletni zmagovalci je bila mladinska ekipa postaje milice z Jesenic, ki bo tudi letos branila prvo mesto.

bef.

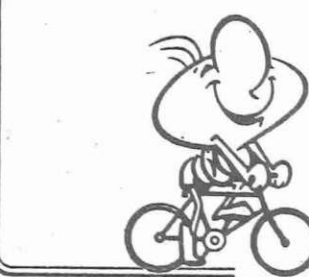
PRVI VPLAČNIKI ZA »AKCIJA KREDARICA« TUDI NA JESENICAH

Na pobudo Planinske zveze Slovenije zbirajo vsa planinska društva v Sloveniji obveznice vplačane kot posojila za ceste – za adaptacijo in povečanje planinskega doma na Kredarici in za izgradnjo tovarne žitnice za Kredarico, Staničev dom in Planiko. Akcija teče neprekinjeno vse leto.

Planinsko društvo Jesenice sprejema obveznice in tudi finančne prispevke v svoji pisarni v domu TVD Partizanov vsak dan (razen v soboto in nedeljo) dopoldan od 8. – 14. ure, popoldan pa v ponedeljek, uredno in petek od 14. – 19. ure. Poživimo vse člane in ostale občane, ki imajo obveznice cestnega posojila, da jih odstopijo, ali vsaj del, za »akcijo Kredarica«.

Doslej so prispevali že naslednji člani: Meta Razinger 1.000, – Jože in Rozi Domevšek 2.700, – Ivan Sakaide 1.500, – Elvira Medja 1.700, – Franc Rozman 1.100, – Ciril Pratek 1.800, – Milena Frelih 300, – Anica Debevc 1.000, – Albin Noč 1.000, – Jože Mežnar 600, – Silva Pohar 1.000, – Veno in Silva Grobtek 1.000, – Jelisava Meglič 600, – skupaj je doslej zbranih 15.300, – din.

PD JESENICE

VSI NA KOLO ZA ZDRAVO TELO

V sredo, 16. maja je bila v Žirovnici v počastitev letošnjih jubilejev 60-letnice KPJ, SKOJ in revolucionarnih sindikatov, meseca mladosti, 87-letnice rojstva maršala Tita trim kolesarska prireditev, katero je organiziralo TVD Partizan Žirovnica, sodelovali pa sta tudi pedagoški delavci tov. Huberjeva in Vavpotičeva.

Nastopilo je 62 mladih kolesarjev, največ učencev osnovne šole Žirovnica, nadalje člani TVD Partizan in osnovne organizacije ZSMS Žirovnica.

Proga je bila dolga 12 km in je potekala izpred osnovne šole po stari makadamski cesti in je pri križišču Begunje – Zapuže – Lesce zavila proti Begunjam in skozi vasi nazaj na cilj pred šolo.

Prireditev je minila brez najmanjše nezgode, za kar zaslužijo pohvalo vsi nastopajoči za disciplinirano vožnjo.

K. M.

DAN PARTIZANA JAVORNIK – KOR. BELA

TVD Partizan Javornik-Koroška Bela organizira V SOBOTO, 26. MAJA, tradicionalni turnir v odbojki in košarki, ki ga letos razširja še s turnirjem v balinanju, v okviru praznovanja dneva Partizana in meseca mladosti. Letošnji, že četrti po vrsti, je hkrati posvečen 60-letnici KPJ, SKOJ in revolucionarnih sindikatov ter 87. rojstnega dne predsednika Tita.

Vabimo krajanje, da si ogledajo zanimive borbe v odbojki in košarki, ki bodo na društvenem igrišču na Koroški Beli s pričetkom ob 9. uri in turnir v balinanju, ki bo na Kresu.

Zaradi zasedenosti rokov bo tekmovalje v krosu 4. junija ob 17. uri za osnovno šolo, na katerem bo zlasti množično sodelovala šolska mladina. V primeru slabega vremena bosta tako turnir kot kros teden dni kasneje.

IZLET NA PRISTAVO V POČASTITEV LETOŠNJIH JUBILEJEV IN MESECA MLADOSTI

Ob 6. uri smo se planinci zbrali pred hotelom Belicjan v Jeseniških rovih. Prva četa je odšla že ob 5. uri na Golico in po grebenih na Pristavo. Z drugo četo smo odšli do Markelove planine in od tam do Kočice ter se po plazju spustili do Pristave. Tretja četa je šla do lovske kočice, nato mimo Križevcev in na Pristavo Četrta četa je šla čez Črni vrh, Križevce in na Pristavo.

Pred Pristavo smo se uredili v bataljon, ki ga je vodil komandant Stojan Valodi. Naš bataljon se je kot lansko leto imenoval bataljon Jožeta Gregorčiča. Po prihodu na Pristavo so komandanti bataljонов predali raport, nato pa je sledil bogat kulturni program.

Po proslavi so se mlajši planinci še nekaj časa igrali, mi pa smo šli čez Dole domov.

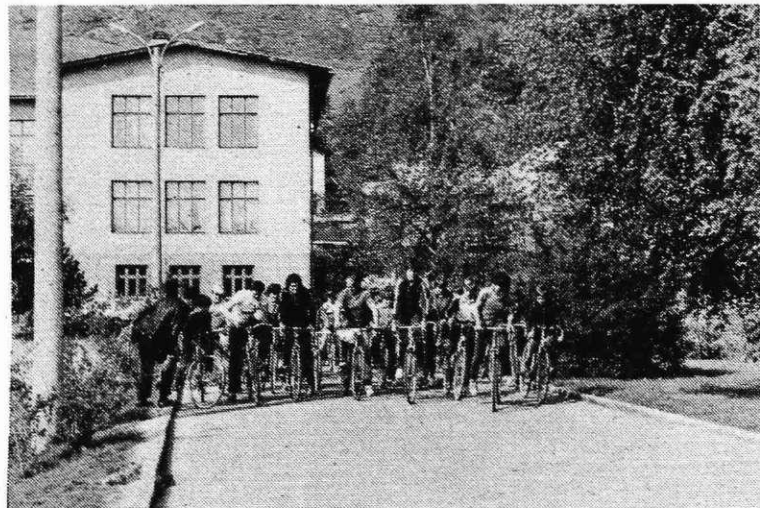
Pohod mi je bil zelo všeč, saj sem se ga že trikrat udeležil in mislim, da bom drugo leto že spet med udeleženci.

Klemen Gričar, 5. e razred
OŠ Prežihov Voranc

ODPOVED PETEROBOJA

V nedeljo, 27. maja, naj bi bil na sporedu v Medvodah mladinski peterboj železarjev, kovinarjev, gumarjev, livarjev in steklarjev. Zaradi težav in zasedenosti, ki jih ima ekipa Feralita iz Zalcia, pa je peterboj preložen na kasnejši termin. Tekmovanje bo, predvidoma v jeseni. Vodje posameznih ekip naj o preložitvi tekmovalja obvestijo svoj tekmovalce.

bef.

Žirovnici je v akciji »vse na kolo za zdravo telo« sodelovalo 62 mladih kolesarjev, predvsem učencev osnovne šole

RAZPIS REKREACIJSKIH ŠPORTNIH TEKMOVANJ V OBČINI

V mesecu juniju in juliju organizira odbor za rekreacijo in množičnost pri ZTKO Jesenice občinsko tekmovalno ekip KS, ZSMS in OZD v malem nogometu, košarki, odbojki in streljanju.

Propozicije: Tekmovanje je ekipno in poteka po enokrožnem liga sistemu, in po pravilih ustreznih strokovnih zvez. Pravico nastopa imajo ekipe OO ZSMS, krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela.

Mali nogomet: Ekipa šteje šest igralcev in tri rezerve, ki se lahko poljubno menjajo. Čas igranja je 2 x 20 min. z 10 minutnim odmorom. Igralci lahko nastopajo samo v copatah brez čepov.

Košarka: Ekipa šteje pet igralcev in pet rezerv, ki se menjavajo poljubno. Čas igranja je 2 x 15 min. čiste igre.

Odbojka: Ekipa šteje šest igralcev in tri rezerve, ki se poljubno menjajo. Igra se na dva dobljena seta.

Streljanje: Tekmovanje v streljanju z zračno puško bo izvedeno kot enkratno ekipno tekmovalje. Ekipa šteje štiri člane, ki imajo 5 x 20 strelcev.

Pisemne prijave sprejema odbor za rekreacijo pri ZTKO Jesenice, c. Železarjev 30. maja.

Za tekmovalje v razpisanih panogah se lahko prijavi ekipe v ženski in moški konkurenci. Tekmovalci morajo nastopiti v enotnih športnih oblačilih in morajo imeti svojo vodjo.

Pričetek tekmovalja bo 2. junija, skupni sestanek z vodji ekip bo 30. maja ob 16. uri v sejni sobi SD Jesenice.

Odbor za rekreacijo pri
ZTKO Jesenice.